

KUN AKATEMIA EI RIITÄ

CRUX

3 |

TOUKO–ELOKUU 2010

Akavan kirkolliset ammattiliitot AKI R.Y.

MAAHANMUUTTAJAT JA KIRKKO

- Kirkon maahanmuuttajatyö
- Ruohonjuurikirkko
- Miksi kirkko suojelee turvapaikanhakijoita?

VUOROPUHELU ON MERKKI KIRKON KEVÄÄSTÄ

JUKKA HUTTUNEN

PAPPISLIITON PUHEENJOHTAJA

jukka.huttunen@akiliitot.fi

Kirkon keväästäkin on puhuttu. Se on tietenkin iskulause, jota voidaan käyttää miten kukin haluaa. Jokainen voi antaa sille oman sisältönsä. Itse toivoisin, että kirkon kevään erityisenä merkinä olisi keskustelukulttuurin paraneminen.

Kirkon kysymykset ovat kiinnostaneet julkista sanaa tänä keväänä. Keskeisenä syynä ovat tietenkin olleet kirkolliset vaalit, erityisesti arkkipiispan vaali. Kiinnostus on ollut pääosin asiallista, voi jopa sanoa myönteistä. Kirkolta siis odotetaan panosta yhteiskunnassamme. Erityisesti arkkipiispan vaaliin liittyvässä keskustelussa oli kaiken yksinkertaistamisen rinnalla myös hyvää ja asiallista, perusteltua pohdintaa. Toinen kierros mahdollisti asioiden pohdiskelun keskustelun, jos tosin myös asioiden yksinkertaistamisen ja turhan vastakkainasettelun. Mutta myös toisenlaista julkisuutta kirkko on saanut, kun koko kansan edessä parhaimpaan katseluaikaan intettiin homoseksuaalisuudesta. Keskustelu oli liian juhlallinen nimitys tuolle ohjelmalle.

Tarvitsemme uutta kykyä ja tahtoa keskusteluun. Kirkkomme monet kysymykset ovat osoittaneet meille viime vuosina kipeästi sen, että kyky keskustella – olenainen kyky myös jokaiselle kirkon työntekijälle – on joskus meiltä kaikilta kadoksissa. Yksinpuhelijan maailma on yksinkertaisempi kuin sen, joka suostuu vuoropuheluun. Yksinpuhelijan maailmaa ei ole todellisuudessa olemassakaan, se on meidän oma harhamme. Tarvitsemme uutta kykyä ja myös tahtoa vuoropuheluun, jakamiseen, toisten ymmärtämiseen, erilaisuuden hyväksymiseen. Ei ole mitään turmiollisempaa kuin linoitautua omiin epätodellisiin maailmoihin ja puhua sieltä toisten ohi omia totuuksiaan. Meidän tulee hyväksyä yhteiset pelisäännöt, hylätä yksinkertaiset yhden totuuden mallit ja opetella joka päivä kunnioittamaan toisiamme, kilpailla siinä keskenämme.

Tuollaista uutta keskustelukulttuuria tarvitaan kaikkialla. Määrällisesti laajinta keskustelua käydään tänään

netissä. Nettikeskustelun kaikkiiin keskustelupalstoihin ei kannata ruutia hukata. Mutta omat keskustelupalstat olkoot ikään kuin tarkkailun alla. Liiton kotisivujen keskustelupalsta jatkaa hiljaiseloaan. Olen itse edelleen päättänyt pidättäytyä keskustelusta siellä, sillä en viitsi osallistua keskusteluun, jossa nimimerkkien takaa voidaan heitellä lähes mitä tahansa. Lopputulos on pahimmillaan kuin miltä tahansa suomi24-palstalta. Siis ei mitään keskustelua.

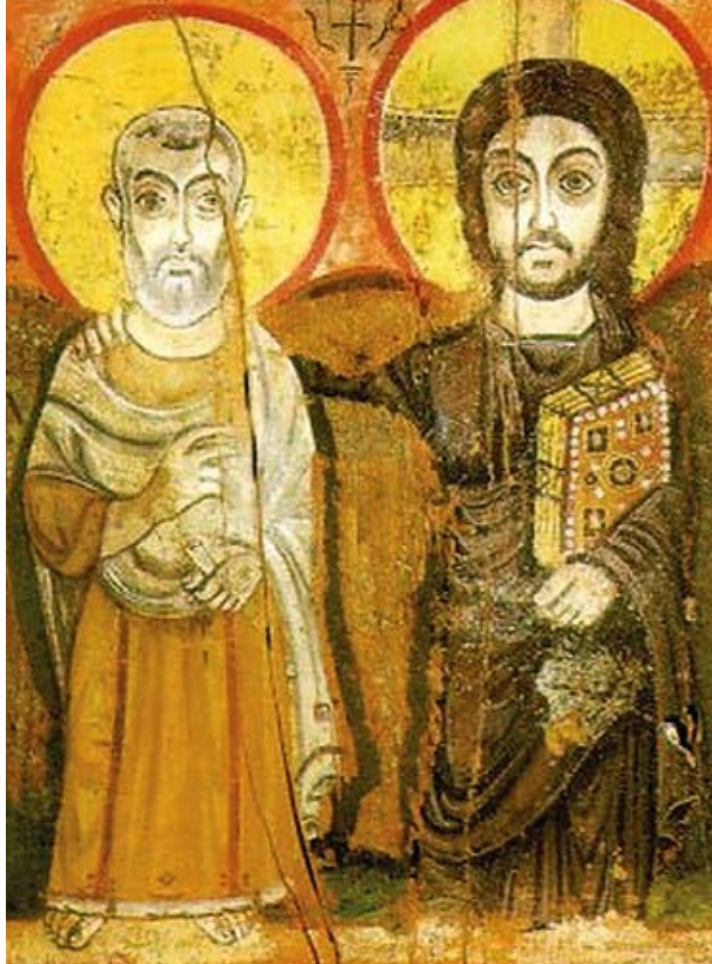
Uudet sosiaaliset mediat muuttavat myös kulttuuria. Olen iloinnut siellä monista sisällökkäistä keskusteluisista tärkeistäkin asioista. Kaikki keskustelevat nimellään, kuvakin on puheenvuoron vieressä. Ylilyöntejä on sieläkin, mutta myös ymmärrystä, toisten kunnioittamista ja perusteltuja puheenvuoroja. Rohkenen suosittelaa.

Myös kirkon ammattiliitoissa tarvitaan tulevaisuuden ratkaisujen edessä kykyä vuoropuheluun. Se ei voi olla palaamista aina vanhaan ja se ei voi katsella vain taaksepäin. Keskustelun tulisi edistää visiointia, tulevaisuuden hahmottamista, uusien ratkaisujen ja avaustenkin etsimistä. Iloitsin siksi liittojen uusien valtuustojen ensimmäisen kokouksen hengestä ja kyvystä keskustella. Tarvitsemme selkeästä niin liiton sisällä kuin suhteessa muihin toimijoihin.

Kirjoitan tätä pääkirjoitusta valmistautuessani kirkolliskokouksen istuntoviikkoon. Esityslistalla on monia vaikeita asioita. Toivon, että kirkon kevät näkyisi sielläkin keskusteluna, keskinäisenä nöyryytenä, mutta myös tosiasioiden tunnustamisena. Sellainen keskustelu, joka lähtee aina aivan kuin alusta, ei johda mihinkään. Korkeintaan se johtaa vain inttämiseen, puuroutumiseen ja lukkiutumiseen. Asioista päätetään keskustelussa mahdollisimman suurta yksimielisyyttä etsien ja tarvittaessa äänestäen.

Kirkko voi olla joissain asioissa jakautunut. Mutta kevään merkkejä näemme silloin, jos aito keskustelu saa kirkossa tilaa. Vastuu on meillä kaikilla. Minullakin. ■

CRUX

3 | TOUKO-ELOKUU 2010

TEEMA

Kirkon maahanmuuttajatyö. Media on täynnä mielipiteitä ja argumentointia maahanmuutosta ja maahanmuuttajista. Seurakunnissa on tehty työtä pakolaisten ja erilaisten maahan muuttaneiden ihmisten kanssa jo 1970-luvulta alkaen. Millaista puhetta seurakunnissa on nyt?14

MIKSI KIRKKO SUOJELEE TURVAPAIKANHAKIJOITA?18

RUOHONJUURIKIRKKO
Miten saada vieraskieliset mukaan seurakunnan toimintaan ja miten integroida heidät joukkoomme?22

KRISTITTYNÄ MAAHANMUUTTAJANA SUOMESSA26

ARTIKKELIT

PAPPI JA RAAMATTU
Mitä kirkon papit ajattelevat Raamatusta tänään30

EROON LAULUKAMMOSTA
Kehittyvät laulajat -kuorossa34

RADIKAALI POHTII KIRKON KIPUKOHTIA
Heikki Palmun haastattelu36

AKIN JÄSENKYSELY38

KUN AKATEMIA EI RIITÄ
Opiskelijan tie pääsykokeista pappisvirkaan on yksinäinen41

YHTEISÖRADIO ETELÄ-MEKSIKON INTIAANIKYLISSÄ44

MAAHANMUUTTAJAT JA KIRKKO

MERJA LAAKSAMO PÄÄTOIMITTAJA

Keskustelu maahanmuutosta on lisääntynyt viime aikoina tiedotusvälineissä. Mielipiteissä ja kannanotoissa on alkanut esiintyä yhä enemmän rasistisia äänenpainoja. Kun maahanmuuttajia alkaa olla enemmän, suomalaisten suhtautuminen heihin muuttuu kriittisemmäksi.

Maahanmuuttajat nähdään vieläkin yksisilmäisesti turvapaikanhakijoina ja pakolaisina. Suurin osa Suomessa asuvista ulkomaalaisista on kuitenkin muuttanut maahan perhesyistä tai työn vuoksi. Maahanmuuttajat ovat hyvin sekalainen seurakunta, ja myös heidän tarpeensa ja odotuksensa kirkkoa kohtaan ovat erilaiset.

Euroopan kirkkoissa vietetään parhaillaan siirtolaisuuden teemavuotta. Useimmat seurakunnat kantavat jo aktiivises-

ti kortensa kekoon maahanmuuttajien kohtaamisessa. Kirkon maahanmuuttajatyön sihteeri Marja-Liisa Laihia kirjoittaa maahanmuuttajien osallistamisesta seurakuntien elämään siirtolaisuuden teemavuoden näkökulmasta. Paikallisen tason toiminta, tällä kertaa Espoon seurakuntien maahanmuuttajatyö, tulee tutuksi Pertti Poutasen artikkelissa.

Ritva Santtila etsii gradunsa pohjalta kirjoittamassaan artikkelissa vastausta kysymykseen, miksi kirkko suojelee turvapaikanhakijoita. AKI:ssa teologiharjoitteluaan suorittava Nea Pohja on haastatellut maahanmuuttajaopiskelijoita.

AKI:n talvella suoritettujen jäsenkyselyn tulokset ovat valmistumassa. Ensimmäinen annos tuloksia saadaan tässä lehdessä. Kati Niemelä Kirkon tutkimuskeskuksesta analysoi kyselyn tuloksia vielä muutamassa syksynkin numerossa.

Kanttori Sirpa Lampinen johtaa kuoroa, jossa ei testata laulutaitoa, vaan kaikki saavat tulla. Kehittyvät laulajat -kuoro on syntynyt ruotsalaisen menetelmän innoittamana.

Pappien suhteesta Raamattuun kirjoittaa Risto Leppänen väitöskirjansa pohjalta. Kesä-Cruxista voit lukea myös katsauksen yhteisöradioprojektiin Meksikossa, jossa Helsingin seurakuntien yhteiskunnallisen työn pastori Raija Korhonen vieraili keväällä.

Seuraava Crux ilmestyy syyskuun lopulla, hyvää ja virkistävää kesää! ■

JULKAISIJA

Akavan kirkolliset ammattiliitot AKI r.y.
Rautatieläistenkatu 6, 00520 Helsinki

PÄÄTOIMITTAJA Merja Laaksamo
Puh. (09) 150 2466
merja.laaksamo@akiliitot.fi

TOIMITUSSIHTEERI Heli Meinola
Puh. (09) 150 2653, faksi (09) 148 5875
heli.meinola@akiliitot.fi

TOIMITUSKUNTA

Marita Hakala, seurakuntapastori
Juho Kopperoinen, kirkkoherra
Olli-Pekka Laakkonen, kanttori
Merja Laaksamo, pastori (pj.)
Markku Orsila, seurakuntapastori
Juha Petterson, nuorten aikuisten pappi
Hanna Remes, kanttori
Jenni Urponen, kanttori

CRUX

OSOITTEENMUUTOKSET

Tuija Kukkonen
Puh. (09) 150 2446
tuija.kukkonen@akiliitot.fi

Heli Meinola
Puh. (09) 150 2653
heli.meinola@akiliitot.fi

TOIMITUS JA ULKOASU

MCI Press Oy
Mikonkatu 18 B, 00100 Helsinki

ILMOITUSHINNAT

Koko			
2/1 s.	380 mm x 255 mm	1 790,-	euroa
1/1 s.	190 mm x 255 mm	1 020,-	euroa
1/2 s.	166 mm x 118 mm	560,-	euroa
	79 mm x 245 mm		
1/4 s.	79 mm x 118 mm	330,-	euroa
1/8 s.	79 mm x 55 mm	200,-	euroa
takisivu	190 mm x 230 mm	1 200,-	euroa

ISSN 0783-0122

PAINOPAikka

Scanweb Oy

AJANKOHTAISTA

KANTTOREITTEN NEUVOTTELU- JA KOULUTUSPÄIVÄT7

VIIMEINEN HETKI ANTAA TIEDOT TEOLOGIMATRIKKELIIN29

KIRJOITUSSARJAT

LUOTTAMUSMIEHELTÄ
Yhdessä tekeminen tuo luottamuksen12

VERKOSTA TARTTUNUTTA
De heligas virtuella gemenskap48

VAKIOT

OPISKELIJAVINKKELI28

SATTUMUKSIA47

KORPPIS49

TYÖNTEKIJÄN NÄKÖKULMASTA50

TEKSTIN ÄÄRESSÄ51

JÄÄKÖ KANTTOREILLE ENÄÄ AIKAA OMAA HARJOITTELUUN JA VALMISTAUTUMISEEN?

MIKAEL HELENELUND

KANTTORI-URKURILIITON PUHEENJOHTAJA

mikael.helenelund@evl.fi

Valtuuston kevätkokouksessa esiteltiin AKIn jäsenkyselyn alustavia tuloksia. Kuulimme, että kokoaikatyössä oleva kanttori käyttää oman arviionsa mukaan työhönsä keskimäärin viikossa 39,8 tuntia. Vanhoja nimikkeitä käyttäen A-virassa olevien työviikko on 43-tuntinen, B-virassa olevien 40-tuntinen ja C-virassa olevien 37-tuntinen.

Kun katsoo työajan jakautumista eri työtehtäviin, virat eroavat toisistaan ennen kaikkea siinä, miten paljon aikaa kuluu työyhteisön sisäiseen yhteistoimintaan ja hallinnollisiin tehtäviin. A-viroissa näihin tehtäviin kuluu 10,4 tuntia, B-viroissa 6,5 tuntia ja C-viroissa 4,5 tuntia viikossa. Vuonna 2006 vastaavat luvut olivat A-viroissa 8,9 tuntia, B-viroissa 7,2 ja C-viroissa 5,5. Hallinnollisiin tehtäviin ja kokouksiin käytetty aika on siis kasvanut A-viroissa mutta vähentynyt B- ja C-viroissa.

Osittain nämä erot virkojen välillä selittyvät sillä, että A-virat ovat isommissa seurakunnissa ja C-virat pienemmissä. A-viran muuttuminen hallintopainotteisemmaksi johtunee siitäkin, että siihen yhä useammin liitetään esimiestehtävä. A-viran luonteen kehitys on huolestuttava. Se ei vastaa viran alkuperäistä tarkoitusta. Kanttorin viran malliohjesäännössä vuodelta 1982 määritellään ylimmän asteen kanttorin viranhaltijan erityiseksi tehtäväksi kirkkomusiikin edistäminen ja taiteellinen toiminta. Ohjesäännön perusteluissa korostetaan, että virassa edellytettävä taiteellinen taso vaatii säännöllistä harjoittelua sekä jo hankittujen taitojen kehittämistä ja syventämistä.

Olisi odottanut, että A-virkaan kuuluva taiteellinen toiminta ja erityisalan vaaliminen näkyisi työajan jakautumisessa siten, että henkilökohtaiseen valmistautumiseen menisi enemmän aikaa kuin muissa viroissa. Kyselyn mukaan tällaista eroa virkojen välillä ei enää juuri ole: A-viroissa henkilökohtaiseen valmistautumiseen käytetään keskimäärin 9,7 tuntia, B-viroissa 9 ja C-viroissa 8,6 tuntia. Vuonna 2006 valmistautumiseen meni A-viroissa 12,6 tuntia, B-viroissa 10,9 ja C-viroissa 10,7 tuntia.

Henkilökohtaiseen valmistautumiseen käytetty aika on siis vähentynyt kaikissa viroissa ja eniten A-viroissa.

Syy muutokseen on etsittävä muualta kuin kanttorien motivaation vähenemisestä, sillä kaksi kolmasosaa kanttoreista toivoo kyselyn mukaan enemmän aikaa henkilökohtaiseen valmistautumiseen.

Myös seurakuntalaisten parissa tehtävään työhön ja seurakuntalaisten kohtamiseen käytetty aika on vähentynyt eniten A-viroissa. Nyt näihin tehtäviin menee A-viroissa 15,5 tuntia, B-viroissa 15,8 ja C-viroissa 16,1 tuntia viikossa, eli kaikissa viroissa suunnilleen yhtä paljon. Neljä vuotta sitten A-viroissa olevat käyttivät näihin tehtäviin selvästi muita enemmän aikaa. Kokonaistyöajan kannalta kehitystä voidaan toki pitää myönteisenä. On hyvä, että perustyön määrä vähenee hallintoon liittyvien tehtävien lisääntyessä.

Tässä mainitut luvut perustuvat kanttorien arvioihin ajankäytöstään eikä tarkkaan työajan seurantaan. Mutta jokainen kanttori on oman työnsä ja ajankäyttönsä paras asiantuntija. Kyselyyn osallistuneiden 227 kanttorin vastauksista on luettavissa selvä muutostrendi. Ennen kaikkea on syytä olla huolestunut A-viran luonteen muuttumisesta ja henkilökohtaiseen valmistautumiseen käytettävän ajan vähenemisestä.

Työtyytyväisyyden kannalta työajan hallinta on tärkeää sekä kokemus siitä, että työhön sisältyvät tehtävät vastaavat koulutusta ja ovat keskenään tasapainossa. Esitettyjen tulosten valossa ei ole täysin yllättävää, että työhönsä kokonaisuutena erittäin tyytyväisiä on eniten (19 %) C-viroissa ja vähiten (9 %) A-viroissa.

Hallinto on tärkeä osa kanttorinvirkaan kuuluvaa musiikkityön johtamista. Isommissa seurakunnissa musiikkityön organisoimiseksi on hyvä perustaa johtavan kanttorin virkoja. Mutta niiden ohella pitäisi seurakunnissa edelleen olla taiteellisesti haastavia laajaa yliopistotutkintoa edellyttäviä virkoja, joille kuuluu vastuu musiikin taiteellisesta johtamisesta ja joiden haltijoilla on mahdollisuus taiteellisen tason vaatimaan säännölliseen harjoitteluun ja taitojensa jatkuvaan kehittämiseen. ■

KANTTORITAPAAMINEN

Pori Organ -festivaalilla 8.6.2010

Pori Organ -festivaalilla on kanttoritapaaminen tiistaina 8.6.2010 klo 17 alkaen Keski-Porin kirkon vieressä sijaitsevassa kirkkotuvassa. Tilaisuuteen saapuu hollantilainen urkutaiteilija Ben van Oosten kertomaan illan konserttinsa ohjelmasta ja laajemminkin ranskalaisesta sinfonisesta urkutyylistä.

Ben van Oosten on parhaiten tunnettu arvostetuista ranskalais-romanttista repertuaaria sisältävistä levytyksistään saksalaiselle MD & G -levymerkille. Nämä levytykset sisältävät mm. Alexander Guilmantin kahdeksan so-naattia sekä Louis Viernen, Charles-Marie Widorin ja Marcel Duprén koko urkutuotannon.

Suomen Kanttori-urkuriliiton jäsenet saavat ilmaisen lipun Ben van Oostenin konserttiin 8.6. klo 19 Keski-Porin kirkossa. Konsertin ohjelmassa on Charles-Marie Widorin kolmas urkusinfonia e-molli op. 13 sekä Marcel Duprén teos Symphonie Passion op. 23. Festivaalin muihin urkukonsertteihin annetaan -50 % alennus lippujen hinnasta. Liiton jäsenet saavat myös edullisen majoituksen Sokos Hotel Vaa-

kunasta (75 e/vrk 1 hengen huone, 98 e/vrk 2 hengen huone). Varaukset numerosta 020 1234626, tunnus: Pori Organ -kirkkomuusikko.

Vuodesta 2007 Pori Organ festivaalilla soineet Paschen Kiel-urut ovat osoittautuneet kaikkien odotusten arvoiseksi instrumentiksi. Keski-Porin kirkon mainioon urkuakustiikkaan alusta loppuun käsityönä rakennettu tyylisoitin on saanut niin kotimaisten kuin ulkomaistenkin urkureiden ja kriitikoiden varauksettoman tunnustuksen laadustaan ja soinnistaan.

Festivaalilla esiintyviä muita ulkomaisia taiteilijavieraita ovat Louis Robilliard ja Thomas Monnet Ranskasta ja Hans Fagius Ruotsista. Festivaalin kotimaisia taiteilijoita ovat Pia Freund, Essi Luttinen, Ismo Eskelinen, Markku Hietaharju, Ville Urponen, Sakari Kukko, Samuli Mikkonen, Ulf Krokfors ja Mika Kallio. Festivaalin nuori taiteilija Pétur Sakari konsertoi isänsä Petri Sakarin johtaman Pori Sinfoniettan kanssa. Festivaalin koko ohjelma on osoitteessa www.poriorgan.fi.

Kanttori-urkuriliiton jäsenten neuvottelukokoukset

Lohtajan seurakuntakodilla keskiviikkona 28.7. klo 11.30 ja Lahden Ristinkirkossa torstaina 5.8. klo 13.30

Kokousten aiheena on ”Miten huolehdimme tulevista kanttoreista?” – miten vastuu uuden työvoiman rekrytoinnista, harjoitteluista, perehdyttämisestä ja mentoroinnista jakautuu kirkkoyöntajalle, tuomiokapituleille, seurakunnille ja kanttoreille.

Vuoden Kanttori 2010 julkistetaan Lahdessa illanvietossa. **Ilmoittautumiset urkuviikkojen toimistoon** (urkuviikko@lahtiorgan.fi). Paikkoja on rajoitetusti.

Kokouksiin ovat tervetulleita kaikki Suomen Kanttori-urkuriliiton jäsenet, myös opiskelija- ja eläkeläisjäsenet!

kirkkomusiikkijuhlat.lohtaja.fi,
www.lahtiorgan.fi

Liiton aukioloajat kesällä

AKIn toimisto on suljettu 5.–23.7. kesälomien vuoksi. Lakimiehen puhelinpalvelua ei ole 28.6.–23.7.

Kiireellisissä asioissa pyydetään jättämään viesti numeroon 050 5116 683.

AKI toivottaa jäsenilleen hyvää kesää ja rentouttavaa lomaa.

Edinburgh II ja Lausanne III Kapkaupunki

HISTORIAALLISTEN LÄHETYSKONFERENSSIEN

Vuonna 2010 maailmalähetys ja evankelioiminen saavat globaalisti osakseen suurta huomiota. Tämä kannattaa havaita myös Suomessa ja osallistua internetissä näiden molempien tarjomiin opintoprosesseihin.

Edinburghissa, Skotlannissa, järjestetään 2. - 6.6.2010 100-vuotisjuhlan johdosta lähetyskonferenssi Edinburgh II, jonka teemana on Kristuksesta todistaminen tänään (Witnessing to Christ Today). Se arvioi paitsi 100 vuotta sitten Edinburghissa pidetyn lähetyskonferenssin merkitystä, myös vahvasti suuntautuu nykyiseen ja tule-

vaan lähetystyön problematiikkaan.

Koko maailmasta Edinburghiin kutsuttavien osallistujien määrä on vain n. 250, ja siksi juhluvuoden vietto on hajasijoitettu eri maanosiin ja maihin, joissa järjestetään monenlaisia tapahtumia. Tietoa Suomessa järjestettävistä tapahtumista http://www.lahetysneuvosto.fi/uutiset/edinburgh_2010/suomen_tilaisuuudet/

Edinburghin juhluvuoden globaaleina missiologisina painopistealueina ovat syvennettävinä laajat teemat: 1. Lähetystyön perusteita. 2. Kristillinen lähetystyö muiden uskontojen keskuudessa. 3. Lähetystyö ja postmoderni moninaisuus. 4. Lähetystyö ja vallan käyttö. 5. Lähetystyöhön osallistumisen tapoja. 6.

Teologinen koulutus ja sen aikaansaamat muutokset. 7. Kristilliset yhteisöt nykyisissä toimintaympäristöissä. 8. Lähetystyö ja ykseys - ekklesiologia ja lähetystyö. 9. Lähetystyön hengellisyys ja opetuslapseus. Näihin teemoihin pääsee syventymään ja antamaan oman panoksensa esim. seuraavien sivustojen avulla: www.edinburgh2010.org, www.towards2010.org.

Kapkaupungissa Etelä-Afrikassa 16. - 25.10. pidettävän Lausanne III Maailman evankelioimisen konferenssin teema-

na on Jumala itse teki Kristuksessa sovinnon maailman kanssa (God in Christ, reconciling the world to Himself, 2 Cor 5:19). Tapahtuman odotetaan n. 4 000 osallistujaa kaikkialta maailmasta.

Ohjelmassa pohditaan aikamme vakavia haasteita kokouksen vision näkökulmasta: Koko kirkko koko evankeliumin asialla koko maailmassa. Teemoja "koko kirkko" -näkökulmaan ovat: Kutsu kirkon uudistumiseen tällä vuosisadalla. Kirkon on kohdattava relativismin haaste, muuten se ei pysty uudistumaan. Toivon paneminen muutokseen kohti Kristuksen kaltaisuutta niin yksilöiden kuin yhteisöjenkin kohdalla. Kun haasteena on esikuvallisten ihmisten elämä, painottuvat opetus, tähän kuuluva teologia ja tarkastelun kestävä moraal. Kirkon ykseyden haaste panee ottamaan selvää, kuka tekee mitään tai ei tee. Teemoja "koko evankeliumi" -näkökulmaan ovat: Raamattullinen Jeesukseen Kristukseen sisältyvä totuus ja ainutlaatuisuus pluralistisessa maailmassa ja sen julistaminen. Sovituksen ja sovinnon tekemisen teologian kehittämisen tärkeys. Teemoja "koko maailma" -näkökulmaan ovat: Kärsimyksen ongelma, joka sisältyy globaaliin taloudelliseen epäoikeudenmukaisuuteen, sairauksiin, ympäristökysymyksiin ja vallankäyttöön. Pyhän Hengen toiminta kulttuurien saattamisessa Kristuksen yhteyteen. Täyttämättömät tehtävät, joihin kuuluvat uudet haasteet ja mahdollisuudet evankelioimisessa. Niitä ovat saavuttamattomat kansanryhmät, kau-

VUOSI 2010

pungistuminen, maahanmuutto, diasporassa olevat ryhmät ja naisten asema. Vähemmistöjen ja enemmistöjen kanssa on rohkaistuttava uusiin avauksiin kumppanuustoiminnassa oltaessa yhteistyössä maailman evankelioimisessa.

Konferenssin tavoitteena on, että maailmanlaajasti evankelikaalisten kristittyjen yhteistyö yhdistyy ja lisääntyy. Kutsu toimintaan merkitsee uudelleen sitoutumista opetuslapseuteen ja Kristuksen Herruuteen. Se tapahtuu valmistautumalla levittämään maailmanlaajasti evankeliumia täydellä sydämellä ja rohkeasti.

Lisää tietoa: <http://www.lausanne.org/cape-town-2010>.

25.11.2010 klo 9 - 16 järjestetään Helsingissä laajapohjaisena yhteistyönä **Edinburgh II 2010 ja Lausanne III Kapkaupunki 2010** -lähetyiskonferensseja käsittelevä symposiumi.

Paikka: Tieteiden talo, Kirkkokatu 6, Helsinki. Symposiumissa arvioidaan ja reflektoidaan monipuolisesti eri näkökulmista näiden kahden suuren lähetyiskonferenssin prosesseja ja tuodaan niiden antia Suomeen.

Järjestäjät: Suomen lähetyksen neuvosto, Suomen Ekumeeninen Neuvosto, Suomen Evankelinen Allianssi (ei ilmoittautumista). Suomesta lähetysteologi Timo Vasko Suomen lähetyksen neuvoston puheenjohtajana ja kirkon edustajana osallistuu kumpaankin em. maailmanlähetyksen konferenssiin.

Timo Vasko, missiologian dosentti, lähetysteologi, Kirkon lähetystyön keskus (KLIK) <http://www.helsinki.fi/~tvasko/>

migration 2010

Ekumeeninen teologinen symposium 17. – 18.11.2010

”Kirkot ja kansainvaellukset. Siirtolaisuuden ja monikulttuurisuuden haasteet kirkkojen itseyttämiselle”

Ekumeeninen teologinen symposium osana Euroopan kirkkojen konferenssin ja Euroopan kirkkojen siirtolaiskomission teemavuotta Churches Responding to Migration 2010.

Ajankohta: 17.–18.11.2010 Tieteiden talo Helsinki.

Järjestävät tahot: Suomalainen

teologinen kirjallisuusseura, Diakonian tutkimusseura, Kirkkohallitus, Kirkon Ulkomaanapu, Suomen ekumeeninen neuvosto.

Kohderyhmä: Kirkkojen ja seurakuntien työntekijät, teologian ja diakonian alan opiskelijat ja tutkijat.

Lisätietoja kaisamari.hintikka@evl.fi

Kaikki naiskirkkoherrat, virassa olevat, virkaa toimittavat sekä eläköityneet!

Tervetuloa jakamaan viranhoidon iloa ja haasteita Rengon papilaan (os. Topenontie 144, 14300 Renko) maanantaina 20.9. klo 12 – 16.

Mukana myös Naisteologit ry:n puheenjohtaja Pirkko Poisuo.

Tarjolla keittolounas ja kahvit.

Ilmoitathan, jos mahdollista, tulostasi kirkkoherra Soili Juntumaaalle, puh. 050 552 5529 tai s-posti: soili.juntumaa@evl.fi

Kirkon musiikkijuhlat 2012

Noin kaksi vuotta on vielä sihen, kun seurakuntien musiikkiväki tapaa toisensa Kirkon musiikkijuhlilla. Vuodesta 1927 alkanut kirkollisten laulujuhlien perinne on uudistumassa nimeä myöten. Juhlien taustayhteisöt päättivät järjestää ensimmäiset Kirkon musiikkijuhlat vuonna 2012, tapahtuma toteutetaan Jyväskylässä 25.5.–27.5.

Kirkon musiikkijuhlien tavoitteena on ilmentää laaja-alaisesti seurakuntien musiikkitoimintaa, tukea ja edistää hengellistä elämää sekä tarjota musiikillisia elämyksiä ja virikkeitä seurakuntien musiikkitoimintaan. So-

pimus juhlien järjestämisestä ja organisaatiosta allekirjoitettiin 5.3.2007.

Kirkon musiikkijuhlien päätoimikunta eli KMP koostuu neljän järjestäjän, Kirkkohallituksen, Suomen Kirkkomusiikkiliiton, Suomen Kanttori-urkuliiton ja Kirkkopalvelujen edustajista.

Järjestelyt etenevät

KMP on kokoontunut vuodesta 2007 miltei kuukausittain suunnittelemaan juhlia. Juhlat järjestetään yhteistyössä juhlapaikkakunnan seurakunnan kanssa, näin ollen viime syksystä lähtien kokouksiin on osallistunut Jyväskylän paikallisedustajana kanttori Heikki Tynkkynen. Jyväskylän seurakunta on tänä keväänä perustanut paikallistoimikunnan, jonka pääsihteerinä Tynkkynen toimii toistaiseksi oman työnsä ohessa. KMP ja paikallistoimikunta ovat tehneet sopimukset tehtävien jakamisesta ja talouteen liittyvistä asioista. Jyväskylässä paikallistoimikunta on jo pitkällä majoitukseen, ruokailuun, juhlapaikoihin ja muihin käytännön asioihin liittyvissä järjestelyissä.

Timo Kiiskinen taiteelliseksi johtajaksi

Kirkon Musiikkijuhlien taiteelliseksi johtajaksi KMP kutsui Sibelius-Akatemian kirkkomusiikkiosaston osastonjohtaja Timo Kiiskisen. Hän on osallistunut Päätoimikunnan kokouksiin kevästä 2009 lähtien. Juhlien musiikillinen sisältö tulee olemaan monipuolisempi ja laaja-alaisempi kuin koskaan aikaisemmin.

”Toivon, että suuri konsensus saisi näkyä kirkon musiikissa ja sen tekemisessä”, Timo Kiiskinen sanoo.

Monipuolinen ohjelma

Kirkon musiikkijuhlille 2012 on tulossa monipuolinen kokoelma uusia sävellyksiä sekä vanhoja tuttuja lauluja edellisiltä juhlilta. Virsi yhdistää, ja siksi se on valittu juhlien pääteemaksi. Sävellysten on tarkoitus olla mahdollisimman monikäyttöisiä. Säestyksiä ja kuorostemmoja voi useimmissa sävellyksissä toteuttaa monella eri tavalla seurakunnan käytettävissä olevien

KMP:n kokoonpano

Kai Vahtola (Kirkkohallitus),
puheenjohtaja
Jorma Hannikainen (SKML), jäsen
Timo Kiiskinen, taiteellinen johtaja
Mari Lehtinen (SKUL), jäsen
Aija-Leena Ranta (Kirkkohallitus), jäsen
AnnMari Salmela (Kirkkopalvelut),
varapuheenjohtaja
Heikki Tynkkynen,
paikallisen järjestäjän edustaja
Hanna Remes (SKML), sihteeri

resurssien mukaan. Kirkon musiikkijuhlien 2012 päätoimikunta toivoo, että pian julkaistavat sävellykset tuovat uutta raikasta meininkiä seurakuntien musiikkitoimintaan!

Tänä vuonna käynnistetään taiteellisen johtajan lanseeraama virsisävellyskatselmus temalla "Viritä Virsi". Parhaat sävellykset kuullaan juhlilla.

Juhlat tulevat olemaan festivaalityyppinen tapahtuma, jonne kutsutaan kaikkia seurakuntien musiikin tekijöitä. Mosaiikkimaisesta ohjelmasta voi valita mieleistensä. Juhlilla otetaan huomioon eri ikäryhmät esim. konsertein, katselmuksin ja ohjelmistonsuhteen.

Yhteislaulu on tapahtuman merkittävä elementti, ja se niveltyykin hienosti juhlien teemaan. Myös pai-

kallisuus on juhlien tärkeä ohjaava tekijä ja Jyväskylän erityisominaisuudet, esim. suosittu kävelykatu, tulevat näkymään juhlien toteutuksessa monin tavoin. Tavoitteena on, että jyväskyläläiset ottavat tapahtuman omakseen osallistumalla suurin joukoin sekä musiikkiryhminä että muuna yleisönä.

Kirkon Musiikkijuhlat pyrkii entistä suurempaan mediajulkisuuteen ja näkymään ulospäin entistä paremmin. Juhlien logo on nyt valmis ja nettisivut avautuvat piakkoin.

Taiteellinen johtaja laatii ja sopii paikallistoimikunnan kanssa juhla-

kuluessa. Tulossa on nostalgiaa, uusia tuulia, nonstop-laulantaa kävelykadulla, erilaisia messuja kirkkoissa, workshoppeja, konserttielämyksiä moneen tyyliin, yhdessä musisoimisen voimaa, toisin sanoen elämää ja hengellisyttä musiikin kautta. Sitä kohti valmistaudumme! ■

Tilaa uusia nuotteja Yhteiskustannukselta

Virsi 622 Minä vaivainen, vain mato YK 171

Toisinto Lapualta, ruotsal., suom., uud. komitea, sov. Säte Bartling SATB ja säestys urut tai piano 3,66 euroa/kpl

All Night, All Day - Swing Low YK 172

Trad./Spirituuaali, sov. Mikko Seppänen S-Ms-A-B 2,44 euroa/kpl

Luojan kaunein ajatus YK 173

Maria Laakso, Pia Perkiö, sov. Jarkko Yli-Annala SAB 1,22 euroa/kpl

Hän pitää meistä huolen YK 174

Jarkko Maukonen, Päivi Grönholm, sov. Jarkko Maukonen SATB ja solo, SATB, flute, säestys 3,66 euroa/kpl

Tässä pöydässä YK 175

Jarkko Maukonen SATB ja SAB ja solo, SATB, flute, säestys, 3,66 euroa/kpl

Yhteiskustannus on Suomen Kanttori-urkuriliiton ja Suomen Kirkkomusiikkiliiton yhteinen nuottikustannustoiminta. Yhteiskustannus julkaisee mm. Ilon Kautta -nuorisokuorotapahtuman ja seuraavien Kirkon musiikkijuhlien ohjelmistoa. Kirkon musiikkijuhlat pidetään Jyväskylässä 25. - 28.5.2012.

Nuottitilaukset

Yhteiskustannus/Suomen Kirkkomusiikkiliitto ry Hietalahdenranta 13, 3 krs. 00180 Helsinki puh. 09 4366 540 tai fax 09 4366 5464 pirkko.paakkanen@skml.fi

Toimisto on avoinna arkisin ma - pe klo 9 - 15

Yhdessä tekeminen tuo luottamuksen

Harri Fagerholm

PÄÄLUOTTAMUSMIES, OULUN
SEURAKUNTAYHTYMÄ
KAPPALAINEN, TUIRAN
SEURAKUNTA

Katselen luottamusmiehen tehtäviä aika pitkällä kokemuksella. Alkanut kausi taitaa olla jo viides ensin AKAVA-JS:n ja sittemmin Jukon päluottamusmiehenä, ja sel-

laisena se on osaltani toki myös viimeinen. Silloin muinoin, viime vuosituhanalla kaikki oli toisin. Päätökset tehtiin kaukana Helsingissä, eikä niihin pystynyt juurikaan vaikuttamaan. Tämä tarkoitti, että luottamusmiehellä ei ollut todellista tehtävää ja motivaation säilyttämisessä oli sitäkin enemmän työtä.

90-luvun alkupuolen laman jäljiltä olot yhtymässämme olivat aika ankeat ja menoleikkurit olivat jääneet päälle vielä silloinkin, kun ei enää ollut taloudellisesti perusteltua tinkiä toiminnasta

ja sen laadusta. Niinpä sitten silloinen Oulun papisto lähes yhtenä henkilönä allekirjoitti kirjelmän kirkkovaltuustolle, jossa todettiin, että edellytykset hyvälle työlle puuttuivat. Meitä oli vähän ja palkat ja työolot olivat pohjilla. Kirjelmä herätti yllättävän paljon huomiota julkisuudessa, ja niinpä valtuusto asetti työryhmän tekemään henkilöstöohjelmaa. Tuloksena oli varsin perusteellinen ohjelma, joka johti ajan kuluessa myös moniin käytännön muutoksiin henkilöstöpolitiikassa ja työkulttuurissakin. Työntekijämäärä on kasvanut vuosien myötä jopa seurakuntatyössä eikä pelkästään hallinnossa. Noissa ns. tukipalveluissa kehitys on kyllä ollut vielä paljon kiivaampaa. Ohjelman myötä selkiytettiin ja myös tehostettiin työhyvinvointiin liittyviä asioita ja otettiin käyttöön myös palkitseminen sitoutumisesta Oulun seurakuntien palvelukseen. Viiden ja kymmenen vuoden välein tulee kohtalaisen tuntuva lahja työnantajalta.

Tärkeintä työkalutuurin kannalta oli kuitenkin työyhteisöjen kehittäminen tiimityöskentelyn suuntaan ja sen luonnollisena seurauksena tiimivas-
taavien aseman vahvistuminen vähitellen lähiesimiehiksi.

Kun sitten samanaikaisesti alkoi tuo muutos paikallisen sopimisen suuntaan ensin 10-liitteen myötä ja sitten lopulta tämän niin monenlaisia tunte-
muksia kirvoittaneen UPJ:n tullessa käyttöön, niin ainakin mahdollisuudet parempaan ovat kasvaneet. Myönteisiin muutoksiin kuuluu myös se, että luottamusmiehet ovat itsekoit-

tuina mukana palkkausjärjestelmää ja työoloja kehitettäessä. Yhdessä tekeminen tuo mukanaan keskinäisen tuntemisen kautta luottamuksen eri osapuolten välille. Ammattiliittoinakaan meillä ei ole tarvetta kilpailla keskenämme, eikä tehdyistä ratkaisuista ole jäänyt pahempia kaunoja.

Tähän kauteen sitten tulee toteutettavaksi todella haasteellisen tehtävänä harkinnanvaraisen palkanosan käyttöönotto. Olemme sopineet, että käyttöönotto tapahtuu jo tämän vuoden kuluessa. Haastavuus tulee siitä, että tarjolla on mahdollisuus palkkauksen kehittämiseen entistä motivoivampaan ja oikeudenmukaisempaan suuntaan. Vahvana uhkana on koko ajan se, että tehtyjä ratkaisuja ei koe-

ta oikeudenmukaisiksi. Seuraukset ovat silloin helposti ennakoitavissa.

Siksi Oulussa on tehty ja tehdään edelleen työtä käytettävien perusteiden määrittelemiseksi sellaisiksi, että ne ovat yleisesti hyväksyttävissä ja mahdollistavat tasapuolisen kohtelun kaikille. Kun palkka on julkista tietoa, mutta perustelut sille paremmalle palkalle pysyvät piilossa, täytyy niiden kriteereiden, joilla päätökseen on tultu, olla kaikkien tiedossa. Silti muutaman euronkin ero saattaa tuntua pahalta.

Täältä etäältä katsellen tuntuivat ja yhä tuntuvat ne syksyiset liitojen väliset riitelyt kovin tarpeettomilta. Olin hetken aikaa ilman valtuutusta asioiden hoitamiseen, mutta silti ilman ongelmia mukana kehittämistyössä. Entinen

SVTL:n pääluottamusmies on nykyisin Jukon luottamusmies ja työskentely jatkuu ilman mitään vastakkainasettelua. Näyttää siis siltä, että tuo AKIn hetkelinen koukkaus ulkopuolelle leirin meni osaltamme ilman seuraamuksia.

AKIn suuntaan toiveena olisi, että liittomme lopultakin aktivoituisi edunvalvonta-asioissa ja ryhtyisi keräämään ja jakamaan luottamusmiehille tarvittavaa vertailuaineistoa paikallisen työn pohjaksi. On tietysti ollut kohottavaa kuulla, että kyllä te osaatte ja kaikki valta ja vastuu on paikallisilla, mutta tuon hyvän lupauksen luottamusmiesten työn tukemisesta olisi syytä muuttua myös elämäksi varsin pian. Hava jo havisee nurkissa ja sen myötä voi tulla vielä kylmä. ■

KANTTOREITTEN VALTAKUNNALLINEN NEUVOTTELU- JA KOULUTUSPÄIVÄ

Lohtajan kirkkomusiikkijuhlien yhteydessä

AIKA: keskiviikko 28.7.2010
alkaen kello 12
(huom. muuttunut kellonaika)

PAIKKA: Lohtajan seurakuntakoti

OHJELMA

klo 11.30
Kahvia tarjolla

klo 12

"Miten huolehdimme tulevista kanttoreista?" Miten vastuu uuden työvoiman rekrytoinnista, harjoittelusta, perehdyttämisestä ja mentoroinnista jakautuu kirkkoyönantajalle, tuomiokapituleille, seurakunnille ja kanttoreille?

Alustus AKIn ja SKUL:n puheenjohtaja Mikael Helenelund
Kommenttipuheenvuoro
hiippakuntakanttori Anja Hyryläinen
Keskustelua

klo 14.30

Päiväkahvi

klo 15

Mistä laulajia seurakunnan kuoroihin? Kirkkokuorojen keski-ikä on korkea, uusia kuorolaisia on vaikeaa rekrytoida. Voisiko "kaikille" suunnattu laulukoulu auttaa asiaa?

Alustus ja työskentelytapojen esittelyä, kanttori Hannele Filppula (Roihuvuoren seurakunta, Helsinki)
Keskustelua, laulamista!

klo 17

Ajankohtaista
Oulun hiippakunta
Kirkon jumalanpalvelus- ja musiikkitoiminta (KJM)
Kirkon koulutuskeskus (KK)

klo 18

Päivän päätös,
kahvia konserttia odotellessa

Kello 19

Lohtajan kirkossa kirkkomusiikkijuhlien konsertti "Monin kielin keskellämmme". Ohjelmassa on mm. Astor Piazzollan Enkeli -sarja sekä kolmen säveltäjän (Murto, Pulkkis, Yli-Kotila) tuoreita virsivoituksia sopraanille ja orkesterille. Solistina laulaa Mari Palo ja orkesterina on Raimo Vertaisen johtama Guardia Nueva.

Kirkkomusiikkijuhlat järjestetään 25.7.–1.8.2010.
Avajaiskonserttina teosharvinaisuus oratorio Kuningas David, säveltänyt Arthur Honegger.
Lisätietoja:
<http://kirkkomusiikkijuhlat.lohtaja.fi>

TERVETULOA!

Päivän järjestelyistä vastaa: SKUL, Oulun hpk, KJM, KK sekä Lohtajan kirkkomusiikkijuhlat ry.

KIRKON MAAHANMUUTTAJATYÖ

läpäisee kaikki seurakunnan toiminnan muodot

MARJA-LIISA LAIHIA

KIRKON MAAHANMUUTTAJATYÖN
SIHTEERI, KIRKKOHALLITUS

Viime vuonna kirkkojen johtajat antoivat yhteisen paastojulistuksen, jossa he toivat julki tahtonsa vastuun ottamisesta, omasta jakamisesta ja epäoikeudenmukaisuuden poistamisesta. Julistus on kirjoitettu raamatullisesta näkökulmasta, ja se on sisällöltään hengellinen. Tämä julistus on myös yhteiskunnallinen puheenvuoro, jossa otetaan kantaa maahanmuuttoon ja monikulttuurisuuteen.

Omalle kirkollemme paastojulistuksen sisältämät viisi lupaus- ta ovat keskeinen ohjelmanjulistus. Työ tänne muuttaneiden ihmisten parissa rakentuu näiden peruslinjausten pohjalta.

Euroopan kirkot viettävät tänä vuonna yhteistä teemavuotta Siirtolaisuus 2010. Muutaman vuoden kuluessa maahanmuutosta, pakolaispolitiikasta ja yleisesti siirtolaisten elämäntilanteesta ja oikeuksista on tullut kaikkien kansainvälisten ja ekumeenisten kirkkoliittojen yksi ajankohtaisimmista prioriteeteista. Kirkkojen yhteisesti antamat kannanotot ja suositukset omille kirkkokunnilleen ja seurakun-

nilleen ovat hyvin samansuuntaisia sisällöltään. Se on merkityksellistä ja rohkaisevaa. Kristillisen uskon perusteista nousee jokaisena aikakautena ja jokaisessa yhteiskunnallisessa tilanteessa ajankohtainen kehoitus lähimmäisyyteen, rauhan- ja sovinnontyöhön, heikkojen ja sorrettujen puolustamiseen, sisaruuteen ja veljeyteen Jumalan valtakunnassa, keskinäiseen jakamiseen ja evankeliumin julistamiseen. Nämä tehtävät eivät ole priorisoitavissa.

Joka kerta kun avaamme suumme esittääksemme jonkun arvion maahanmuuttajista ja maahanmuutosta, on pysähdyttävä hetkeksi. Perustuuko arvioni riittävään ja oikeaan tietoon? Tekeekö se oikeutta kohteena oleville ihmisille? Haavoitanko sillä? Levi-

Avain seurakuntaan on lämmin vastaanotto. Kokemus siitä, että minusta välitetään.

täinkö sen myötä torjuntaa ja epäluuloa työtovereihini, seurakuntalaisiin, naapureihin?

Monimuotoinen muuttoliike

Ihmiset ovat muuttaneet aina kautta historian ja pitkälti samoista syistä kuin tänä päivänä. Ihmiset muuttavat joko pakosta tai vapaaehtoisesti. Taloudellinen siirtolaisuus on ilmenyt suomalaisten kohdalla paremman toimeentulon etsimisenä tai ammatillisen uran edistämisenä kotimaan ulkopuolella. On lähdetty etsimään elämänlaatua, ilmastollista mukavuutta, terveyttä, perheen ja ystävien läheisyyttä. On avioituttu ”yli rajojen”. Pakolaisuus on perheissämme tuttua evakkokokemusten muodossa. Se on repinyt ihmisiä irti juuriltaan samoin kuin nykyajan pakolaisia, jotka pakenevat poliittisen, uskonnollisen tai muun vainon johdosta tai sotien ja konfliktien jaloista. Myös ympäristön muutokset aiheuttavat entistä enemmän ihmisten hakeutumista turvallisemmille seuduille.

Kaikki nämä muuttoliikkeen ilmenemismuodot näkyvät Suomessa. Media on täynnä mielipiteitä ja argumentointia puolesta ja vastaan ilman kosketuspintaa muuttavien ihmisten raakaan elämäntilanteeseen. Kollektiivisesti vellottu puhe ja kirjoittelu ovat puhkaisseet näkyville pinnan alla uinuneen nationalismin. Oman reviiirin puolustaminen, jopa vihapuhe on yhtäkkiä julkisuuspuheen keskiössä.

Millaista puhetta seurakunnissa on nyt? Miten tänä vuonna lausumme viime vuoden paastojulistuksen sitoumuksia? Kuinka paljon yhteiskunnan ilmapiiri, torjunta, syyllistäminen ja erilaisten ihmisten vastakkainasettelu vaikuttaa kristittyjen yhteisöissä?

Tässä tilanteessa tarvitaan paastojulistuksen kaltaista ytimekästä muistutusta Raamatun ja kristillisen etiikan periaatteista, jotka koskevat meille annettuja lähimmäisiä. Ei vain niitä, jotka itse valitsemme. Rohkaisua tarvitsevat kaikki kirkkojen jäsenet ja työntekijät, erityisesti maahanmuuttajien tukena työskentelevät.

Mikä nyt on strategisen tärkeää

Seurakunnissa on tehty työtä pakolaisen ja erilaisten maahan muuttaneiden ihmisten kanssa jo 1970-luvulta alkaen. Diakoninen painotus on laajentunut, niin että työssä ilmenee nykyisin kristillisen kasvatuksen ja opetuksen, hengellisen elämisen tukemisen, vaikuttamistoiminnan, ekumenian ja uskontodialogin ulottuvuuksia. Mitä selvemmin seurakunnassa on sisäistetty sen olemassaolon tarkoitus ja tehtävä, sitä helpompi on ollut tarkastella myös seurakunnan vastuuta uutta väestöä ajatellen. Tähän vaikuttavat mm. seuraavat tekijät:

1. Seurakunta pitääytyy kristillisen ihmiskäsityksen mukaisessa suhtautumisessa kaikkiin ihmisiin heidän taustaansa katsomatta.
2. Seurakunta ymmärtää olevansa osa maailmanlaajaa kristittyjen yhteisöä ja sen mukaisesti kantaa vastuuta alueelleen muuttaneiden ihmisten hyvinvoinnista ja hengellisestä hoidosta.
3. Seurakunta on uskottava, niin että julistuksen ja toiminnan, puheiden, asenteiden ja tekojen keskinäinen tasapaino on ilmiselvää, näkyvää ja tuntuva.
4. Seurakunta näkyy, kuuluu ja se on helposti löydettävissä.
5. Seurakunta ei häpeä hyvyyden puolustamista, laupeudentyötä ja evankeliumia.
6. Seurakunta uskaltaa rohkeasti tarttua keskuudessaan ilmeneviin ulkomalaisvastaisiin asenteisiin, ulossulkevaan nationalismiin, seurakuntalaisten valikoimiseen ja ihmisten asettamiseen eriarvoiseen asemaan.

Monet näistä tekijöistä löytyvät varmasti olemassa olevista strategioista, mutta löytyvätkö ne arkisesta todellisuudesta?

Kokemuksesta opittua

Kun seurakunnassa pohditaan, miten väestön monikulttuurisuus tulisi huo-

Tiedoksi

- Kansainvälisen ja monikulttuurisen työn henkilöstökoulutusta <http://kappeli.evl.fi/koulutuskeskus.nsf/start>
 - Tilauskoulutusta, konsultaatiota ja monikulttuurisen työn työnohjausta, tiedustelut marja-liisa.laihia@evl.fi
 - Kirkon monikulttuurisen työn tiedote, tilaukset arja.kunnala@evl.fi
 - Ilmoittautumiset temaattisiin tiedotusverkostoihin arja.kunnala@evl.fi
 - Monikulttuurisen parisuhde- ja perhetyön verkosto
 - Venäjänkielisen seurakuntatyön verkosto
 - Pääkaupunkiseudun seurakuntayhtymien sivusto www.migrantchurch.fi
 - Monikulttuurisuus ja ekumenia www.ekumenia.fi
 - Monikulttuurisuudesta perheessä ja seurakunnassa www.kirkkopalvelut.fi/yhdessä
 - Materiaalia eri kielillä: mm. Katekismuskäännöksiä n. 10 kielellä, tilaukset tuula.jonka@evl.fi tai 09 1802 218
- Kristittyinä Suomessa -rippikouluopas maahanmuuttajille 7 kielellä, Tervetuloa seurakuntaan -esite 7 kielellä

mioida strategiassa ja toimintasuunnitelmassa, tilastoja on mahdollista käyttää apuna. Ne voivat havahduttaa tietoisuuteen väestöstä, joka on melko näkymätön. Tilastojen tulisi herättää kiinnostusta uusia paikkakuntalaisia kohtaan, keitä nämä ihmiset ovat, mitä heille kuuluu, kaipaavatko he seurakuntayhteyttä ja arvaavatko lainkaan, mitä seurakunnalla on tarjottavanaan. Tilastotiedolla on mahdollista myös mitätöidä seurakunnan vastuu. Tällöin unohtuu jokaisen ihmisen ainutlaatuinen arvo ja merkitys kristillisen uskon näkökulmasta.

Mikään seurakunta ei voi sanoa, ett-eikö sillä olisi kosketusta monikulttuuristumisen ilmiöön. Se kulkeutuu joka tapauksessa ajatuksiin ja keskinäisiin keskusteluihin median välityksellä. Erittäin arvokasta olisi tällöin seurakunnan sisäinen pohdinta suhtautumistavoista, arvoista ja sosiaalieettisistä linjauksista. Tämä olisi samalla parasta valmentautumista aktiiviseen vuorovaikutukseen uusien ihmisten kanssa.

Kaikkein ensisijaisinta ei ole jonkun toiminnan organisoiminen maahanmuuttajille kohdennetusti. Toki se voi olla tavoittamisen väline. Tärkeämpää on sekä työnteekijöille että seurakuntalaisille tutustua uusiin ihmisiin ja osoittaa kiinnostusta heidän elämäänsä kohtaan. Tutustumisen myötä luottamus seurakuntaa kohtaan voi kehittyä ja syntyy myös luontevia mahdollisuuksia kertoa omista tarpeista ja toiveista.

Moniammatillista työtä

Avain seurakuntaan on lämmin vastaanotto. Kokemus siitä, että minusta välitetään, minut halutaan ottaa joukkoon ja saan olla mukana omana itsenäni – myös kielitaidottomana, erilaisena, kaikkea ymmärtämättömänä. Kokemus siitä, että saa olla tasavertainen muiden seurakuntalaisten kanssa. Saa paikan ja tehtävän seurakunnassa. En ole yksin Suomessa.

ekumeeninen paastonajan julistus

Me tahdomme

- puolustaa ihmisarvoa käytännön toimin arkipäivässä, seurakunnissamme ja yhteiskunnassamme.
- edistää kaikkien maassamme olevien ihmisten terveyttä, hyvinvointia, perheyhteyttä ja elämänlaatua ja ihmisoikeuksia.
- kutsua eri puolilta maailmaa tulleita sisariamme ja veljiämme yhteyteen ja osallisuuteen seurakunnissamme.
- asettua hädässä olevien turvapaikanhakijoiden puolelle ja puolustaa heidän oikeuttaan kansainväliseen suojeluun Suomessa.
- ottaa vastuamme, jakaa omastamme ja toimia epäoikeudenmukaisuuden poistamiseksi maailmastamme.

www.evl.fi/siirtolaisuus2010
migration2010.eu

Maahanmuuttajatyön organisoimiseksi tulee nimetä siitä vastuuta kantavat henkilöt ja moniammatillinen tiimi laajan yhteistyön turvaamiseksi seurakunnassa. Työtä ei saa säilyttää yhdelle ihmiselle. Maahanmuuttajatyö ei ole erillinen työala, vaan se läpäisee kaikki seurakunnan toiminnan muodot. Toisaalta seurakunnan tulee turvata maahanmuuttajien osallisuus kaikessa säännöllisessä toiminnassa alkaen kuoroista tai vapaaehtoistyön eri tehtävistä, nuorten toimintamuodois-

ta jne. Tarvetta voi syntyä myös erillisiin, maahanmuuttajien omiin koontumisiin. Yhteistyö kunnan muiden toimijoiden kanssa voi auttaa seurakuntaa löytämään juuri itselle sopivan roolin ja tehtävän. Mahdollisuudet ovat hyvin monenlaisia.

Teemavuosi kannustaa osallisuuden teologian harjoituksiin. Teemavuoden sivustolla www.evl.fi/siirtolaisuus2010 on monia esimerkkejä siitä, millaiset asiat seurakunnassa ovat olleet merkityksellisiä tänne muuttaneille ihmisille. ■

An illustration featuring two hands, one in the upper left and one in the lower right, both rendered in dark blue with lighter blue highlights on the fingers. They are reaching towards a large, light yellow cross that is slightly tilted. The background is a solid olive green. The hands appear to be reaching out or holding the cross, symbolizing support or faith.

Teologisia perusteita turvapaikan antamiselle olivat lähimmäisenrakkauden ajatus, muukalaisten suojeleminen ja rakasta lähimmäistä niin kuin itseäsi -teema.

Miksi kirkko suojelee turvapaikanhakijoita?

RITVA SANTTILA

TEOLOGIAN KANDIDAATTI, HELSINGIN YLIPISTO

Miksi Suomen evankelis-luterilainen kirkko suojelee turvapaikanhakijoita, kun vastuussa oleva viranomainen on jo ratkaisunsa tehnyt? Tähän kysymykseen etsin vastauksia pro gradu -tutkielmassani tapaustutkimuksella Turun Mikaelinseurakunnasta.

Suomen ekumeeninen neuvosto (SEN) julkaisi keväällä 2007 Kirkko turvapaikkana -ohjeen, jonka mukaan yksittäinen henkilö tai perhe voi hakea suojelua, turvaa ja tukea seurakunnalta tai muulta uskonnolliselta yhdyskunnalta saatuaan kielteisen päätöksen turvapaikkahakemukseensa. Turvapaikanhakijan tulee olla asiassa aina aloitteentekijä.

Kirkko turvapaikkana -ohjeen mukaan kristillisen seurakunnan velvollisuutena on auttaa hengenvaaraan joutunutta lähimmäistä, auttamalla kielteisen turvapaikkapäätöksen saaneita henkilöitä uuden turvapaikkakäsittelyn käynnistämiseksi. Tällä toivotaan, että turvapaikkaperusteet tutkittaisiin huolellisesti ja että kaikkia oikeuskeinoja käytettäisiin käsittelyn yhteydessä.

Ohje oli vastaus seurakunnille, jotka olivat vuosien mittaan pyytäneet neuvoja kirkolliseen turvapaikkatilanteeseen. SEN:n Kirkko turvapaikkana -ohje ei ole oikeudellisesti sitova eikä seurakuntia velvoittava. Suomen ekumeeninen neuvosto on itse todennut, että Kirkko turvapaikkana -ohjeella ei ole sitovaa luonnetta suhteessa sen jäsenkirkkoihin eikä niiden seurakuntiin.

Suomen evankelis-luterilaiselle kirkolle sekä muille uskonnollisille yhdyskunnille SEN:n Kirkko turvapaikkana -ohje antoi toimintaohjeita turvapaikanhakijoiden kohtaamiseen.

Ohjeen julkaisemisen jälkeen useisiin Suomen evankelis-luterilaisen kirkon seurakuntiin ja muihin uskonnollisiin yhdyskuntiin hakeutui käännäytys- tai karkotuspäätöksen saaneita turvapaikanhakijoita, jotka hakivat suojelua kirkolta. Yksi näistä seurakunnista oli Turun Mikaelinseurakunta.

Turvapaikka

Turun Mikaelinseurakunnalla oli ollut käsiteltävänä useita turvapaikkatapauksia toukokuusta 2007 lähtien. Tapaukset koskivat sekä yksittäisiä turvapaikanhakijoita että kokonaisia perheitä. Nämä henkilöt kääntyivät seurakunnan puoleen, saatuaan kielteisen päätöksen turvapaikkahakemukseensa.

Turun Mikaelinseurakunta valikoi tutkimuskohteekseni, koska heillä oli ollut eniten tapauksia käsiteltävänä. Aineiston perusteella voidaan todeta, ettei Suomen evankelis-luterilaisessa kirkossa vallitse yksimielisyys siitä, kuuluko kirkon suojella turvapaikanhakijoita.

Turvapaikka (asyl) tulee kreikan kielen sanasta asylos, jolla tarkoitetaan paikkaa, joka on pyhä tai taianomainen, kuten temppeli. Yksilö oli turvassa, kun hän oli päässyt sisään jumalalliselle alueelle, jonne maallinen valta ei ollut oikeutettu tulemaan.

Kirkollisia turvapaikkoja ovat olleet perinteisesti paikat, joissa vietettiin jumalanpalveluksia eli sakraalitalat. Varhaishistoriassa kirkon tarjoman suojan (temple asyl) tärkeimpänä tehtävänä oli rajoittaa verikoston seurauksia. Kirkko tarjosi suojelua niille ihmisille, jotka halusivat pois koston kierteestä. Pohjoismaisen oikeuskäytännön mukaan käsitteellä kirkkorauha tarkoitettiin sitä, että kirkkotila oli pyhä. Vanha pohjoismainen tapa-oikeus piti kirkkorauhan rikkomista vakavana.

Kuka on turvapaikanhakija?

Turvapaikanhakija määritellään lainsäädännöllisesti henkilöksi, joka Geneven pakolaissopimukseen vedoten hakee suojelua ja oleskeluoikeutta

muusta kuin kotimaastaan jättämällä turvapaikkahakemuksen. Hänellä ei ole siis vielä pakolaisstatusta, mutta se voidaan todeta myöhemmin.

Useat maailman valtioista ovat sitoutuneet suojelemaan pakolaisia erilaisin kansainvälisin sopimuksin. Turvapaikka-asioista vastaa Suomessa Sisäasiainministeriö ja sen alaisuudessa toimivat yksiköt: Maahanmuuttovirasto, poliisi ja rajavartiolaitos. Suomea sitoo Euroopan Unionin yhteinen turvapaikkapolitiikka sekä erilaiset turvapaikkalainsäädäntöön liittyvät kansainväliset sopimukset.

Kirkko paikkaa yhteiskunnan jättämiä aukkoja

Aineiston kokoamista varten haastateltiin neljää henkilöä, jotka olivat olleet mukana Turun Mikaelinseurakunnassa turvapaikanhakijoiden suojelussa. Tutkielmasta ei voida tehdä suoria johtopäätöksiä siitä, miksi Suomen evankelis-luterilainen kirkko suojelee turvapaikanhakijoita, mutta jonkinlaisia suuntaviivoja perusteisiin voidaan löytää.

Turun Mikaelinseurakunnassa asetettiin kyseenalaiseksi muun muassa laintulkinta turvapaikkapäätöksissä. Aineiston perusteella voidaan todeta, että turvapaikkapäätöksissä ei ole riittävästi otettu huomioon ihmisoikeuksia ja lasten asemaa. Turvapaikkapäätöksissä lapset jäävät huomioimatta lastensuojelullisesta näkökulmasta.

Turvapaikanhakijoiden suojelu ei ole kirkon virallinen työmuoto. Se on syntynyt tarpeesta kyseenalaistaa epäoikeudenmukaiseksi koettuja turvapaikkapäätöksiä ja suojella niiden kohteeksi joutuneita henkilöitä. Kirkko on astunut alueelle, johon sillä ei ole lainsäädännön perusteella toimivaltaa, mutta johon se kirkon tehtä-

vän perusteella katsoo voivansa puuttua. Kirkko täydentää yhteiskunnan jättämiä aukkoja.

Laintulkinnasta puuttuu inhimillisyyttä

Turun Mikaelinseurakunta lähti liikkeelle oikeudenmukaisuutta puolustamalla, puolustellen toimintaansa kirkon perusarvoilla lähimmäisenrakkaudella ja inhimillisyydellä. Kirkko toimi funktiona mukaisesti konkretisoimalla lähimmäisenrakkauden julistamisen, suojelemalla turvapaikanhakijoita.

Kirkon tehtävänä
on herättää eettistä
ja ihmisarvoihin
liittyvää keskustelua.

Aineiston perusteella viranomaiset tulkitsevat lakia liian ankarasti tehdessään turvapaikkapäätöksiä. Lain-tulkinnasta puuttuu inhimillisyyttä. Lakien tulkinta heijastelee yhteiskunnassa vallitsevaa ilmapiiriä ja arvoituksia. Viranomaiset tosin tulkitsevat lakia omien sääntöjensä ja ohjeidensa perusteella. Kansainväliset ihmisoi-keussopimukset velvoittavat myös suomalaisia viranomaisia huomioidaan ihmisoikeudet turvapaikkapäätöksissä.

Aineistosta nousivat esiin myös teo-logiset perusteet turvapaikan antami-

selle. Turvapaikanhakijoiden suoje-lu nähtiin normaalina diakoniatyönä, kärsivän ja hädänalaisen ihmisen aut-tamisena. Teologisia perusteita olivat lähimmäisenrakkauden ajatus, muu-kalaisten suojeleminen ja rakasta lä-himmäistä niin kuin itseäsi -teema.

Tilaa keskustelulle

Turvapaikanhakijoiden suoje-lu on lainsäädännöllä määrätty aikaisem-min mainituille viranomaiselle. Kai-ken julkisen toiminnan tulee perustua lakiin. Myös kirkon on toiminnassaan noudatettava lakia.

Kirkon tulisi tehdä yhteistyötä vi-ranomaisten kanssa. Haastateltavat korostivat, ettei kirkko halua piilotel-la turvapaikanhakijoita viranomaisil-ta, vaan he haluavat toimia avoimesti yhteistyössä muiden viranomaisten kanssa. Avoimessa demokraattisessa yhteiskunnassa on aina tilaa kuitenkin kriittiselle ja rakentavalle keskustelul-le. Kirkon tehtävänä on herättää eet-tistä ja ihmisarvoihin liittyvää kiskus-telua. Tarvitaan myös rohkeita ihmi-siä toimimaan hyväksi katsomansa asian puolesta, toivoen, ettei auttajia käytettäisi hyväksi. ■

RUOHONJUURIKIRKKO

PERTTI POUTANEN

MONIKULTTUURISUUSTYÖN SIHTEERI,
ESPOON SEURAKUNTAYHTYMÄ

Espoossa 20 000 vieraskielistä ihmistä etsii yhteisöä. He eivät etsi pelkästään uskonnollista yhteisöä. Monella on halu löytää suomalainen yhteisö, jossa olisi oikeasti suomalaisia, joiden kanssa puhua suomea tai ruotsia.

Yli 10 000 kristittyä etsii Espoossa yhteisöä. Maamme suurin uskonnollinen yhteisö on Suomen ev.lut. kirkko. Mainituista yli 10 000 kristitystä suuri osa ei kuulu kuuteen espoolaiseen luterilaiseen seurakuntaan. Heistä noin 1 000 kuuluu. Espoo ei poikkea muusta pääkaupunkiseudun tilanteesta.

Maahanmuuttaja-sana pakenee käyttäjänsä. Maahanmuuttajista puhuttaessa moni ajattelee pakolaisia ja turvapaikanhakijoita. Siitä ajaututaan Espoosakin helposti puhumaan muslimeista. Samalla yli 10 000 kristittyä etsii yhteisöä, muslimikin omaansa. Luvut eivät muslimienkaan kohdalla kerro sitoutumisesta omaan uskonnolliseen yhteisöön. Puhutaan muutama sata alle 1 000 rekisteröityneestä uskonnollisen muslimiyhteisön jäsenestä.

Vuonna 2025 Espoossa arvioidaan olevan yli 43 000 vieraskielistä asukasta. Vuonna 2030 luku on yli 50 000. Jos kristittyjen osuus pysyisi ennallaan, etsisi silloin Espoossa yli 25 000 vieraskielistä kristittyä yhteisöä. Osa heistä olisi sen löytänyt, mutta miten moni, se riippuu myös meistä kirkon työntekijöistä.

Massan ei pidä antaa hämätä. Kristityistäkin monet tulevat yksitellen ja perhe kerrallaan.

Ruohojuuritasolta näkyy risti rakennuksessa

Mistä vierasmaalainen löytää kristityn Espoossa? Ajatusleikkiä kannattaa harjoitella. Moni ulkomaalainen on päätenyt vastaamaan: kirkkorakennuksesta. Kirkkorakennuskin on merkinä kristillisestä läsnäolosta. Ajatuksen ei tarvitse seurata sitä polkua, että ”miksei se kirkko ole sellainen vanhan suomalaisen kirkon näköinen ja tuttu ja turvallinen”. Espoolainen ulkomaalainen kristitty kehuu monen espoolaisen rumaksi hakkumaa kirkkoa hienoksi, koska ”siellä ei ole kuvia”. Kirkko on kristittyjen kirkko. Siellä on Raamattu, rukousta ja yhteisö.

Tätä polkua seuraten päästään siihen, että kirkosta löytyvä yhteisön edustaja on suurlähettiläs koko yhteisölle. Afrikkalainen ystäväni opettaa: ”Katso, kun tämä vierasmaalainen ei kristittykin, kun hän tulee kirkkoon, hän luottaa, että kirkkorakennuksesta löytyy luotettavia ihmisiä.” Espoosakin yritämme ajatella, että kirkon rakennuksista löytyvät ihmiset ottavat vastaan lämpimästi ja ystävällisesti.

Jumalanpalvelukseen

Miten saada vieraskieliset mukaan seurakunnan toimintaan ja miten integroida heidät joukkoomme Espoossa? Puhe alkaa yleensä mesusta ja jumalanpalveluselämästä. Työntekijätkin ajattelevat siis yhteisöä. Afrikkalainen mies työskentelee Espoon seurakuntayhtymän

”Jospa tietäisit, mitä tuolla ruohonjuuritasolla on!” afrikkalainen kristitty Espoosta.

Eija Harju

toimistossa. Hän sanoo haastavasti: ”Pastori, laske kuinka monta mustaa ihmistä löydät teidän jumalanpalveluksistanne, laske!” Hän jatkaa: ”Lakatkaa ajamasta takaa, luokaa toimintoja, jotka saavat maahanmuuttajat tulemaan luterilaiseen kirkkoon.” Ja sitten saatetaan suunnittelussa ajatella, että diakoniatyö

hoitakoon maahanmuuttajien asiaa, siis kaikki nokialaiset ja muiden yritysten palveluksessa olevat ja messujenkin toimivuuden vieraskielisille? Diakonisuus oli ratkaisu maahanmuuttajatyöhön 90-luvun alkupuolella, kun maahamme tuli yllättäen paljon apua tarvitsevia. Aika on nyt erilainen ja diakonian lisäksi maa-

hanmuuttajan kohtaamiseen tarvitaan koko seurakuntatyön voima.

Hyvä esimerkki

Pakolaisille järjestettiin leiri yhdessä Espoon kaupungin kanssa. Leiriläisiksi valikoitui kaupungin aloitteesta myanmarilaisten pakolaisten joukko, siis burmalaisia. Perusajatuksena

”Jospa tietäisit, mitä tuolla ruohonjuuritasolla voidaan ajatella!” espoolainen imaami.

meillä seurakunnan työntekijöillä oli varmaan, että kohtaisimme buddhalaisia ja meidän olisi oltava tarkkoja, ettei uskonnolla aiheutettaisi hämmennystä. Oltiin kuitenkin seurakunnan leirikeskuksessa.

Todellisuus näytti toisen puolen: 80 % leiriläisistä oli kristittyjä, jotka toivoivat rukousta, hartauksia ja rippikoulua. Tarvittiin yhteistyötä kaupungin kanssa, että kristityt löysivät toisensa. Nyt espoolaisessa seurakunnassa on uusia myanmarilaisia jäseniä ja osa leirin katolisista löysi Suomestakin katolisen kotikirkon. Diakonian ja kaupungin maahanmuuttajapalvelujen järjestämästä leiristä syntyi leiriläisten pyynnöstä kastekoulu ja rippikoulu sekä seurakunnan messun keskelle iso juhla uusista jäsenistä.

Esimerkki parhain päin -ajattelemisesta

Afrikkalainen kävi yksityisrippikoulun ja konfirmoitiin espoolaisessa seurakunnassa. Hän halusi, että konfirmaatio tapahtuisi seurakunnan yhteisessä jumalanpalveluksessa. Messun jälkeen yksi vanha ihminen tuli onnittelemaan häntä ja toivottamaan hänet tervetulleeksi. Kymmenien tuhansien suomalaisten seurakuntalaisten joukkoon liittyi musta mies. ”Olin iloinen siitä, että tuo yksi ihminen tuli toivottamaan minut tervetulleeksi.” Afrikkalainen ei esittänyt kritiikkiä. Tällaisista tilanteista yhteisö oppii jotain itsestään. Työntekijä saattaa tuntea nolestumista tilanteesta, mutta ennen kaikkea kyseessä on yhteisön reagointi.

Arki- ja pyhätyötä

Espoolaiset tukevat pääkaupunkiseudun vieraskielisessä seurakuntatyössä kiinan-, arabian- ja englanninkielistä

työtä. Yhteistyötä tehdään venäjän- ja vironkielisen työn kanssa. Nuo kielet valikoituivat monien joukosta, kun haluttiin luoda jumalanpalvelusta yhdessä viettävä omakielinen yhteisö luterilaisen kirkon sisälle.

Espoossa on venäjänkielisiä noin 3 000, joista yli 200 on luterilaisen kirkon jäseniä. Suomen ortodoksiseen kirkkoon heistä kuuluu ehkä 350 ja muita ortodokseja on yli 200. Espoon seurakuntien jäsenistössä venäjänkieliset ovat suurin ryhmä, sitten tulevat englannin- ja vironkieliset. Varsinaisesti Espoon seurakunnat eivät kuitenkaan ole lähteneet luomaan omakielistä jumalanpalvelusta erikielisille, vaan pyrimme integrointiin ja toisaalta ohjaamaan ihmisiä myös em. kieliyhteisöihin.

Kiinankielinen toiminta on keskittynyt Kallion seurakuntaan Helsingissä, mutta sen aktiivista suurin osa on Espoosta. Espoossa on keskittynyt luomaan toimintoja, jotka toimisivat ovina tavalliseen seurakuntatyöhön: kiinankielisille on alkanut Leppävaarassa perhekerho Sellon yhteydessä olevassa Arkissa, Espoonlahdessa on koottu venäjänkielisiä teelitoihin ja Olarin seurakunta pyrkii löytämään venäjänkielisiä nuoria. Leppävaarassa on joka toinen viikko anglikaaninen messu.

Papit tapaavat toimituksissa paljon ulkomaalaistaustaisia. Myös kuoroissa, retkillä ja leireillä on ulkomaalaistaustaisia. Espoolaisen Ison Omenan avoin perhekerho on koonnut lähes 20:stä eri kansallisuudesta olevia ihmisiä. Vironkieliseen joulukonserttiin kokoontui lähes 500 ihmistä jouluna 2009. Lähetystyö ja kansainvälinen diakonia toimivat samalla yhteisön kasvattajana: kaukainen lähimmäinen on tärkeä, yhteisö on parhaimmillaan ulospäin suuntautuva.

Voisi todeta, että maahanmuuttajatyössä pieni on suurta. Se, joka tekee vaikka vähän, tekee paljon. Harva esimerkiksi tietää, että moni ulkomaalaistaustainen ei ole käynyt asuinpaikkansa ulkopuolella tai että maahanmuuttajalla ei pääsääntöisesti ole kesämökkiä.

Kutsu musiikkiin ja rukoukseen

Vieraskieliset ihmiset tulevat usein yhteisöstä, joka sykkii rukouksesta ja musiikista. On selvää, että jumalanpalvelus muodostuu silloin myös niistä tavoista. Ihminen ei muutu luterilaisen tradition lapseksi, jos hän on kasvanut muualla. Hän on omien tarinoidensa ihminen. Rukouksen, musiikin ja Raamatun teksti on maustettu omilla kokemuksilla. Jumalan puhe on ihmisten yhteisössä. Ruohonjuurikirkko syntyy tarinoista.

Espoossa Kauklahden kappeli on toiminut monikulttuuristen tarinoiden paikkana: sitä kautta ovat khmerinkielisten tanssi ja tarinat, kosovoalaisten tarpeet ja urdunkielisten elämä tulleet tutuksi. Monille on annettu venäjäksi rippikouluopetusta. Kuoroissa on ollut afrikkalaisia. Ja samalla Kauklahden kappeli elää tavallisen luterilaisen kirkon elämää.

Työmuodoista yksinkertaisimpia: kutsuminen.

Työmuodoista yksinkertaisemman veli ja sisar: lämmin vastaanottaminen.

Rekrytointi

Keväällä 2010 Espoon seurakunnilla on noin 10 ulkomaalaistaustaista työntekijää eri ammattialoilla keittiöhenkilökunnasta pappeihin. Espoon tuomiokirkkoseurakunta palkkasi pakistanilaisen opiskelijan YV-omaosuutta hyödyntäen ja Espoon seurakuntayhtymä kamerunilaisen laki-

Eija Harju

miehen Espoon järjestöjen yhteistyön kautta. Keväällä 2010 Espoon seurakunnissa oli viisi harjoittelijaa Kau-niaisten Raamattuopiston Kristittynä Suomessa -kurssilta. Espoolaiset seurakunnat saivat tämän kautta koke-musta irakilaisesta, myanmarilaisesta, ranskalaisesta, kamerunilaisesta ja amerikkalaisesta kristillisyydestä. On olennaista, että yhteisö kasvattaa itse-ään rekrytoimalla eri kanavien kautta ulkomaalaistaustaisia ihmisiä palve-lukseensa. Yhteisö opettaa näin itse-ään kirkon maailmanlaajuisuudesta. Rekrytoinnissa on tietenkin ymmär-rettävä täsmätiedotuksen merkitys: miten ammattitaitoinen ulkomaalais-taustainen ihminen saa tiedon avoin-na olevasta työ- ja harjoittelupaikasta? Miten ruohonjuuritaso saa tiedon?

Yhteisön rakentamisen näkökul-masta julistustyö, musiikki, lapsi- ja perhetyö sekä raamattupiiritys on

olennaista, eikä vain se, että ajatellaan maahanmuuttajaa ensimmäiseksi sii-vous- tai keittiötyöhön.

Uskontodialogia

Muslimit kääntyivät seurakuntien puoleen, koska he olivat huolissaan oman nuorisonsa tilasta. Loimme yh-dessä projektin Uussuomalaiset nuo-ret Espoossa. Tavoitteena on käydä kasvatuskeskusteluja vanhempien kesken, luoda kohtaavaa toimintaa, vieraila vankiloissa ja perustaa käy-tännöllistä uskontodialogia edistä-vä ryhmä. Kirkkoherratkin tulevat tapaamaan imaameja tuon ryhmän aloitteesta. Rakennamme luottamus-ta pitkällä tähtäimellä.

Sellon kauppakeskuksen traagisten tapahtumien yhteydessä oli tärkeää, että kanavat olivat auki. Espoon piis-paan aloitteesta piispa ja imaamit laati-vat julkilausuman, jossa he tuomitsi-

vat tehdyt veriteot ja pyrkivät näin es-tämään väestöryhmien väliset vihan-pidot. Samalla astui peliin myös se luottamus, joka oli rakennettu koso-volaisten kanssa Kauklahden kappe-lilla. Luottamuksella on pitkä matka.

Lopuksi

Järjestimme kaikille työntekijöil-lemme yhden päivän kestävän kou-lutustilaisuuden, jossa käsitelimme monikulttuurisuutta. Meillä on Es-poon seurakunnissa lähes 600 työn-tekijää.

Vieraskielisten jäsenten määrä kas-vaa Espoossa joka viikko. Jäsenistös-sämme on edustettuna jo yli 60 eri kieltä. ■

<http://migrantchurch.fi>

Evangelisluterilainen kirkko pääkaupunkiseudulla
Evangelical Lutheran Church in metropolitan area

Kristittynä maahanmuuttajana SUOMESSA

NEA POHJA

TEOLOGIAN KANDIDAATTI, HELSINGIN YLIOPISTO

Irakista kotoisin oleva Stevan Jawad, Amerikasta Suomeen muuttanut Greg Fincher ja Kamerunista tullut Serge Ngassa opiskelevat kaikki Suomen Raamattuopiston uusimmalla, maahanmuuttajille tarkoitettulla opintolinjalla Kristittynä Suomessa. Opintolinja järjestettiin ensimmäistä kertaa nyt kuluvana lukuvuonna 2009 - 2010, ja linjalla opiskelee parhaillaan yksitoista maahanmuuttajaopiskelijaa.

Maahanmuuttajalinjan opiskelijat ovat tulleet Suomeen eri syistä. Osalla on perhettä tai sukua Suomessa, osa on pakenut lähtömaansa vainoja. Raamattuopiston kurssi koostuu yhteensä kahdeksasta eri-ikäisestä kulttuureista ja olosuhteista. Kaikki kolme opiskelijaa ovat pitäneet kurssista kovasti.

”Jos joitakin henkilöitä ollaan käännettävässä Suomesta takaisin lähtömaahansa, kirkossa voitaisiin rukoilla heidän puolestaan.”

”Kurssi on hyvä ihmisille, jotka haluavat oppia puhumaan suomea, koska täällä on vähemmän kielioppia, mutta enemmän kielen ymmärtämistä ja puhumista”, huomauttaa Jawad. Jawad pitää nimenomaan kielen käyttämistä tärkeänä suomen oppimisen kannalta. Kurssi on kokonaan suomenkielinen, ja myös Fincher pitää sitä kielen oppimisen kannalta hyödyllisenä.

”On hyvä, että opetus on suomenkielistä joka päivä. Joskus se on hankalaa, mutta yleensä se on hyvä, koska silloin kuulee samoja sanoja joka päivä.”

Opiskelijat arvostavat myös kurssin monikulttuurisuutta, sillä kurssi koostuu ihmisistä eri kulttuureista ja erilaisista kristillisistä kirkkoista.

”Tämä on ollut mahtava kokemus, koska täällä tapaa ihmisiä eri kansallisuuksista. Täällä ollaan paljon yhdessä ja keskustellaan”, kertoo Ngassa.

Kurssilla opetetaan suomen kielen lisäksi teologiaa sekä suomalaista kulttuuria ja Suomen historiaa. Kurssiin kuuluu myös kolmen viikon pituinen harjoittelu jossakin seurakunnassa. Jawad teki harjoittelunsa Olarissa, Fincher Espoon tuomiokirkko-

seurakunnassa ja Ngassa Leppävaarassa.

Suomalainen kulttuuri maahanmuuttajan silmin

Opiskelijat arvostavat Suomen rauhallisia oloja, vapautta ja hyvinvointia.

”En ole koskaan ollut sairaana, eikä minulla koskaan ole nälkä”, Ngassa kuvailee puolitoista vuotta kestänyttä oleskeluaan Suomessa.

Suomalaisia ihmisiä opiskelijat kuvaavat rauhallisiksi ja hillityiksi, ujoiksi ja aluksi varautuneiksi. Ngassa kokee kuitenkin, että suomalaiset ovat erilaisia kun heihin tutustuu läheisemmin.

”Alussa suomalaiset ovat ujoja, mutta kun he avaavat ovensa sinulle, he ovat ihania. Aluksi suomalaiset ovat ujoja, koska he eivät vielä tunne sinua”, Ngassa kertoo.

Opiskelijat kuitenkin kokevat, että suomalainen kulttuuri ei ole vielä täysin avoin maahanmuuttajille. Maahanmuuttajista on myös väärin ymmärretty tietoa mediassa. Lisäksi työttömyys ja yleinen epävarmuus uuvuttavat usein maahanmuuttajia.

”Suomen kieltä voi olla hankala op-

pia, jos ei tunne suomalaisia, jotka voivat auttaa”, Fincher toteaa. Myös virallisten asioiden hoitaminen voi olla vaikeaa, jos ei saa apua.

Fincher näkee suomalaiselle kulttuurille tyypilliseksi traditioiden tärkeyden. Suomalainen kulttuuri on myös yhtenäisempi kuin amerikkalainen. Fincher uskoo, että yhden suuren luterilaisen kirkon läpi historian jatkunut erityinen asema on vaikuttanut rikkaiden traditioiden syntymiseen ja säilymiseen. Amerikassa ei esimerkiksi järjestetä uskonnollisia tapahtumia kouluissa, mikä Suomessa on edelleen tavallista ainakin suurien juhlapyhien aikana.

Suomalainen kristillisyyden

Opiskelijat ovat osallistuneet vaihtelevasti sekä kansainväliseen että suomenkieliseen seurakunnan toimintaan eri kaupungeissa. Raamattuopistolla järjestetään suomenkielisiä jumalanpalveluksia, joihin opiskelijat ovat myös osallistuneet.

Suomalaisessa kristillisyydessä opiskelijat kiinnostavat huomiota tapojen korostumiseen. Jawad kuvailee suomalaista uskonnollisuutta viralliseksi, sillä ihmiset osallistuvat lähinnä seurakunnan toimituksiin.

”Kirkossa käyvät vain vanhat ihmiset ja uskonto on enemmän virallinen asia”, Jawad huomauttaa, ja kertoo Lähi-idän alueella myös nuorten osallistuvien enemmän jumalanpalveluksiin. Myös Fincher kokee joskus tapojen korostuvan suomalaisessa uskonnollisuudessa kristillisen sanoman kustannuksella.

Fincher sanoo suomalaisen uskonnollisuuden olevan hyvin yhtenäistä amerikkalaiseen verrattuna.

”Isoin ero on, että melkein koko Suomi on luterilainen. Amerikassa ei ole vain yhtä suurta kristillistä kirkkoa.”

Valtaosa suomalaisista kuuluu samaan kirkkoon, kun Amerikassa on useita erilaisia uskonnollisia suuntauksia, joilla on myös suuret jäsenmää-

Sabine, Greg ja Serge opiskelevat Suomen Raamattuopiston maahanmuuttajille tarkoitettua opintolinjaa Kristittyinä Suomessa.

rät. Ngassa on huomionnut suomalaisen jumalanpalveluksen yksinkertaisuuden ja suunnitelmallisuuden. ”Tehdään ohjelma ja noudatetaan sitä ohjelmaa.”

Toivomuksia

Fincher toivoisi, että perimmäinen kristillinen sanoma nousisi korostetumpaan asemaan Suomen luterilaisessa kirkossa. Fincher kertoo, että maahanmuuttajat saattavat usein kokea helluntaiseurakunnan toiminnan itselleen tutummaksi ja läheisemmäksi kuin valtavirran luterilaisuuden.

Ngassa toivoisi kirkon ottavan näkyvämmiin kantaa maahanmuuttajien asemaan.

”Jos joitakin henkilöitä ollaan kääntämässä Suomesta takaisin lähtömaahansa, kirkossa voitaisiin rukoilla heidän puolestaan”, Ngassa esittää toivomuksen.

Ngassa jatkaa toteamalla, kuinka Suomessa on kristittyjä ihmisiä monista eri kulttuureista. Nämä kaikki erilaiset ihmiset muodostavat tulevaisuuden ja sen kristinuskon, minkä me tulemme välittämään omille lapsillemme.

Kaikki kolme opiskelijaa pitävät tärkeänä yhteisen kristillisen kulttuurin muodostumista Suomessa. Jawad toivoisi selkeästi suomalaisen kulttuurin sijaan kirkon kulttuuria, mikä ei ole minkään tietyn maan kulttuuri.

”Kirkossa pitäisi olla vain yksi kulttuuri, Jeesuksen kulttuuri, joka on erilainen kuin irakilainen, arabialainen, amerikkalainen tai vaikka suomalainen kulttuuri. Pitäisi olla vain kirkon kulttuuri”, Jawad muotoilee.

”Varhaisessa kirkossa kaikki olivat erilaisia, mutta Jeesus oli pää heidän kirkossaan”, Fincher kuvailee kristillisen seurakunnan alkuaikoja, jotka voisivat toimia esimerkkinä myös nykyajan kirkolle. ■

TUNTEIDEN TÄYTTÄMÄ HUONE

HANNELE RÄSÄNEN

KIRKKOMUSIIKIN OPISKELIJA, OULUN
SEUDUN AMMATTIKORKEAKOULU

Näen edessäni opiskelupaikkani harjoitteluhuoneen. Mitä huone sisältää?

Jännittävää. Kaukaa toiselta puolen Suomea muutin Ouluun kirkkomusiikin saloja oppimaan. Uudenlainen oppimisympäristö – hienot puitteet, uudet ihmiset – en ollut missään tavannut yhtä aikaa niin monta musiikista kiinnostunutta ihmistä.

Huoneessa tuoksuu aistillisuus, epäonnistuminen, eri aineiden tehtäväpino, hyvä palaute, kevään hohtavuus, oivallus, onnellisuus, onnistumisen ilo, pettymys, syksyn uudet tuulet, tavoitteet, toimiva yhteistyö, ympärillä kuohuva väsymys. Huoneen täyttää elämä.

Työ opettaa -kommenttia kuulin jo opiskelun alkumetreillä ja useassa opetusyhteydessä olen kuullut tämän paljon

Uudenlainen
oppimisympäristö
– hienot puitteet,
uudet ihmiset – en ollut
missään tavannut
yhtä aikaa niin monta
musiikista kiinnostunutta
ihmistä.

sisältävän kommentin. Mitähän minulta salataan? Luotan kannustuksiin: ”Sinä tulet pärjäämään työelämässä.”

Miten olenkaan selvinyt kouluarjen pyörinnästä? Musiikin opiskeluun on vaikuttanut moni, ei mikään helpoin ala oman minuuden kanssa. Arkeen olen löytänyt tasapainoa harrastuksistani. Uskon, että myös työelämässä saan irtauttua vapaa-ajalle rakkaan harrastukseni pariin.

Olenko liikkuva rekrytoija, olenko tyytyväinen menneisiin vuosiin opiskelupaikkani puolesta? Sisältyykö sinne kokemuksia, joita haluaisin toistenkin kokevan vain nouseeko jokin negatiivinen tunne hallitsevaksi, kun tarkastelen huonetta?

Suomen Kanttori-urkuriliiton opiskelijatoimikunnan jäsenenä olen tuonut minulle paljon tietoa työelämästä. Ei riitä, että osaan soittaa ja laulaa, niillä en lennä pitkin ja poikin työelämän arjessa. Kukaan muu ei pidä eduistani huolta kuin minä itse, joten minun täytyy olla valmis kohtaamaan tilanteita, joissa työnantaja tai työkaverini ei välttämättä ole oikeassa. Liiton opiskelijatoimikunnan jäsenenä olen päässyt moniin tilanteisiin, joissa olen oppinut ja saanut pohtia alaan kuuluvia asioita toisten kanssa.

Tämän opiskelupaikan huoneen voin sulkea kohta-
puolin. Keväällä 2010 täyttyy neljä lukuvuotta opiskelu-
aikaani Oulussa (OAMK). Nyt tuntuu sopivalta jättää
taakse tämä paikka. Nyt täytyy tähdätä avoimin mielin
kohti uusia haasteita. ■

Kaksipappisten apupapit

Esko Kallio nosti esille pienten seurakuntien kirkkoherrojen palkkakuopan. Palkkakuopassa ovat mielestäni kaksipappisten seurakuntien ”apupapit”. Teemme vuosittain noin 130 vuorokautta työtä yksin kirkkoherran vapaapäivinä ja lomilla. Kesällä jopa kaksinkertaista työtä, kun teemme rippikoululeirien aikana toimitukset ym. Sijaistamisesta ja yksin seurakunnasta vastaamisesta ei makseta korvausta. ■

MAARIT HIRVI
APUPAPPI

Vielä kirkkoherrojen palkkauksesta

Esko Kallion kirjoitus (Crux 2/2010) nosti esiin asioita, joita itsekin ihmetelen kirkkoherrojen palkkauksessa.

Miksi papin kokemuksisät nollaan-tuvat, kun hän aloittaa ensimmäisessä kirkkoherran virassaan? Näin tapahtuu silloinkin, kun hänellä on johtamiskokemusta esimiestehtävissä. Kolmekymppiselle se voi olla etu, mutta ei houkuttele kokeneita pappeja hakemaan kirkkoherran virkaa.

Ensimmäinen ja ainoa kirkkoherran kokemuksisä astuu voimaan vakinaisessa virassa kuuden palvelusvuoden jälkeen. Johtamiskoulutuksella tai kirkkoherran sijaisena hankitulla tiedolla ja taidolla ei ole merkitystä. Tällainen jäähmeys jarruttaa taitavien hakijoiden saamista kirkkoherran virkoihin. Se syö myös virassa olevien motivaatiota kehittää ammattitaitoaan.

Kirkon palkat ovat erityisen alhaiset juuri johtotehtävissä. Samaan aikaan seurakunnissa kärsitään johtamisongelmista. Olisiko näiden kahden asian välillä jokin yhteys? On toki lohduttavaa, että ”Näistä asioista keskustellaan ainakin AKIn piirissä lähivuosien aikana” (Esko Jossas Crux 2/2010). Kun riittävän pitkään keskustellaan, niin oletettavasti aika hoitaa pienet seurakunnat ja niiden paimenet pois asialistalta.

Kannattaako pienen seurakunnan kirkkoherran kuulua ammattiliittoon, joka ei kovin pontevasti tunnu ajavan hänen asiaansa? Keskustellahan me voimme keskenämme. ■

PÄIVI ERKKILÄ
ASKOLAN SEURAKUNNAN
KIRKKOHERRA, AKIN JÄSEN

Viimeinen hetki antaa tiedot TEOLOGIMATRIKKELIIN

Suomen Teologit 2010 -matrikkeli alkaa olla loppusuoralla. Matrikkelin kyselykaavake on lähetetty yli 7 000 teologille. Noin 5 500 vastausta on saatu matrikkeliä varten, ja kuvia on lähetetty yli 3 000 kpl.

Tiedot puuttuvat vielä noin 1 500 teologilta. Toukokuun loppuun asti on mahdollista lähettää matrikkelitietonsa postissa tai antaa tiedot sähköisesti internetin kautta. Viikonlopun aikana kannattaa toimia. Niiltä, jotka eivät reagoi kyselyyn mitenkään, matrikkeliin tulevat lyhyet perustiedot, jotka sisältävät nimen, syntymäajan, valmistumisajankohdan ja mahdollisen pappisvihkimyksen.

Tänä keväänä valmistuneilla on aikaa vastata vielä kesäkuun ensimmäinen viikko.

He saavat kyselykaavakkeen toukokuun lopussa.

Jollet ole lainkaan saanut matrikkelin kyselykaavaketta, ota yhteyttä merja.laak-samo@akiliitot.fi.

Kuvia toivotaan lisää

Matrikkeli tehdään ensimmäistä kertaa värillisenä. Kyseessä lienee Suomen ensimmäinen värikuvilla varustettu matrikkeli. Sen vuoksi kuvia toivotaan lisää. Jollet ole lähettänyt kuvaa, sinulla on vielä aikaa hoitaa asia. Kuva saa olla digikameralla itse otettu ja sen voi lähettää sähköpostin liitteenä os. teologit@a5.fi. Nykyisillä kameroilla saa riittävän laadukkaita kuvia.

Matrikkeliin on tulossa kaksi artikkelia. Toisen kirjoittaa Kati Niemelä teologikunnan rakenteesta matrikkeliaineiston pohjalta. Toinen artikkeli käsittelee kirkon elämää verkossa, ja siitä vastaavat Hengellinen elämä verkossa -hankkeen toimijat.

Tilaa edullisesti ennakkoon

Matrikkelin ehtii vielä tilata edulliseen ennakkotilaushintaan, joka on jäsenille 105 euroa maksettaessa ennen 1.6. Tilinumero on 157230-70805. Tämän jälkeen matrikkeli maksaa jäsenelle 125 euroa. Tilauksen voi lähettää sähköpostilla os. toimisto@akiliitot.fi. Seurakuntien ja yhteisöjen tilaushinta on 160 euroa ennen 1.6. ja sen jälkeen 180 euroa.

Pappi ja Raamattu

RISTO LEPPÄNEN
KAPPALAINEN,
LIEDON SEURAKUNTA

Suomessa on 1970- luvulta lähtien käyty julkisuudessa vastakkainasettelun värittämää keskustelua Raamatun luotettavuutta ja auktoriteettia koskevista kysymyksistä. Tähän keskusteluun ovat osallistuneet aktiivisimmin yliopistoteologit, herätysliike-papisto ja kirkon piispat.

Viime vuosina raamattukysymyksen pohdinta on voimakkaimmin aktivoitunut rekisteröityjen parisuhteiden kirkolliseen siunaamiseen liittyvissä keskusteluissa. Toiset puolustavat eri tavoin pitäytymistä Raamatun kirjaimelliseen tulkintaan, kun toiset taas haluaisivat vapauttaa Raamatun menneen maailmankuvan kahleista ja etsiä siitä nykyajalle sopivaa sisältöä. Ääritulkintojen lisäksi keskustelussa näkyy halu löytää vastakkainasettelusta poikkeava näkökulma Raamattuun, jossa tunnustetaan tulkinnan ongelmallisuus ja kuitenkin samalla pitäydytään kiinni sen merkityksellisyydessä nykyihmiselle.

Mitä kirkon papit ajattelevat Ra-

matusta tänään? Muun muassa tätä kysymystä selvitän väitöstudiumukseni Pappi ja Raamattu: Suomen evankelis-luterilaisen kirkon pappien suhde Raamattuun (2010). Haastattelemieni 22:n papin raamattusuhdetta koskeva tutkimus tuo esille pappien raamattua ajattelun moni-ilmeisen arkittodellisuuden. Vaikka otos on pieni, laaja haastatteluaineisto antaa hyvän kuvan papiston raamattua ajattelusta. Tutkimus murtaa raamattukeskustelulle ominaista konservatiivi-liberaali linjan vastakkainasettelua ja osoittaa, miten lähes vastakkaisilla raamattunäkemyksen edustajilla on eroistaan huolimatta tiettyä asenteellista samalaisuutta. Seuraavassa tarkastelen pappien ajattelusta noussutta neljää eri-

laista Raamatusta puhumisen tapaa, jotka auttavat ymmärtämään sitä, mil-laisten lähtökohtien varaan keskustelut erilaisista uskontulkinnnoista rakentuvat.

Vakavat papit

Kuuden haastattelemani papin raamattusuhdetta voi kuvata vakavaksi. He hahmottivat Raamatun täydellisenä totuutena uskon ja etiikan kysymyksissä. Näiden yhä kiinteästi herätysliikkeisiin sitoutuneiden miespappien raamattusuhdetta sävyttivät uskonvarmuuden, totisuuden ja ehdottomuuden asenteet.

Vakavat papit katsoivat, että Raamatussa kaikkein tärkeintä oli pelastuksen asia, jonka ytimenä oli syntiin langenneen ihmisen saattaminen Jumalan yhteyteen. Tämä Raamatun ydinasia ei kuitenkaan tarkoittanut sitä, että se suistaisi sivuun ja tarpeettomaksi muun raamattuaineksen. Ydin-

sanoma Kristuksesta merkitsi heille ”huipentumaa”, joka täydellisesti jokaisen historiallisesti epäluotettavankin kertomuksen ja jopa yksittäisen sanan Raamatusta. Nämä papit ajattelivat, että Raamattu oli sanasta sanaan sellainen kokonaisuus, joksi Jumala oli sen halunnut. He korostivat Raamatun arvovaltaa, ja heille Raamattu oli kokonainen kirja, josta tulkitsijalla ei ole oikeutta määritellä sen sitovaa ainesta. Vakavien pappien mielestä Raamattu oli aikasidonnainen vain niiltä osin kuin se ”itse” sen ilmaisi, mikä merkitsi irtisanoutumista lähinnä Vanhan testamentin puhtaussäädöksistä.

Pohdiskelevat papit

Toiset kuusi papeista (naisia ja miehiä) suhtautuivat Raamattuun pohdiskellen ja näkivät sen kirjana pelastuksen sanomasta. Nämä papit tekivät selvän erottelun Raamatun syntyikaan sidotun ja ajattoman sanoman välillä.

Heidän mukaansa Raamatussa ajatonta ja muuttumatonta oli sanoma Kristuksessa tapahtuneesta pelastuksesta. Nämä papit olivat väljästi sitoutuneita kirkon herätysliikkeisiin, ja he olivat rohkeita raamattukritiikille ja sellaisille uusille tulkinnoille, jotka eivät välittömästi liittyneet pelastuksen kysymykseen. Tähän he löysivät esimerkin Raamatusta itsestään, jossa opin yksityiskohtaiset tulkinnat syvenivät ja muuttivat muotoaan pitkässä historian ilmoitussarjassa. Useimmat mainitsivat tästä esimerkkinä naispappeuskysymyksen, jonka uusi tulkinta ei muuttanut heidän mukaansa Raamatun ydinsanomaa toiseksi.

Keskeisen sanoman erottaminen Raamatusta ratkaisi heidän mukaansa monia tulkinnallisia ongelmia ja antoi liikkumatilaa tulkinnoille. Pohdiskelijat katsoivat, että Raamattu oli sitova moraalisten yleisperiaatteiden, kymmenen käskyn ja kultaisen säännön

Onko ylipäänsä mahdollista ymmärtää Raamattua yhteismitallisesti?

osalta. Etiikan kysymyksissä nämä papit kannattivat varovaista kuuntelun ja kyselyn strategiaa sen sijaan, että he voimakkaasti kategorisoisivat itsensä tiettyihin näkökulmiin. Tämä näkyi esimerkiksi samaa sukupuolta olevien parisuhdetta koskeissa pohdinnoissa, mikä nähtiin vaikeana kysymyksenä. Omaa kantaa ei haluttu kirkon elämässä lausua kuitenkaan ääneen. Nämä papit katsoivat, että kiistelyssä kirkko hukuttaa Raamatun olennaisen viestin ja keskustelu ohjautui kirkon kannalta sivuasioihin. Riittelyn sijaan papit halusivat etsiä sitä, mikä luterilaisessa kirkossa on yhteistä kaikille.

Sallivat papit

Kahdeksan haastatelluista (enemmän naisia) näki Raamatun pyhyyden ja sallivan rakkauden kirjana. Raamattu oli näille herätysliikkeistä irtautuneille tai ”kaupunkikristityille” aikaan sidottu dokumentti, mutta sisälsi ajattoman pyhyyden ja rakkauden sanoman. Näille papeille Raamatussa keskeistä eivät olleet kristittyjä erottavat opinkohdat, vaan ennen muuta Jeesuksessa ilmitullut esikuvallinen rakkaus, jonka sanoma oli universaalista ja luovuttamatonta. Näiden pappien mukaan Raamattua tuli tulkita rohkeasti siten, että ihmiset kokivat sen elämässään vapautuksen lähteenä. Vapautuminen ei edellyttänyt sitä, että hyväksyi Raamatun sisältämän eettisen normiston ja muuttui sen kaltaiseksi, vaan siihen riitti se, että koki Kristuksessa ilmitulleen rakkauden sanoman omakseen. Näiden pappien mukaan Raamatun rakkauden sanoma kannusti ihmistä löytämään oman minuutensa ja kehotti lähtemään palvelen liikkeelle. Raamatussa merkityksellisiä olivat ne kohdat ja asiat, joissa asetuttiin ihmisen puolelle ja

kuulutettiin radikaalia armoa kaikille, myös syrjäytyneille ja vähemmistön edustajille.

Sallivat papit eivät problematisoineet Raamatun tekstien luotettavuuskysymysten kanssa, vaan heitä kiinnosti Raamatun myyttisten kertomuksien nykymerkitys. Raamatun ymmärtäminen myyttisestä kielestä käsin antoi heidän mukaansa kokemuksien Raamatun ja nykytodellisuuden välille. Moni sallivista papeista halusi riisua Jeesuksen maskuliinisista piirteistä vapaaksi ja korostaa hänestä sukupuolisesti neutraaleja ilmaisuja. Jeesus oli heille rakkauden esimerkki kohti eettisesti korkeatasoista elämää. Nämä papit pitivät Vanhaa testamenttia hyvin tärkeänä kirjana, koska siellä näkyi elämän moninaisuus Uutta testamenttia selvemmin. Tämä moninaisuus antoi mahdollisuuden ymmärtää myös nykypäivän moninaisuutta ja päivittää raamatuntulkintoja rohkeasti tähän päivään sopiviksi.

Rationaaliset papit

Kahden miespapin suhtautumista Raamattuun luonnehtii ilmaus inspiroiva kokemuskokoelma, joka merkitsi tärkeää uskonnollisten ideoiden lähdettä. Rationaalisten pappien mukaan Raamattu on syntynyt oman aikansa ihmisten kokemuksista. Tässä mielessä se on merkittävä historiallinen kokemusten tallenne, muttei sisällä mitään uskonnollista objektiivista totuutta, vaan tärkeän lähteen uskonnollisille tulkinnoille. Raamattu ei ollut heille Jumalan sanaa, vaan eri aikakausien ihmisten sanoja Jumalasta.

Nämä lähinnä herännäisyydestä kotoinsa löytäneet papit turvautuivat raamattusuhteessa koviin faktoihin analysoitaessa Raamatun alkuperäistä merkitystä. Toisaalta he olivat varsin len-

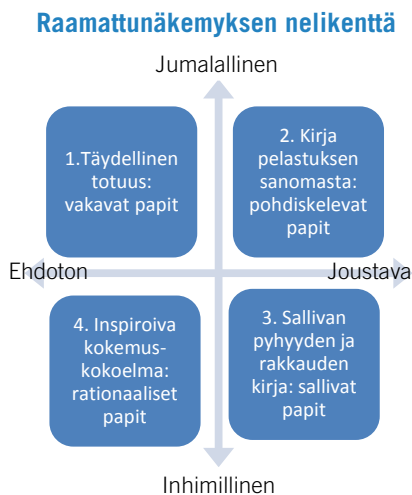
nokkaita tulkintojen suhteen ja heille Raamattu oli tulkintojen kiitorata. Koska Raamattu oli oman aikakautensa ihmisten käsityksiä ja perimmäisiä kokemuksia elämästä ja Jumalasta, tarkoitti se sitä, ettei näitä kokemuksia ollut syytä asettaa omien kokemusten yläpuolelle. Tämä ei kuitenkaan tarkoittanut Raamatun pois heittämistä. Kokemusten tallenteena Raamattu oli autoritääriäinen kokonaisuus ja yhä merkittävä peili ja innostuksen lähde rakennettaessa nykyajassa kestäväää kirkollista teologiaa.

Nämä papit kokivat ongelmallisena sen, että evankeliumit eivät olleet silminnäkijöiden kuvauksia, vaan uskon saarnaa Jeesuksesta. Tästä johtuen he kokivat, että Jeesus-kuvissa katsellaan enemmän tulkitsijan sisäiseen maailmaan kuin historialliseen Jeesukseen. Hengellisen raamatunlukemisen sijaan nämä papit olivat motivoituneita raaputtamaan esille kirkon liturgisen kielen läpi kuvaa historiallisesti aidosta Jeesuksesta. Heille oli mieluisampaa nähdä Jeesuksessa pientä joukkoa innostanut rehellinen ja aito ihminen.

Pappistyyppien vertailua

Näyttää siltä, että tieteelliseen raamatuntutkimukseen nojaava yliopiston ja myös kirkon oma raamattukoulutus ovat vaikuttaneet siihen, että raamattufundamentalismia on papistosta vaikeaa löytää. Kaikki haastattelemani papit halusivat pohdinnoissaan irtautua fundamentalistisesta raamatunäkemyksestä pitäen sitä älyllisesti epärehellisenä raamattusuhteena, myös Raamattua täydellisenä totuutena tulkitsevat papit. Samalla kukaan haastateltavista ei kannattanut totaalistaa raamatturelativismiakaan, vaan he pitivät Raamattua itselleen ja kir-

kolle elintärkeänä uskontulkintojen lähteenä. Pappien raamattujattelu jäsenyi näiden äärikorostuksien välimaastoon seuraavan nelikentän osoittamalla tavalla.

Nelikenttä pelkistää sen, millaisten käsitteiden kautta papit raamattunäkemyksiä määrittivät. Ensimmäisessä ja toisessa raamattunäkemyksen kategoriassa Raamattu on ennen kaikkea jumalallinen dokumentti. Sen sijaan nämä näkemykset erottuvat toisistaan siinä, miten staattisena tämä jumalallisuus ilmenee. Raamattu täydellisenä totuutena -näkemys korostaa Raamatun jumalallista luonnetta ehdottomuudesta ja varmuudesta käsin. Se, minkä Jumala on ilmoittanut, on muuttumatonta, eikä tulkitsijalle jää liikkumavaraa muutoin kuin kaaanonin sallimassa uomassa. Tämä muuttumattomuus käsittää myös seurakuntajärjestyksen ja eettisiä näkemyksiä koskevat Raamatun ilmoitukset. Sen sijaan kirja pelastuksen sanomasta -näkemys korostaa Kristuksesta avautuvaa ajatonta sanomaa, mutta sallii eettisten kysymysten alueella erilaisia tulkintoja. Tärkeintä on ykseys pelastuksen kysymyksissä, joka ymmärretään kussakin historiallisessa kontekstissa uudella tavalla. Näin ajattelevien mukaan Raamattu on jät-

tänyt esikuvan uskon prosessista, jossa tulkinnat kehkeytyvät vähitellen. Näin Jumalallinen sanoma mukautuu aina uusien tulkitsijoiden käsissä uuteen asuun, mutta pelastuksen sanoma Kristuksesta pysyy silti samana.

Kolmas ja neljäs näkemys lähtevät liikkeelle voimakkaammin inhimillisestä näkökulmasta. Tosin molemmat kategoriat yhtyvät käsitykseen Raamatun jumalallisuudesta, joka tulee inhimillisyydessä ilmi. Kolmas käsitys näkee Raamatun kohtaamisissa välittyvän rakkauden tärkeäksi ja neljäs näkemys pitää ihmisten jumalakokemuksia Raamatun tärkeimpänä antina. Yhteistä on inhimillisyyden ja ihmisten välisten suhteiden korostaminen. Näiden tulkitsijoiden välillä on kuitenkin eronsa. Pyhyiden ja sallivan rakkauden lähde-näkemys on rationaalisessa mielessä dynaaminen, koska se korostaa ihmeiden mahdollisuutta eikä muutoinkaan pidä, vaikkakin arvostaa, tieteellistä tietoa ainoana todellisuuden hahmottamisen tapana. Sen sijaan inspiroiva kokemuskokoelma-näkemys on kiinnittynyt rationaaliseen ajatteluun. Sen mukaan todellisuus on inhimillinen, luonnonlakien mukaisesti rakentunut. Jumala toimii tässä todellisuudessa tiettyjen säännönmukaisuuksien varassa. Ihminen ei vielä täysin ymmärrä koko todellisuutta, mutta tieteen eteneminen pienentää jatkuvasti salaisuuden aluetta. Ihmeille ja mystiikalle nämä papit eivät anna ajattelussaan sijaa, vaan Jumala on olemisen perusta, joka toimii luonnonlakien ja ihmisten käsien kautta.

Edelleen nelikentän vasemmalle puolelle sijoittuvien näkemyksissä on radikaaleista eroistaan huolimatta nähtävissä yhteisenä nimittäjänä ehdottomuus omalle todellisuuskäsitykselle. Täydellinen totuus -näkemyksessä tämä ehdottomuus osoitetaan Raamatulle tai tarkemmin sanottuna omalle näkemykselle Raamatusta. Ins-

Risto Leppänen

piroiva kokemuskokoelma -näkemyksessä on dynaamisten piirteiden lisäksi tietty ehdottomuus, joka kohdistuu erityisesti rationaaliseen todellisuuskäsitykseen. Ehdottomuudesta muodostuu toistensa vastakuvia dominoiva yhteinen nimittäjä. Sen sijaan nelikentän oikealla puolella toisen ja kolmannen tyyppin yhteiseksi nimittäjäksi muodostuu liikkuvuus. Näkemykset kirja pelastuksen sanomasta sekä pyhyiden ja sallivan rakkauden kirja olivat joustavammin ajanoloon mukautuvia Raamatun hahmottamisen malleja.

Lopuksi

Tutkimuksessani käyn tarkemmin läpi sitä, miten raamattunäkemys kietoutuu osaksi yksilöllistä elämänhistoriaa. Se, että yksilön raamattunäkemys kietoutuu osaksi kunkin ainutlaatuista elämänhistoriaa johdattaa hermeneuttiseen pohdintaan siitä, onko ylipäätään mahdollista ymmärtää Raamattua yhteismitallisesti. Raamattutulkintojen moninaisuus muodostuu yksimielisyyttä etsivälle kirkolle helposti ylivoimaiseksi taakaksi. Voisiko moninaisuutta salliva kirkko kääntää yksilöllisyyden edukseen ja löytää siitä lähteen suvaitsevaiselle raamattujattelulle? ■

Eroon laulukammosta

ANJA KAISANLAHTI

FREE LANCE -TOIMITTAJA,
HLL, JYVÄSKYLÄ

Kuorolaulussa toteutuu niin hyvä yhteishenki ja henkinen hyvä olo kuin evankeliumin julistus ja hengellisyyskin. Näin sanoo kanttori Sirpa Lampinen, joka johtaa jyvaskyläläistä Kehittyvät laulajat kuoroa.

Kenenkään laulunhaluisen ei tarvitse jäädä laulamisen ilosta paitsi. Myös aivan ”korvaton” pystyy kehittymään laulamisen taidossa, vakuuttaa kanttori Sirpa Lampinen Jyvaskylän seurakunnasta.

Lampinen perusti vajaa viisi vuotta sitten vasta-alkajille suunnatun Kehittyvät laulajat -kuoron, joka keräsi heti toista sataa osallistujaa. Nykyään aktiivisia kuorolaisia on puolitoista sataa.

Kuoro esiintyy esilaulajana jumalanpalveluksissa, mutta myös itsenäisesti erilaisissa juhlatilaisuuksissa. Kuoroa saatiin kuulla muun muassa Kuokkalan kirkon vihkiäisissä tämän vuoden helmikuussa.

Lampinen aloitti vasta-alkajien kouluttamisen jo edellisessä työpaikassaan Lohjalla. Idean hän oli saanut tunnetulta ruotsalaiselta kanttorilta ja kuoronjohtajalta, Jerker Lejonilta, joka oli perustanut omassa maassaan Kör för alla -kuoron.

– Jerker kertoi eräässä symposiumissa kuoron toiminnasta, ja se teki minuun valtavan vaikutuksen. Harjoituksista kuvatulla videolla kaikilla kuorolaisilla tuntui olevan hirvittävän kivaa. Ajattelin, että tässä täytyy olla jotain. Parin vuoden kehittelyn jälkeen aloitin Lohjalla Kuorolaulukoulun. Jyvaskylään siirrettyäni aloitin vastaavan työn Kehittyvien laulajien kanssa.

Kehittyvät laulajat antaa mahdollisuuden parantua laulukammosta, joka on yleensä syntynyt

lapsuudessa. Lampinen sanoo kuulleensa lukemattomia tarinoita siitä, kuinka nuoren ihmisen laulu on tyrehdytty kehotuksella olla epämusikaalisena mieluummin laulamatta.

Huijataan rentoutumaan

Miten näistä syvällä olevista laulamisen esteistä sitten voidaan päästä eroon? Lampisen mukaan ihminen pitää ensin huijata rentoutumaan. Kehittyvien laulajien puolentoista tunnin harjoitusajasta ensimmäinen puolikas käytetään venyttelyihin sekä hengitys- ja ääniharjoituksiin.

– Näin ihmiset siirtyvät ajatuksiinsa siihen, että tämä on jotain muuta kuin laulamista. Aloitamme äänetuoton esimerkiksi nauramisesta tai huikkaamisista. Hohhoijaa tai hmmm tai prrrrr -ääntelyä ei koeta laulamiseksi, siksi se tehdään rennosti. Ihminen huomaa myös, kuinka kunnolla hengittämällä saa aikaan parempia ja pitempiä ääniä.

Harjoittelemalla laulaja oppii tuntemaan kehonsa toimintaa: mitä siinä tapahtuu hengitettäessä, mitä rentoutuessa, mitä laulaessa, mitä puhuessa.

Isossa porukassa ihminen uskaltaa enemmän ja enemmän, ja vähitellen laulu alkaa osua paremmin myös nuotilleen. Toiset oppivat nopeammin, toiset hitaammin, mutta toivottomia tapauksia ei Lampisen tielle ole osunut.

Ilosta se lähtee

Tärkeimpänä asiana kuoronsa toiminnassa Lampinen pitää iloa. Ihmi-

set silmin nähden nauttivat yhdessä laulamista ja muutenkin toistensa seurasta. Lampiselle itselleenkin oli yllätys, miten monenlaisia vaikutuksia kuorolaululla voi olla.

Yksi kuorolainen on kertonut astmansa helpottuneen paremman hengityksen myötä. Toisen ryhti oli parantunut sen jälkeen, kun hän oli tunnistanut kehonsa uudella tavalla. Kolmas on voinut vähentää lääkitystään.

– Yhdessä laulaessa aktivoituu niin moni asia mielessä ja päässä. Iso asia on myös hengellinen puoli. Se, mitä laulamme, ei ole ollenkaan merkityksetöntä. Virret ja hengelliset laulut koskettavat ihmisessä sellaista osaa, joka on ehkä pitkään ollut piilossa.

Yksinäinen, matalan kynnyksen kuoro on monelle myös portti seurakunnan muuhun toimintaan. Messussa esiintyminen on joillekin ollut ensimmäinen kirkossakäynti vuosiin.

Lampinen kuuluu Kirkon vapaah-
toistyön ohjausryhmään. Siellä oli kes-
kusteltu, mikä voisi olla sellainen toi-
minnan muoto, jossa toteutuisi hyvä
yhteishenki, evankeliumin julistus,
spiritualiteetin kasvu ja yleensä henki-
nen hyvä olo.

– Sanoin, että se on kuorolaulu. Muut nauroivat ja epäilivät, että eihän se voi olla vastaus tuohon kaikkeen. Sanoin, että kyllä voi. Se on vastaus ihan kaikkeen.

Lampinen toivoo, että kirkossa ym-
märrettäisiin jatkossakin, kuinka teh-
okas työkalu musiikki voi olla.

– Kanttorit ovat terävin kärki evan-
keliumin julistuksessa. Esimerkiksi
rippikoululaisten sydämiin evan-
keliumi menee laulamalla. Lutherkin
sanoo: kun rukoilet laulamalla, on
kuin rukoilisit kaksi kertaa. Raama-
tun tekstejä pitää laulaa, rukouksia pi-
tää laulaa, psalmeja pitää laulaa. Sil-
loin ne menevät syvälle tunnetasolle.

Anja Kaisanlahti

Tärkeimpänä asiana kuoronsa toiminnassa Lampinen pitää iloa. Ihmiset silmin nähden nauttivat yhdessä laulamista ja muutenkin toistensa seurasta.

Kirja oppaana

Sirpa Lampinen on toimittanut kuor-
onjohtajia ja kuorolaisia palvele-
van kirjan Parasta on laulaa. Lauluja
laulamattomille. Se julkaistiin joulu-
kuussa 2009 Kirjapajan kustantama-
na. Parhaillaan siitä ollaan ottamassa
toista painosta.

**”Kun rukoilet
laulamalla,
on kuin rukoilisit
kaksi kertaa.”**

Kirja sisältää lyhyen yleisesityksen
vasta-alkajien kuoron johtamisesta.
Pääosa kirjasta on laulamisen materi-
aalia, aloitteleville laulajille sopivia
lauluja.

– Siinä on niin sanottua uutta juma-
lanpalvelusaineistoa: perusklassisen li-
säksi etno- ja kansanmusiikkia, neg-
rospirituaaleja, gospelia. Mukana on
myös Ruotsin kirkon virsikirjan vir-
siä, joista osan voi soittaa tangona, toi-
set iskelmätyyliin.

Kirjassa on myös Lampisen omia
sävellyksiä ja sanoituksia, kuten esi-
merkiksi Lattarimessu. Se on tehty ni-
menomaan vähän laulaneille.

– On tärkeää ja palkitsevaa, että
laulajat saavat esitettäväkseen juuri
heille sopivia tehtäviä. Sellainen on
myös Kansanmusiikkimessu. Sitä on
helppo tulla laulamaan, koska sävel-
mät ovat tuttuja. Anna-Mari Kaski-
nen on tehnyt Tääl yksinäni laulelen
ja muihin tuttuihin lauluihin uudet,
aivan ihanat sanat.

Lampisen mukaan kannattaa lähteä
liikkeelle iloisista lauluista.

– Reippaat ja rytmikkäät laulut ko-
hottavat tunnelmaa. Niiden kautta
löytyy myös sitä laulamisen itsetuntoa,
jota kuorolaiset ovat tulleet hake-
maan. ■

”Jumalanpalvelusta pidetään juhlapuheissa tärkeänä, mutta todellisuudessa siinä on paljon kehittämisen varaa.”

Radikaali pohtii KIRKON KIPUKOHTIA

JUHANA UNKURI
VAPAA TOIMITTAJA,
TM, HELSINKI

Heikki Palmu oli 1960-luvun lopulla yksi kirkon nuorista radikaaleista. Pitkän kirkollisen työuran tehnyt Palmu julkaisi äskettäin pamfletin otsikolla ”Suomen kirkon tulevaisuus? Kipukohtia, ongelmia ja mahdollisuuksia.” Palmun mielestä jumalanpalveluksessa ja papin roolissa on paljon kehittämisen varaa. Kirkon nuorten radikaalien tavoitteena oli oikeudenmukaisempi maailma. Onko Palmu, 63, edelleen radikaali?

Turkulainen pappiskollega kysyi olenko entinen radikaali. Vastasin, että toivottavasti en. Hesarin tuoreessa kirjavrostelussa minua kutsuttiin vanhaksi radikaaliksi. Se on aika hauska termi. Semanttisestihan radikaali merkitsee juuriin menemistä. Siinä mielessä koen olevani ja haluan edelleen olla radikaali”, Palmu pohtii. ”Kaikesta en tietenkään ajattele enää samalla tavalla. Varmasti nuorena minulla oli myös yliampumista ja vastakohtaisuutta, joka ei ollut aina niin perusteltua.”

Palmu on tehnyt pitkän työuran pappina. Hän on ollut niin seurakuntien korkeakoulupappina Oulussa, kirkkoherrana Suomenniemellä, sairaalapappina Uudessakaupungissa kuin eteläksalalaisten suomalaisena pappina Münchenissä. Tällä hetkellä Palmu toimii työnohjaajana ja työhyteiskouluttajana Turun ja Kaarinan seurakuntayhtymässä.

Palmu kertoo joskus pohtineensa, mitä olisi saanut aikaan päätoimisena vapaana kirjailijana. Suomen kirkon tulevaisuus? on hänen kahdestoista kirjansa.

”Aion olla töissä vielä pari vuotta, jos terveyttä riittää. Mutta on tämä kirja tehty ikään kuin ’siunatuksi lopuksi’. Siinä on asiat, mitä haluan sanoa kirkon työntekijänä ja jäsenenä. Viimeiseksi kirjakseni se ei toivon mukaan jää.”

Johdannosta itse asiaan. Miltä Suomen kirkon tulevaisuus näyttää? Palmun mielestä ei lainkaan huonolta.

”Mielestäni kirkosta on turhan paljon synkkää puhetta. Kirkosta eroamisia korostetaan ja monien arvio kirkosta on liian pessimistinen.”

”Suomessa ja muissa Pohjoismaissa kirkkoon kuuluu prosentuaalisesti selvästi enemmän ihmisiä kuin muualla Euroopassa. On luonnollista, että meillä erotan nyt suurin joukoin kirkosta. Monilta on hävinnyt syy kirkon

jäsenyyteen. He eivät koe sitä omakseen. Miksi he sitten kuuluisivat kirkkoon? Maksaakseen jäsenmaksua?”

Palmun mielestä kirkon jäsenmäärän pienenemisessä ei olekaan surkutelemista tai valittamista. Päinvastoin.

”Pienempi kirkko voi olla vähän autonomisempi, uskollisempi ja inostuneempi omassa asiassaan.”

Jumalanpalveluksiin lisää potkua

Palmu pohtii kirjassaan kirkon ajan-kohtaisia ongelmia ja haasteita. Yksi niistä on jumalanpalvelus.

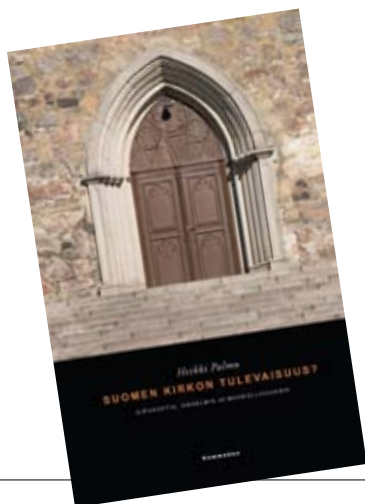
”Jumalanpalvelusta pidetään juhlapuheissa tärkeänä, mutta todellisuudessa siinä on paljon kehittämisen varaa.”

Palmu näkee jumalanpalveluksen helposti ennakoitavissa olevana tilaisuutena. Se on liian tavallinen, yksitoikkoinen ja tylsä.

”Jumalanpalvelus sisältää liturgista menoa ja korkeatasoista musiikkia, mutta ei paljon muuta merkittävää. Jumalanpalveluksessa ei ole potkua, tai niin kuin nykynuori sanoo, siinä ei ole muna.”

Palmu kaipaa enemmän uskallusta puhua suoraan ja ylipäättään lisää rohkeutta.

”Saarnat eivät erityisesti kutsu lähemmään kirkkoon. Oikein mitään ei sanota ja ollaan hirveän varovaisia. En usko, että kirkkoon eksynyt satunnainen kulkija tulee kosketetuksi.”

Palmu korostaa, että jumalanpalveluksen kaava ei ole ongelmana.

”Muoto on kunnossa, mutta sisältöön tarvitaan ruutia. Paavali kuvaa Uuden testamentin kirjeissä jumalanpalvelusta, joka on paljon värikkäämpi ja vaihtelevampi ja jossa kaikki ovat mukana.”

Pappien rooli ylikorostunut

Palmun mielestä papin roolissa on paljon parantamisen varaa.

”Pappi nostetaan kirkossa helposti jalustalle. Ja monet nousevat sinne mielellään. Nykyään vanhan rovestin elkeet eivät kuitenkaan enää toimi. Papeille tämä on iso haaste. Monet ovat tehneetkin tilanteessa oikean johtopäätöksen.”

Papit ovat Palmun mielestä liian suuressa roolissa myös työntekijöiden joukossa. Hän näkee vahvan hierarkkisouden muutenkin kirkon yhtenä keskeisenä ongelmana ja kipukohtana.

”Kirkossa hierarkian perinne on hyvin vahva. Papin rooli on ylikorostunut. Jos papit tajuaisivat, miten paljon tämä tekee hallaa eri työntekijöiden väliselle yhteistyölle ja tiimityöskentelylle, he olisivat enemmän sordiino päällä ja vähemmän dominoivia. Papin vahva rooli häiritsee ja suorataan myrkyttää työntekijöiden välejä. Kaikkien pappien ei tarvitse olla johtajia”, Palmu sanoo.

Palmu korostaa, että johtajan rooli kuuluu kirkkoherralle.

”Mutta joskus ongelmana on myös se, että kirkkoherra välttelee johtajuutta. Kirkkoherra ei ota sitä vastuuta, joka hänelle kuuluu. Hyvä ja toimiva demokraattinen johtajuus on hakusessa myös muualla yhteiskunnassamme.”

Palmun mukaan pappien tehtäviin pitäisi kuulua vähemmän hallinnon pyörittämistä ja viihdyttämistä. Sen sijaan heidän pitäisi olla nykyistä useammin sielunhoitajan roolissa.

”Siinä pappi on omalla alallaan. Meidän kirkkomme on pahimmillaan

Seurakuntalaisten pitäisi Palmun mielestä olla paitsi pohtijoita, myös nykyistä enemmän tekijöitä. Tällä hetkellä vapaaehtoiset ovat hänen mukaansa seurakunnissa usein statistin osassa.

kuin Yhtä köyttä -yhdistys. Reippaita ja iloisia puheenvuoroja käytetään. Mutta sisällöltään ne saattavat olla marginaalisia seurakunnan ydinsanoman kannalta katsoen.”

Seurakuntalaiset tärkeä voimavara

Palmu toivoo seurakunnan tilaisuuksiin enemmän vuorovaikutusta ja dialogia.

”Papin on oltava asiantuntijaroolissa, hänen tulee tietää asioista. Mutta niitä tulee pohtia yhdessä seurakuntalaisten kanssa, eikä julistaa ylhäältä päin.”

Seurakuntalaisten pitäisi Palmun mielestä olla paitsi pohtijoita, myös nykyistä enemmän tekijöitä. Tällä hetkellä vapaaehtoiset ovat hänen mukaansa seurakunnissa usein statistin osassa.

”Kansasta 80 prosenttia kuuluu kirkkoon. Meillä on käytössämme tavaton määrä erilaista asiantuntemusta. Tämä seurakuntalaisissa oleva voimavara pitäisi saada näkymään ja toimimaan seurakunnissamme paremmin.” ■

AKIn jäsenkysely 2010: Yhä useampi TOIVOO NAISTA PIISPAKSI

KATI NIEMELÄ

TT, KM, TUTKIJA,
KIRKON TUTKIMUSKESKUS

Nuoret pappisnaiset ovat kiinnostuneita kirkkoherran virasta ja muista esimiestehtävistä. Naispiispaa ja muita naisjohtajia kirkkoon toivovien osuus on lisääntynyt. Erityisen suuri naispiispaa toivovien osuus on pääkaupunkiseudulla ja naisten keskuudessa. Palkkausjärjestelmän uudistus on parantanut ennen kaikkea kanttorien palkkaa. Rekisteröidyn parisuhteen kirkolliseen siunaamiseen myönteisesti suhtautuvien pappien määrä on lisääntynyt. Kanttorit ovat kriittisempiä. Tulokset käyvät ilmi Akavan kirkolliset ammattiliitot AKI ry:n jäsenkyselystä 2010. Jäsenkyselyn tuloksista kerrotaan myös seuraavassa Cruxissa.

AKIn jäsenkysely toteutettiin valtuuston vaalin yhteydessä vuoden 2010 alussa. Kyselyssä tarkasteltiin Suomen kirkon pappisliiton ja Suomen Kanttori-urkuriliiton jäsenten näkemyksiä ajankohtaisista kysymyksistä, suhtautumista työhön ja työviihtyvyyttä sekä tyytyväisyyttä ja toiveita ammat-

tiliiton toimintaa kohtaan. Kyselyyn vastasi kaikkiaan 878 Suomen kirkon pappisliiton jäsentä ja 229 Suomen Kanttori-urkuriliiton jäsentä. Vastausprosentti oli Pappisliiton jäsenillä 39, Kanttori-urkuriliiton jäsenillä 34. Edeltävä jäsenkysely toteutettiin neljä vuotta sitten.

Naisten kiinnostus esimiestehtäviä kohtaan lisääntynyt

Jäsenkysely osoittaa naisten kiinnostuksen esimiestehtäviä kohtaan lisääntyneen. Samaan aikaan miesten kiinnostus on vähentynyt. Kokonaisuudessaan miehet ovat kuitenkin edelleen naisia kiinnostuneempia esimiestehtävistä.

Kantoreista puolet ja papeista kaksi kolmasosaa on kiinnostunut esimiestehtävistä. Kirkkoherran virasta on kiinnostunut joka toinen pappi. Vuonna 2010 naispapeista 63 prosenttia oli kiinnostunut esimiestehtävistä (57 % vuonna 2006). Kirkkoherran virasta oli kiinnostunut 39 prosenttia naisista (33 % vuonna 2006). Miespapeista vajaa kolme neljäsosaa (72 %) oli kiinnostunut esimiestehtävistä (84 % vuonna 2006). Kirkkoherran virasta kiinnostuneita miespappeja oli puolet vastaajista (52 %, vuonna 2006 56 %).

Erityisesti nuoret pappisnaiset ovat vanhempia ikäluokkia avoimempia kirkkoherran virkaa ja muita esimiestehtäviä kohtaan. Kyselyn perusteella alle 35-vuotiaista naispapeista puolet oli kiinnostunut kirkkoherran virasta, kun 55-vuotiaista ja sitä vanhemmista nais-

papeista alle kolmannes. Nuorimmassa ikäryhmässä naisten kiinnostus kirkkoherran virkaa kohtaan on samalla tasolla kuin nuorten miespappien keskuudessa. Muista esimiestehtävistä nuoret pappisnaiset ovat vieläkin kiinnostuneempia: peräti kaksi kolmesta on kiinnostunut esimiesasemasta. Tämä on hiiven enemmän kuin saman ikäryhmän miesten keskuudessa.

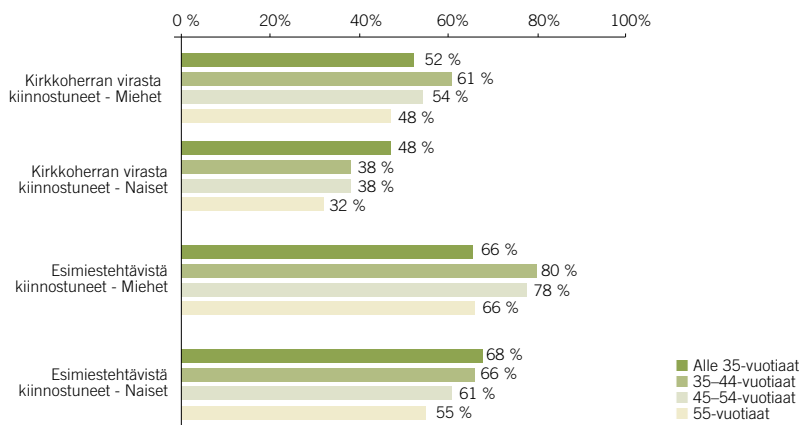
Yhä useampi myös toivoo enemmän naisia kirkon johtotehtäviin. Toive on lisääntynyt sekä pappien että kanttorien keskuudessa. Vuonna 2010 papeista 55 prosenttia ajatteli, että naisia tulisi olla enemmän kirkkoherroina (47 % vuonna 2006) ja 64 prosenttia ajatteli, että muissa johtotehtävissä (55 % vuonna 2006). Kanttoreiden keskuudessa osuudet ovat alhaisempia. Heistä 35 prosenttia ajatteli, että naisia pitäisi olla enemmän kirkkoherroina (32 % vuonna 2006) ja 49 prosenttia, että naisia pitäisi olla enemmän muissa kirkon johtotehtävissä (42 % vuonna 2006).

Neljän vuoden aikana myös kanttoreiden näkemys siitä, että heille tulisi olla tarjolla enemmän esimiestehtäviä, on lisääntynyt. Kaikkiaan 61 prosenttia kanttoreista toivoi niin (55 % vuonna 2006). Kuitenkaan samaan aikaan kanttoreiden oma kiinnostus esimiestehtävissä toimimiseen ei ole lisääntynyt.

Yhä useampi toivoo naista piispaksi

Naisia piispaksi toivovien pappien osuus on lisääntynyt. Kaikkiaan 63 prosenttia papeista katsoi, että myös naisia

Kuvio 1. Eri-ikäisten Suomen kirkon pappisliiton mies- ja naisjäsenten kiinnostus kirkkoherran virkaa ja esimiestehtäviä kohtaan. N = 848-893

tulisi olla piispoina. Papeilla naista piispaksi toivovien osuus on kasvanut neljässä vuodessa 11 prosenttiyksikköä. Erityisesti moni naispuolisista papeista – peräti 81 prosenttia – toivoisi kirkkoon myös naisia piispoiksi. Kanttoriin kohdalla naista piispaksi toivovien osuus (45 %) on ennallaan.

Erityisesti Helsingin ja Espoon hiippakunnan papit toivovat naispiispaa. Helsingin hiippakunnassa vain kaksi prosenttia papeista vastusti naista piispana, Espoon hiippakunnassa kymmenen prosenttia. Kolme neljättä (77 %) näissä hiippakunnissa työskentelevistä papeista toivoi naista piispaksi. Oulun hiippakuntaa lukuun ottamatta kaikissa muissakin hiippakunnissa yli puolet papeista toivoi naista piispaksi.

Pappien myönteisyys rekisteröidyn parisuhteen kirkollista siunaamista kohtaan lisääntynyt

Pappien suhtautuminen samaa sukupuolta olevien rekisteröidyn parisuhteen kirkollista siunaamista kohtaan on muuttunut myönteisemmäksi 2000-luvulla (ks. kuvio 3). Kysymys jakaa kuitenkin pappiskuntaa. Papeista 44 prosenttia kannattaa ja 41 prosenttia vastustaa rekisteröityjen parisuhdeiden kirkollista siunaamista. Kant-

toireiden keskuudessa kannattajia on selvästi vähemmän: vain neljännes kannattaa ja yli puolet vastustaa.

Kannattajien osuus pappien keskuudessa on lisääntynyt selvästi. Vuonna 2002 papeista vain joka neljäs kannatti (oli täysin tai joihinkin samaa mieltä) rekisteröidyn parisuhteen siunaamisesta, vuonna 2006 osuus oli reilu kolmannes ja vuonna 2010 jo 44 prosenttia. Kanttoreiden asennoitumisessa tapahtunut muutos on vähäisempi.

Naispapat suhtautuvat samaa sukupuolta olevien parisuhdeiden kirkolliseen siunaamiseen olennaisesti myönteisemmin kuin miespuoliset kollegansa. Miespapeista 56 prosenttia vastustaa kirkollista siunaamista, kun naispapeista vain joka viides. Vastavasti hyväksyjä on naispappien kes-

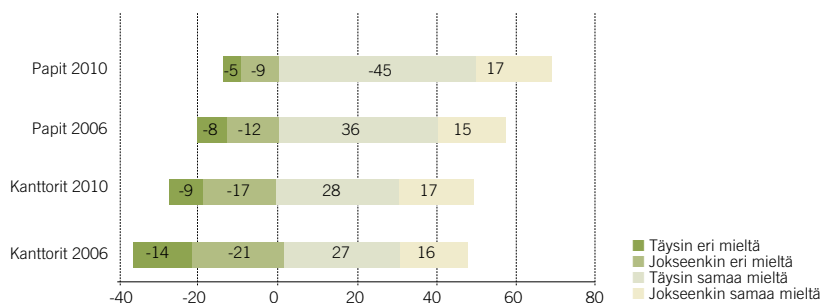
kuudessa 57 prosenttia, miespappien keskuudessa kolmannes. Myös naispuoliset kanttorit kannattavat samaa sukupuolta olevien parisuhdeiden kirkollista siunaamista useammin kuin mieskanttorit, mutta ero ei ole yhtä suuri kuin pappien keskuudessa.

Kriittisimpiä samaa sukupuolta olevien rekisteröidyn parisuhteen kirkollista siunaamista kohtaan ovat alle 35-vuotiaat ja yli 55-vuotiaat kanttorit, joista alle kymmenen prosenttia kannattaa sitä. Papeista muita kriittisempiä ovat yli 55-vuotiaat, sen sijaan muiden ikäryhmien välillä ei juuri ole eroa. Samaa sukupuolta olevien rekisteröidyn parisuhdeiden siunaaminen herättää vastustusta eniten vanhoillislestadiolaisuuteen, SLEY:een, Kansanlähetykseen, Suomen Raamattupiistoon ja karismaattiseen liikkeeseen kuuluvien keskuudessa.

Tutkimus osoittaa myös suhtautumisen naispappeuteen muuttuneen edelleen hivenen myönteisemmäksi ja yhteistyöstä pidättäytyvien osuus on vähentynyt. Vastustajia on kaikkiaan viisi prosenttia papeista ja 11 kanttorista. Valtaosa heistä voi kuitenkin toimia yhteistyössä naispappin kanssa.

Suhtautuminen uusien seurakuntaliitosten tekemiseen on neljän vuoden aikana muuttunut kriittisemmäksi. Enää joka kuudes kanttori ja joka neljäs pappi ajattelee, että yhä useampien seurakuntien tulisi yhdistyä. Sen sijaan yhä useampi ajattelee, että työtä

Kuvio 2. Niiden Suomen kirkon pappisliiton ja Suomen Kanttori-urkuriliiton jäsenten osuus, jotka kannattavat ja vastustavat, että myös naisia tulisi olla piispoina vuosina 2006 ja 2010 (%).

tulisi tehdä pienissä toiminnallisissa yksiköissä, vaikka oltaisiin osa isompaa kokonaisuutta.

Kanttorien mahdollinen siirtymisen suunniteltuun hengelliseen virkaan, diakonaattiin, jakaa kanttorikunnan mielipiteet. Vajaa kolmannes kannattaa, kolmannes vastustaa ja kolmannes on siltä väliltä tai ei osaa sanoa. Papit ovat myönteisempiä. Heistä puolet kannattaa kanttorien siirtymistä diakonaattiin ja vain joka kuudes vastustaa.

Työajan rajaamisessa parannettavaa

Tutkimus osoittaa vuonna 2007 voimaan tulleen palkkausjärjestelmän uudistuksen parantaneen ennen kaikkea kanttorien palkkatasoa. Peräti 74 prosentilla kanttoreista palkka oli noussut, papeista 41 prosentilla. Useimmat eivät kuitenkaan pitäneet korostusta riittävänä ja kokonaisuudessaan papit olivat edelleen hieman kanttoreita tyytyväisempiä palkkaansa. Palkkaansa vähintään melko tyytyväisiä oli papeista 60 ja kanttoreista 52 prosenttia. Palkkausjärjestelmän

mahdollistama harkinnanvarainen palkanosa oli otettu käyttöön vain alle joka kymmenessä työyhteisössä.

Valtaenemmistö Kanttori-urkuriliiton ja Pappisliiton jäsenistä pitää työtään. Papeista 88 prosenttia ja kanttoreista 82 prosenttia kertoi olevansa vähintään melko tyytyväinen työhönsä. Tyytymättömiä oli 7 - 8 prosenttia. Eri työtehtävissä toimivista tyytyväisimpiä ovat perheneuvojat, joista yli puolet kertoi olevansa työhönsä erittäin

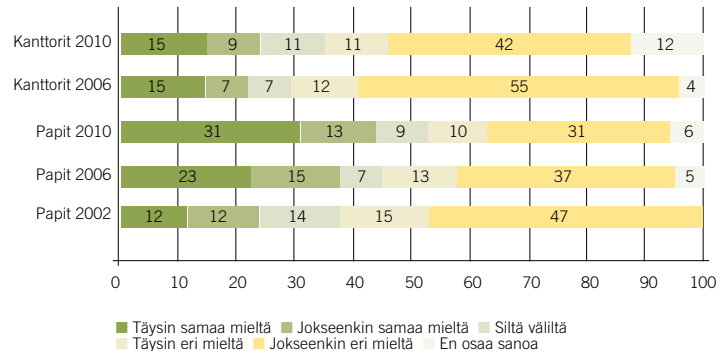
tyytyväisiä ja loput melko tyytyväisiä. Erittäin tyytyväisten osuus on pienin laajaa ja ylempää yliopistotutkintoa edellyttävässä kanttorin virassa olevien keskuudessa ja seurakuntapastorien keskuudessa. Seurakuntavirassa olevista tyytyväisimpiä ovat lehtorin virassa olevat ja kirkkoherrat.

Useimmat papit ja kanttorit kokevat töitä olevan vähintään jonkin verran liikaa. Vain joka neljäs kanttori ja joka kuudes pappi kokee töitä olevan sopivasti. Joka toisella papilla ja kanttorilla jää vapaapäiviä pitämättä vähintään kerran kuussa. Huonoin tilanne on kirkkoherroilla ja paras perheneuvojilla. Kokonaisuudessaan papin työajan hallinta on kuitenkin parantunut 2000-luvulla. 1990-luvun lopulla vielä kahdella papilla kolmesta jäi säännöllisesti vapaapäiviä pitämättä. Kanttoreilla tilanne on ennallaan.

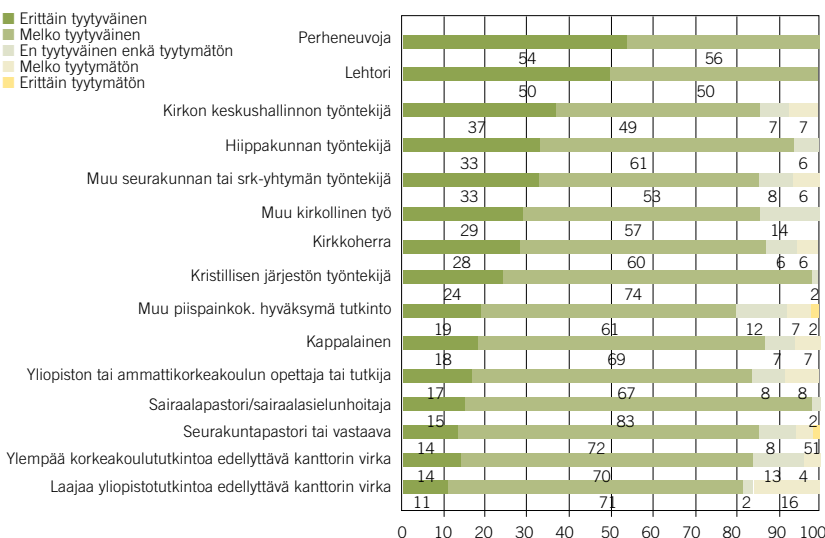
Työajan hallinnan vaikeuksista huolimatta vain noin kolmannes papeista ja kanttoreista kannattaa säädellyä työajan piiriin siirtymistä. Kaksi kanttoria kolmesta ja yli puolet papeista kuitenkin toivoisi, että yli- ja pyhätöistä voisi saada korvausta.

AKI r.y:n jäsenkyselyn raportti on kokonaisuudessaan luettavissa osoitteessa www.akiliitot.fi. ■

Kuvio 3. Suomen kirkon pappisliiton ja Suomen Kanttori-urkuriliiton jäsenten näkemys siitä, tulisiko samaa sukupuolta olevien kumppanien rekisteröidylle parisuhteelle olla mahdollisuus saada kirkollinen siunaus (%).

Kuvio 4. Eri työtehtävissä toimivien Suomen kirkon pappisliiton ja Suomen Kanttori-urkuriliiton jäsenten tyytyväisyys työhönsä (%).

KUN AKATEMIA EI RIITÄ

– Kirkon roolia pappiskoulutuksessa vahvistettava

SAARA-MARIA JURVA

VS. SEURAKUNTAPASTORI,
RIIHIMÄKI

JOONA SALMINEN

TEOLOGIAN KANDIDAATTI,
HELSINKI

Tie pääsykokeista pappisvirkaan on yksinäinen. Vaikka on tunnettua, että teologian opiskelija joutuu opintojen myötä suurten kysymysten eteen, kirkon opiskelijoille tarjoama hengellinen tuki on sangen vähäistä.

Pappislupauksessa vihittävä sitoutuu Jumalan ja ihmisten edessä Raamattuun ja luterilaiseen tunnustukseen (KJ 5:6 §). Vihittävä

lupaa paljon. Koska teologian opiskelijat joutuvat painimaan hengellisten ja kirkolliseen teologiaan liittyvien kysymysten kanssa hyvin yksin, on ihme, että kirkon virkaan vihittäviä ylipäänsä on. Yliopistokoulutus on erinomainen, mutta se on luonteeltaan akateeminen eikä sinällään valmistava hengelliseen työhön. Muoin yliopistossa annettava koulutus on saattanut vastata paremmin tulevien pappien kysymyksiin, mutta tämän päivän yliopistokoulutus on tunnustuksellisesti neutraalia ja objektiivista. Professorit eivät voi opettaa kuin pappisseminaarissa.

Koulutuksen nykytilanne

Kirkon virkaan valmistavaan teologian maisterin tutkintoon kuuluu papin työn kannalta tärkeitä elementtejä. Näitä ovat esimerkiksi käytännölliset harjoitukset ja harjoittelujakso seura-

kunnassa. Kirkko tarjoaa myös mahdollisuuksia pohtia pappiskutsumusta monin tavoin: esimerkiksi hiippakuntavierailuilla, työssäoppimisjakson palauteseminaarissa, Kirkon päivässä, piispanvierailuilla ja mentoroinnin kautta. Maisteriksi valmistumisen jälkeen hiippakunnat järjestävät yleensä muutaman päivän mittaisen ordinaatiokoulutuksen papiksi vihittäville. Vihkimyksen jälkeen on työn ohessa mahdollista syventää teologista tietämystään ja suorittaa kirkon oma pastoraalitutkinto.

Ongelman ydin

Näyttää siltä, että yrittäessään tukea teologian opiskelijoiden teitä pappeuteen, kirkko on ohittanut ongelman ytimen. Vaikka teologian opiskelija opiskelisi tunnollisesti tiedettä, osallistuisi aktiivisesti seurakunnan toimintaan ja kokisi sisäisen kutsumuksen pappisvir-

kaan vahvistuvan, hän jäisi silti ilman vastauksia lukuisissa kysymyksissään. Akateeminen teologia ei useinkaan vastaa hengellisiin ja kirkollisen teologian kysymyksiin, eikä seurakunnallinen opetus tartu syviin teologista sivistystä vaativiin pohdintoihin.

Yksin kohti pappisvirkaa

Teologian opiskelijat ovat aiempaa heterogeenisempi joukko. Nykypäivän teologian ylioppilas tai kandidaatti ei aina kaipaa yhtä oikeaa vastausta vaan tilaa keskustelulle sekä perusteltuja näkemyksiä ja ratkaisuja. Pappislupaus velvoittaa niin suureen sitoumukseen, että siirtyminen opiskelijasta ordinantiksi ansaitsee tukeen myös hahmotelman siitä, mitkä mahdolliset vastaukset kuuluvat kir-

kon uskon ja opin piiriin. Olisi vähintään reilua, että vihittävät ja papit tietäisivät, mitä kirkon tunnustukseen sitoutuminen sisällöllisesti tarkoittaa ja millaiseen oppiin ja sen tulkintaperiaatteisiin he sitoutuvat. Seuraava lainaus on kirkon julkaisemasta esitteestä *Kohti pappisvirkaa*: ”Opiskelijoiden omassa harkinnassa on, mitä osaamista, tietoja ja taitoja he tarvitsevat. Seurakuntaharjoittelut ja muu työkokemus ovat hyvänä peilinä, kun opintojen painopistettä valitaan.”

Tällä hetkellä pappislupauksen antaja on siis aivan yksin kysymystensä kanssa. Hän joutuu sitoutumaan johonkin, josta hänelle ei ole opetettu kuin objektiivista tieteellistä tietoa – vaikka hänen pitäisi olla seurakunnassa esikuva ja tunnustuksemme mu-

kaan ”opettaa evankeliumia puhtaasti”. On erikoista, että esitteessä sanotaan kirkon jättävän keskeisenä pitämänsä teologisen sivistyksen sisällön päättämisen opiskelijan itsensä vastuulle. Tosiasiassa ei pidä edes paikkaansa, että opiskelija voisi kehittää mitä tahansa taitoja ja opiskella mitä tahansa tietoja.

Papille asetetut vaatimukset

Kohti pappisvirkaa -esitteessä jaetaan papin tehtävien edellyttämät tiedot ja taidot neljään ”osaamisalueeseen”: 1) jumalanpalvelus ja kirkolliset toimitukset, 2) kristillinen kasvatus ja ohjaus, 3) sielunhoito ja diakonia, 4) työyhteisö ja yhteiskunta. Käytännön työstä nouseva jaottelu on looginen ja toimiva. On kuitenkin huomattava, että piispainkokouksen päätöksen (13.9.2006) mukainen, hyvän teologisen sivistyksen antava teologian maisterin tutkinto (jossa tarvittavat tiedot ja taidot ovat opiskelijan itsensä päätettävissä) ei anna erityisen hyviä valmiuksia kaikilla mainituilla osa-alueilla. Hyvä, tai oikeastaan pahin, esimerkki tästä ovat jumalanpalvelusta ja kirkollisia toimituksia koskevat opinnot. Harvassa kirkossa pääsee viettämään pyhiä toimituksia näin heppoisella kokemuksella ja vähäisellä harjoittelulla (vrt. erityisesti katolisen ja ortodoksisen kirkon sekä anglikaanien pappiskoulutus).

”Akateeminen teologia ei useinkaan vastaa hengellisiin ja kirkollisen teologian kysymyksiin.”

Teoriaa ja käytäntöä

Teologian opiskelijoiden koulutuksesta ja kirkon virkaan siirtymisestä on käyty keskustelua kirkossamme jo kauan. Esimerkiksi emerituspiispa Kalevi Toiviainen kirjoitti (TAik 1971, s. 385-386) jo vuosia sitten osuvasti teologin siirtymisestä kirkon töihin: ”Teologian kandidatin tutkinnon suorittanut saa tutustua alallaan melkoiseen tietopääomaan. Ellei siitä osata soveltaa käytäntöön, se jää helposti historiaksi, ajatuskaavioksi. Tästä puolestaan on seurauksena joko luulo, että vain tämä tietopääoma on tärkeää tai päinvastoin, ettei sillä ole mitään merkitystä... Hän tarvitsisi ymmärtääkseni käsitystä oppimansa soveltuvuudesta työhön. Tässä olen huomannut yllättäviä aukkoja. Monet ymmärtävät huomattavan osan tietopääomaansa vain pääomana, jota ei voi realisoida ja joka ei kasva korkoa, koska sen ja käytännön väliset yhteydet eivät ole selvinneet. Kuitenkaan mikään ei ole niin käytännöllistä kuin hyvä teoria, mutta sitä ei moni ymmärrä. Puuttuvat kognitiivisen teologian ja käytännön väliset linkkiyhteydet samoin kuin huomattavalta osalta teologian eri disipliinien väliset. Niitä joko ei ole riittävästi osoitettu tai ne ovat jääneet huomaamatta.”

Vaikka teksti on kirjoitettu jo jokin aikaa sitten ja se liittyy varsinaisesti ”papisten täydennyskoulutukseen” eli

sittemmin kehitettyyn pastoraalikoulutukseen, ovat monet Toiviaisen esittämät näkökohdat muutettavat muutaten edelleen päteviä ja aiheemme kannalta huomionarvoisia. Kirkossa tulisi alkaa voimakkaasti kiinnittää huomiota akateemisen tietopääoman soveltamiseen kirkon ja seurakuntien elämässä. Ei ole realistista odottaa, että akatemiassa opitut asiat tulevat kuin itsestään hyvin sovelletuiksi. Opiskelijat tarvitsevat jo opiskeluaikanaan kirkolta apua, tukea ja ohjausta – erityisesti hengellisissä kysymyksissä.

Pappien koulutus muualla Euroopassa

Teologia on perinteisesti kuulunut Euroopassa yliopistoihin. Kuitenkin esimerkiksi Ruotsissa, Saksassa ja Englannissa kirkot järjestävät yliopistotutkinnon lisäksi omaa koulutustaan teologeille ennen kuin heistä tulee pappeja (Kotimaa 31.1.2008). Näissä maissa on havaittu akateemisen teologian tarpeellisuus osana pappiskoulutusta, mutta myös sen riittämättömyys yksinään. Suomessa kaivattaisiin jotain vastaavaa. Sitoutuminen kirkon virkaan edellyttää, että kirkko tukee tulevia pappejaan jo opiskeluvaiheessa. Tanskassa teologian opiskelu on romahtanut niin, ettei pappeja valmistu enää riittävästi. Avuksi ongelmaan on mietitty pap-

pisseminaariin siirtymistä (Kotimaa 20.11.2008).

Kirkon kutsu ei kuulu!

Kirkkoon itseensä sekä sen uskoon ja oppiin sitoutumisen vaikeus näkyy Helsingin yliopistossa esimerkiksi siinä, että yhä useampi teologian opiskelija hakeutuu kirkon virkaan pätevöittävän linjan (A1) sijaan yhteiskunnallisiin tehtäviin pätevöittävälle linjalle (A2). Kirkon virkaan vaadittavia harjoitusryhmiä perutaan ja toteutettavakkaan ryhmät eivät aina ole täysiä. Ilmiölle on toki löydettävissä moniakin syitä, mutta yksi nousee tässä yli muiden: kirkon opiskelijoille tarjoama hengellinen ohjaus ja tuki ovat riittämättömiä. Perinteisesti on ajateltu, että kirkon virkaan tarvitaan aina ulkoinen kutsu (*vocatio externa*). Tämä velvoittaa työntekijöitä kutsuvaa kirkkoa vahvistamaan opiskelijoiden sisäistä kutsumusta ja kirkollista identiteettiä jo opiskeluaikana.

Kohti parempaa?

Piispainkokous on päättänyt kokouksessaan 9. - 10.2.2010, että se perustaa syyskokouksessaan työryhmän pohtimaan pappien koulutuksen uudistamista (Kotimaa 18.2.2010). On ilahduttavaa, että opiskelijoiden ja nuorten pappien avunhuudot on kuultu. Toivottavasti työryhmä paneutuu vakavasti edellä esitettyihin ongelmiin. ■

YHTEISÖRADIO

Etelä-Meksikon intiaanikylissä

”Ei aivan vapautuksen teologiaa”

RAIJA KORHONEN

YHTEISKUNNALLISEN TYÖN
PAPPI, HELSINGIN
SEURAKUNTAYHTYMÄ

Etelä-Meksikon Oaxacan osavaltion intiaanikylissä toimii suomalainen Ääni intiaanikylille -kehitysyhteistyöhanke. Hanke tukee intiaanikylien yhteisöradiotoimintaa. Kylissä radiotoiminnan aloittamisesta päättää useimmiten kyläneuvosto, johon intiaaniperinteen mukaisesti kuuluvat kaikki kylän yli 15-vuotiaat miehet. Panixtlahuacan kylässä radio on osa paikallisen seurakunnan toimintaa.

Innostus radiotyöhön lähti ruohonjuuritasolta pappien ihmisoikeusliikkeestä”, kertoo fransiskaani-isä Miguel, San Miguel Arcángelin seurakunnasta. Papeilla oli ensin radio, mutta jostain syystä he joutuivat siitä luopumaan. Sitten alueen ihmisoikeusryhmä aloitti radiotoiminnan ja nunnat menivät toimintaan mukaan. Heidän ohjelman- sa alkoivat olla muita suositumpia. Nyt radio toimii kirkolla ja on saanut kyläläisten luottamuksen.

Ohjelmat lähetetään chatinonkielisinä, vain radioidut messut ovat espanjankielisiä. ”Chatinon kieltä on ulkopuolisten vaikea oppia, koska siinä on erilaisia korkeuksia. Osaan vain joitain sanoja”, tunnustaa Mexico Citystä kotoisin oleva isä Miguel. Radiossa työskenteleekin kylän chatinonkielentaitoista nuorta väkeä.

Intiaaniväestö asuu edelleen korkealla vuorilla, jonne espanjalaiset heidät ajoivat 500 vuotta sitten. Ajomatta Oaxacan kaupungista San Miguel Panixtlahuacaan kestää 6 - 7 tuntia. Tie kiemurtelee vuorten reunoja pitkin ja kapenee ja huononee kylää lähestyttäessä. Lähes 10 000 asukkaan kylä sijaitsee osavaltion lounaisosassa.

Siirtolaisuus leimaa kylää

”Tästä kylästä lähtee joka viikko 2 - 3 ihmistä töihin Yhdysvaltoihin”, kertoo Isä Miguel, mutta ei vaikuta olevan huolissaan lähtiöistä. ”Siirtolaisuus on hyvin organisoitunutta. Saman kylän ihmiset menevät aina USA:ssa samalle alueelle, ja vastaanottava verkosto on valmiina.”

Intiaanikylissä nuoret menevät naimisiin varhain. 20-vuotiailla tytöillä on usein jo 2 - 3 lasta. ”Yritän puhua, ettei niin aikaisin tarvitsisi, vielä ehtisi myöhemminkin, mutta eivät nämä usko. Vanhemmat päättävät puolison usein nuorten puolesta, ja nuoret ovat tottuneet kunnioittamaan vanhempia

niin, että he tottelevat”, pappi suree.

Usein aviomies kuitenkin lähtee häiden jälkeen USA:n, ja nuori vaimo jää asumaan anopin kanssa. ”Nuorikot miettivät, että enhän minä tämän kanssa mennyt naimisiin. Mutta tässä nyt olen.” Varhain avioitumisen taustalla on joskus myös vastuu vanhemmista. Äiti tarvitsee apulaisen, kun poika lähtee siirtotyöläiseksi.

Piispa suosittelee, että konfirmaatiokoulu pidettäisiin 15-vuotiaille, mutta koska nuoret avioituvat tai lähtevät siirtotyöläisiksi jopa sitä nuorempina, on vuoden kestävä konfirmaatiokoulu aloitettava aiemmin.

Timo Korhonen

Yhteisöradion
intiaanikieliset
ohjelmat tukevat
oman kulttuurin ja
kielen säilymistä.

Meksikolaiset ovat suurin paperittomien siirtolaisten ryhmä USA:ssa. Työsiirtolaisuudella on pitkä historia. Vielä 1950-luvulla amerikkalaiset värvärit kiersivät Etelä-Meksikon kylissä hankkimassa työntekijöitä yhdysvaltalaisille maatiloille kylvö- ja satoaikaan. Nyt rajan ylitys on laitonta, vaarallista ja kallista. Kajooteiksi kutsutut salakuljettajat laskuttavat jopa viisi tuhatta euroa rajan yli kuljettamisesta.

Yhdysvaltoihin ajaa maan massiivinen köyhyys: puolet meksikolaisista elää köyhyysrajan alapuolella ja viidesosa absoluuttisessa köyhyydessä. Intiaanikylissä ei ole töitä, ja toimeentulon

saaminen on vaikeutunut kahvin hinnan romahdettua. Monet perheet elävät siirtolaisten rahalahetyksillä.

Kylän ääni

Meksikon alkuperäiskansat kokevat paljon syrjintää valtaväestön taholta, ja maan hallintoa pidetään hyvin korruptoituneena. ”Kuten tiedätte, Oaxaca on alue, jossa on paljon ihmisoikeusongelmia”, toteaa isä Miguel. ”Viranomaisten taholta on paljon väärinkäytöksiä. Mutta radioon voivat kaikki osallistua, Esimerkiksi opettajat saattavat puhua radiossa opettajien ammattiliiton pyrkimyksistä.”

Tässä seurakunta valitsee puolensa. Taustalla ovat vuoden 2006 tapahtumat, jolloin lakossa olevat opettajat istuivat rauhanomaisesti Oaxacan kaupungin keskusaukiolla käsitöitä tekevässä, kun kuvernööri antoi käskyn hajottaa lakkoilijat asein. Kaksi opettajaa kuoli. Tästä seurasi ennennäkemätön kansannousu.

”Tämä kylä on ollut hyvin väkivaltainen, täällä ei ole oikeudenmukaisuutta. Seurakunnan työ ja radiotyö on parantanut tilannetta, väkivalta on vähentynyt”, kertoo isä Miguel.

Intiaanikylissä alkoholismi on merkittävä ongelma. Kylän radiossa on

myös AA-ohjelma, sillä monet eivät halua tai uskalla tulla AA-ryhmään, mutta kuuntelevat ohjelmaa.

Kylän edellinen pappi keräsi tietoja lääkekasveista, ja niinpä radiossa aiotaan käsitellä intiaanien perinteistä lääketiedettä. Nunnien pitämä kello viiden aamuohjelma on edelleen erityisen suosittu. Perheenäidit heräävät aikaisin ja kuuntelevat musiikkipitoista ohjelmaa aamiaista valmistaessaan.

Yhteisöradiohanke

Oaxaca on Meksikon osavaltioista toiseksi köyhin, ja siellä asuu eniten alkuperäiskansoja. Ääni intiaanikylille -hanke tukee intiaanikylien yhteisöradioita antamalla niille konsultaatia radiotoiminnan organisoinnissa, apua teknisiin ongelmiin ja koulutusta ohjelmantekoon.

Kylän oma radio on monesti ainoa media vuorten eristämissä kylissä. Yhteisöradion intiaanikieliset ohjelmat tukevat oman kulttuurin ja kielen säilymistä. Radio toimii kylän kansanopistona.

Maaliskuussa 2010 Panixtlahuacan kirkolle oltiin rakentamassa uutta studiota vanhan, kuuman ja meluisan tilalle. Ääni intiaanikylille -hankkeen insinööri ja atk-asiantuntija konsultoivat studion varustamista. Kylille on merkittävää, että hankkeen apu on niille ilmaista. Köyhimmät kylät saavat apua myös lähettimen ja antennin hankintaan.

Radiolähetin ja antenni maksavat jopa tuhansia euroja. ”Me otimme lainaa

radiolähettimen hankkimiseen, mutta teemme tätä työtä kylälaisten tuella, he maksavat ’radioveroa’. On tärkeää, että ihmiset ovat mukana varainkeruussa. Silloin he kokevat, että radio on heidän omansa”, painottaa isä Miguel.

Verkostoituminen ja kokemusten vaihtaminen muiden radiotoimijoiden kanssa on tärkeää, ja sitä tapahtuu Ääni intiaanikylille -hankkeen työpajoissa. Tämä on hyödyllistä siksi, että kylissä liikkuu myös huijareita. Kylään oli yritetty myydä 500 euron antennia 2 500 euron ylihintaan.

Ei puolesta vaan kanssa

”Intiaaneilla on omat tapansa olla yhteydessä Jumalaan, heillä on omat pyhät paikkansa. Me tunnustamme ne, emmekä kiellä niitä. Kun Mixe-intiaanit uhraavat vaikkapa kukon, minä ajattelen, että heidän syövät sen jälkikäteen. Jumala antaa ruoan”, julistaa kymmenen vuotta intiaanikylissä työskennellyt isä Miguel. Kaikki papit eivät ajattele näin. Mutta missä hän on kasvanut tällaiseen asenteeseen, kohdattuaan tämän seurakunnan tarpeet vai jo aiemmin?

”Vasta täällä kylässä työskennellessä olen oppinut. Pappisseminaarissa ei puhuttu näistä asioista, pappiskoulutus on Oaxacassa nykyisin hyvin konservatiivista. Mexico Cityssä on intiaanikyliin menevien pappien koulutuskeskus. Siellä puhuttiin intiaanien todellisuudesta ja siellä opin paljon myös muilta.”

Ennen pappisseminaaria isä Miguel opiskeli yliopistossa elektroniikkaa, mutta sitten intiaanikylien todellisuus herätti hänet. ”Veljeni pyysi minua mukaan retriittiin, mutta siellä oli tylsää, tunsin olevani kuin suljetussa häkissä. Sitten minua pyydettiin kuskiksi intiaanikyliin ja siellä tutustuin intiaanien tilanteeseen. Silloin minussa heräsi halu tulla papiksi ja päästä vaikuttamaan näihin tilanteisiin”, hän kertoo havahtumisestaan.

Nyt isä Miguel yhdistää luontevasti aiempia opintojaan papintyöhön. Hän pitää tietokonekursseja nuorille ja on perehdyttänyt opettajia korjaamaan tietokoneita. Kirkolla on atk-luokka, jonne koululaiset tulevat koulun jälkeen tekemään läksyjä ja opettelemaan netin käyttöä.

Mikä on isä Miguelin mielestä sosiaalisen ja hengellisen työn suhde?

”Hengellistä työtä tehdään siellä, missä on siihen tarvetta. Monesti ihmiset tulevat ja pyytävät rukoilemaan jonkun vaivan tai puutteen puolesta. Teemme sen, mutta ennemminkin pyrimme siihen, että he oppisivat itse ratkaisemaan ongelman ja auttamaan itse itseään.”

Ajatus kuulostaa vapautuksen teologialta. ”Antaako kirkon johto tukea tällaiselle lähestymistavalle”, kysyn. Isä Miguel nauraa lämpimästi. ”Tuki on lähinnä sitä, että kirkon johto jättää meidät rauhaan. Joskus tosin kuulemme, että seurakunnan työn pitäisi olla vain sakramenttien jakamista.”

Luontevasti hän siirtyy taas puhumaan muista sosiaalisista tarpeista, joita seurakunnan työntekijät näkevät. ”Nyt haluaisimme perustaa tänne kirkolle ruokalan, sillä monet lapset syövät aamiaiseksi vain kahvia ja pullaa.”

”Onko tämä vapautuksen teologiaa”, tarkennan vielä?

Papin kasvoille leviää hymy ja ilme on hämillinen: ”Jotta tämä olisi vapautuksen teologiaa, meiltä puuttuu vielä paljon: lisää ihmisten tiedostamista.” ■

Timo Korhonen

Ampiaissattumia

TUTUN KIRKKOKUOROLAISEN hautaan siunaaminen toi mieleeni hauskoja muistoja. Kesällä 1991 Unikeonpäivän aattona olin appeni talossa marjoja poimimassa Somerolla. Yhtäkkiä valtaisa ampiaisparvi, vai mehiläisiäkö lieenee ollut, ympäröi minut ja pistoksia tuli valtavasti. Huusin täyttää kurkkua ja joukossa taisi olla yksi ärräpitoinenkin sana, joka kantautui avoimesta ikkunasta keittiöön. Melko pian tämän jälkeen pihakirkon takia lähdimme Ypäjälle. ”Nyt taisi isäni todella loukkaantua kielenkäytöstäsi”, sanoi vaimoni. Selitin suuren ampiaisparven hyökkäystä suunsoittooni.

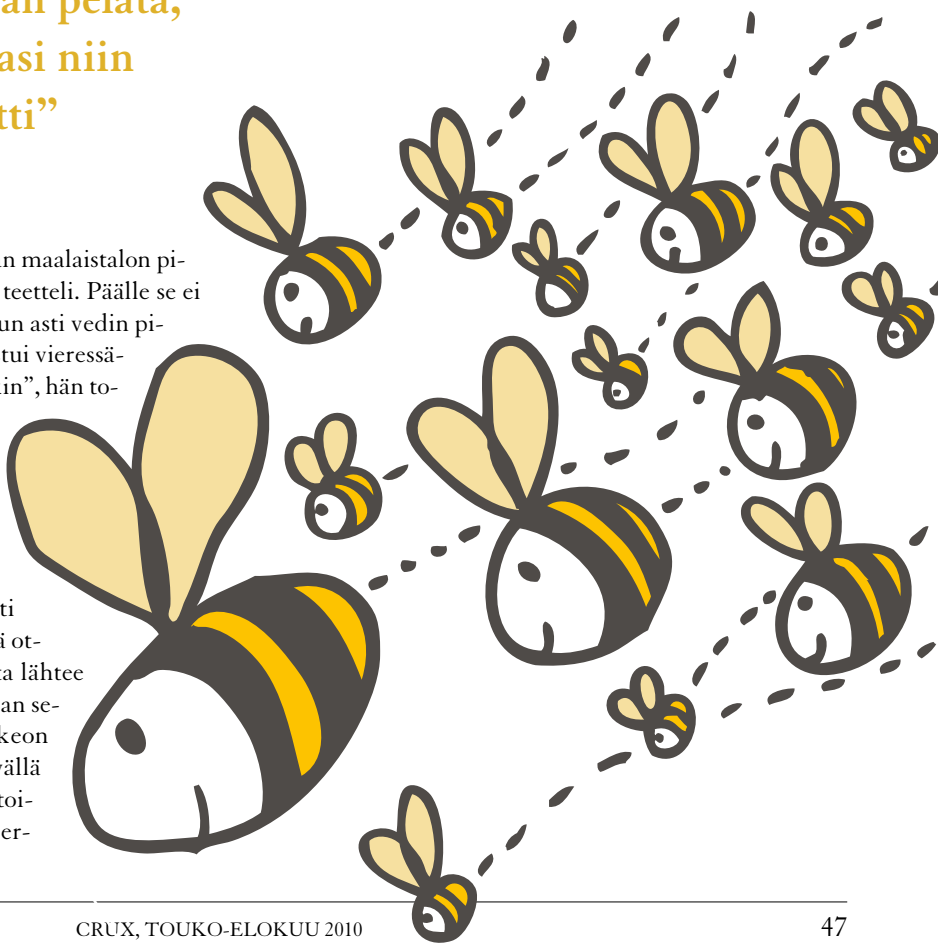
tomaan, että appeni oli löytänyt marjapensaasta suuren ampiaispesän ja oli vesiletkulla yrittänyt hävittää sen. Hän joutui hyökkäyksen kohteeksi ja hetken päästä Someron sairaalan vastaanotolle. Kotiin päästyään hän soitti vaimolleni ja kertoi tapahtuman ja käski sanoa vävyjojalleen paljon sydämellisiä terveisiä. Koskaan ei tämän jälkeen puhuttu ampiaispesästä. Ja välit väyn ja apen, kahden papin, sen kuin paranivat. ■

RISTO AHTI
KIRKKOHERRA, YPÄJÄ

**”Taisit sinäkin hieman pelätä,
kun ihosi ja naamasi niin
kauheasti punotti”**

Kiirehdin pihakirkkoon erään komean maalaistalon pihalle. Ilta oli lämmin ja kovaa ukkosta teetteli. Päälle se ei tullut, vaikka ihmisiä pelästytti. Loppuun asti vedin pihakirkon, ja tuttu kirkkokuorolainen istui vieressäni. ”Niin kauan pysyn tässä kuin pappikin”, hän tokaisi. Viimeisinä hänen kanssaan menimme sisälle kahville. ”Taisit sinäkin hieman pelätä, kun ihosi ja naamasi niin kauheasti punotti”, hän sanoi. En kertonut ampiaisten hyökkäyksestä.

Illalla ei tullut unta. Oloa kuumotti kovasti ja niinpä soitin tuttavalleni, että ottaa minut kyytiinsä, kun aamukolmelta lähtee Naantaliin Unikeon juoksuun. Tulipahan sekin kulttuuritapahtuma nähtyä unikeon mereen heittämistä myöten. Aamupäivällä tulin Ypäjälle ja virastossa oli parikin toimituskeskustelua. Sitten vaimoni tuli ker-

De heligas virtuella gemenskap

JESSICA HÖGNABBA

PROJEKTPLANERARE, ANDLIGT LIV PÅ WEBBEN

Krokryggiga med musformade händer. Sitter helst inomhus och glori in i skärmen. Skyr ansikte-mot-ansikte möten och talar helst via tangenterna. Omringade av skräpmat, energidrycker och med noll intresse för röra-på-sig-aktiviteter. Vi i framtiden? Knappast. Skräckbilden är extrem, men inte alldeles främmande. När jag gått ut i världen och förkunnat webbens budskap har jag i åhörarnas rädslor stött på varianter av den. "Vad händer med människans kroppslighet i den virtuella världen?" "Blir skapelsens under bara tankens och bokstävernars bågare, ett hölje med en kognitiv förståelse?" "Blir kyrkans bänkar tomma och närvaron endast en virtuell online?"

"Det är viktigt att komma ihåg att webbarbete inte är en motpol eller en konkurrent till ansikte-mot-ansikte möten, utan kompletterar dessa," säger Jessica Högnabba.

Aningen frågande ställer jag mig till den plötsliga oron över kroppens plats i kyrkan i och med den virtuella världens framväxt – kyrkan har ju inte precis kännetecknats av dialog och omsorg över människan som kropp hittills heller. Men oron måste naturligtvis tas på allvar. Visst förlorar vi något när vi sitter långt ifrån varandra med den bärbara i famnen och när vi bara högerklickar istället

för att önska varandra Guds frid med en handskakning. Vi förlorar kroppskontakt och beröring, vi går miste om doften och känslan av kyrkorummet, vi får inte uppleva nattvardens gemenskap vid altarringen och vi förlorar upplevelsen av den gemensamma tystnaden. Det är viktigt att denna frånvaro tas på allvar. Men det är också viktigt att komma ihåg att webbarbetet inte är en motpol eller en konkurrent till ansikte-mot-ansikte

Webben sänker på ribban och erbjuder nya metoder för omsorg, för uppmärksamhet och för skapande av glädje.

möten, utan kompletterar dessa. Webben möjliggör nya mänskliga möten och hjälper oss att upprätthålla dessa kontakter.

Människan är sin kropp

Oron över förlusten av kroppsligheten verkar vara en oro över den västerländska, individualiserade kroppen. När vi talar om kropp handlar det ofta om vår egen fysiska och konkreta kropp, en kropp vi tänker oss äga och därmed kunna kontrollera. Det handlar om en kroppsfixering där den rakryggade och vältränade kroppen hyllas och där en frisk kropp är det samma som en vacker kropp. Det är den kroppens hälsa vi eftersträvar.

Kropp är ändå något mycket mera mångdimensionellt. Det går inte att skilja åt oss från våra kroppar – vi är våra kroppar. Det går inte att skilja åt den fysiska hälsan från den sociala, andliga eller psykiska hälsan. Vi är också lemmar av en större Kropp. En kropp som snarare bygger på gemenskap, samhörighet och själens beröring. Det är viktigt att också den kroppen mår bra och här kan webben och särskilt de sociala medierna dra sitt dyrbara strå till stacken.

En unik gemenskap

På webben kan likasinnade möta varandra. I ett diskussionsforum

kan du tillsammans undra över livet och reflektera över vad det betyder att finnas till. Du kan med andra lika fundersamma ta itu med svåra frågor och söka efter förståeliga svar. Du kan lära dig förstå dem som tänker annorlunda och lära dig ödmjukhet när du ger dig tid att lyssna till någon som inte tror som du. Och för många är webben inte enbart en ny och spännande möjlighet, utan kanske det enda alternativet. För den som är för blyg att ta kontakt, för den som hellre uttrycker sig med bokstäver och för den som fysiskt inte kan söka sig till beröringsavstånd av andra. Webben sänker på ribban och erbjuder nya metoder för

omsorg, för uppmärksamhet och för skapande av glädje.

Den gemenskap som kan upplevas på webben är också något unikt. Den samhörighet du kan känna i en intensiv webbdiskussion, den uppmärksamhet du kan få av någon som en kväll sitter och chattar med dig och den beröring du kan uppleva när du läser en intressant livsberättelse – den behöver inte vara sämre även om mediet är virtuellt.

För mig är det här en del av vad det är att vara kyrka, vad det är att vara lemmar av en Kropp. Det är en dimension att ta i beaktande när man tar hand om sig själv som kropp. ■

TODENNÄKÖISESTI YLÖSNOUSSUT

JOUKO ALA-PRINKKILÄ

KIRKKOHERRA,

KAUHAJOEN SEURAKUNTA

jouko.ala-prinkkila@evl.fi

Jeesus Nasaretilainen on noussut kuolleista noin 97 %:n todennäköisyydellä! Tällaisen johtopäätöksen esittää brittiläinen uskonnonfilosofi Richard Swinburne kirjassaan *The Resurrection of God Incarnate* (2003). Swinburnen ajatukset ovat tulleet kuluneen kevään aikana tutuiksi, sillä

olen viettänyt opintovapaata tutkimalla hänen näkemystään kristillisen teismin rationaalisuudesta. Seuraavassa yritän kuvata tutkijankammioni ikkunasta avautuvaa swinburnelaista maisemaa.

Vuonna 1934 syntynyt Swinburne on aikamme merkittävimpiä filosofisia apologeetteja, joka on harrastanut älyllistä miekkailua esimerkiksi tunnetun ateistisen biologin Richard Dawkinsin kanssa. Swinburnen uskonnonfilosofian perusintentiona on kristillisen teismin osoittaminen todennäköisimmäksi ja samalla rationaalisimmaksi maailmankatsomukseksi. Hänen laajasta tuotannostaan muodostuu kumulatiivinen eli todistusvoimaa kasvattava argumentaatio, jonka puitteissa käsitellään suunnilleen kaikki keskeiset teologiset ja filosofiset kysymykset.

Swinburnen rationaalisuusnäkemystä voidaan luonnehtia formaaliseksi evidentialismiksi. Hänen mukaansa kristillisten uskomusten rationaalisuutta on tutkittava samalla tavalla kuin tiedemiehet tutkivat tieteellisten hypoteesien todennäköisyyttä: selkeästi määritellen, laajan ja luotettavan evidenssin perusteella punniten sekä probabilistisen induktiologian pelisääntöjä noudattaen.

Swinburnen rationaalisuusnäkemys edustaa yhtä puheenvuoroa vilkkaassa uskonnonfilosofisessa keskustelussa, jossa uskon ja järjen suhdetta tarkastellaan uudel-

la tavalla. Perinteinen kysymys ”onko usko järkevää?” on muuttunut kysymykseksi ”millaista järkevyyttä uskolta voidaan edellyttää?” Muuttunut kysymyksenasettelu heijastelee kulttuurimme muuttumista modernista postmoderniksi.

Postmoderni ajattelu kyseenalaistaa modernin oletuksen universaalista rationaalisuudesta, jonka mukaan järkevyys on sisällöltään ja ehdoiltaan sama kaikille, kaikina aikoina ja kaikilla elämänalueilla. Moderni ajattelu on lisäksi olettanut rationaalisuuden ilmenevän kaikin kirkkaimmin tieteellisessä päättelyssä, joka on luonteeltaan formalistista ja evidentialistista.

Postmodernista näkökulmasta katsottuna moderni rationaalisuusnäkemys näyttäytyy orjapiiskurina, joka pakottaa eri elämänalueet samoihin sulkeisharjoituksiin ottamatta huomioon niiden erityisluonnetta. Niinpä postmodernisti virittyneessä uskonnonfilosofiassa on esitetty formaalisen evidentialismin rinnalle tai tilalle toisenlaisia malleja, joissa sanoudutaan irti formalismista ja evidentialismista. Nämä mallit suhtautuvat modernia mallia ymmärtävämmiin ja sallivampiin uskonnollisen uskon erityisluonteeseen ja päämääriin. Moderni orjapiiskuri on siis muuttunut postmoderniksi personal traineriksi. Postmodernien mallien ongelmaksi näyttää muodostuvan liiallinen sallivuus. Liian sallivan personal trainerin ohjauksessa usko saattaa muuttua älyllisessä mielessä sohvaaperunaksi.

Swinburnen formaalinen evidentialismi edustaa postmoderniin aikaan päivitettyä versiota modernista rationaalisuusnäkemyksestä. Hänen näkemystään ei voitane pitää tunteettomana orjapiiskurina, mutta kylläkin tiukasti tieteelliseen valmennusohjelmaan pitäytyvänä personal trainerina. Swinburne on huolissaan älyllisestä laiskuudesta, jolla kristityt suhtautuvat tieteellisen maailmankuvan kristilliselle maailmankatsomukselle esittämään haasteeseen. Todettakoon lopuksi, ettei Swinburne itsekään aina ilmaise uskoaan tieteellisin käsittein. Ortodoksisen kirkon aktiivisena jäsenenä hän osallistuu elämänmuotoon ja kielipeliin, jossa usko Kristuksen ylösnousemukseen ilmaistaan pikemminkin sanalla ”to- tisesti” kuin sanalla ”todennäköisesti”. ■

27.6.

ARMAHTAKAA!

5. SUNN. HELLUNTAISTA

Liturginen väri: vihreä

Lk. 6:36 - 42

Virret: 536, 132, 589, 445, 452 eht., 110:5

Muuta musiikkia: Kalenius/Kekäle/Ps. 13: Sytytä silmiimme valo (PM), Salminen: Sinun laillasi, Jeesus (JJ), Ahopelto/H. K-K: Anna minun avaruutta (SK), Heikkilä: Itkua katuva kansan (UM 89)

Sovinnon ihme

KATI KEMPPAINEN

Ei ole mahdollista elää tätä elämää ilman, että tulee loukatuksi joskus tai ettei itse loukkaisi toista – joskus suorastaan tavalla, joka tuntuu mahdottomalta sovittaa. Jeesuksen opetusten yksi toistuva aihe on kysymys toistemme tuomitsemisesta, anteeksiantamisesta ja -saamisesta. Kyseessä onkin yksi hengellisen elämän vaikeimpia prosesseja. Olemme ihmisiä, ja on ihmisyyteen kuuluva tosiasia, että me muistamme. Ei ole mahdollista olla muistamatta: mielemme syövereistä saattaa kummuta tukahdutettuja asioita vuosikymmenienkin jälkeen, kun hetki sille on otollinen. Kaikki kokemamme, myös ne asiat, jotka ovat vaatineet anteeksiantoamme, ovat osa elämänhistoriaamme. Samoin omat vastenmieliset tekomme saattavat nousta vainoamaan meitä aina uudestaan – myös ne, jotka on anteeksiannettu ja -saatu.

Anteeksiantamisella ja unohtamisella on ero. Voimme hyväksyä sen, että muistimme toimii tiettyjen psyykkisten lainalaisuuksien mukaan. Samalla meidän on tehtävä tietoinen päätös siitä, että pyrimme tielle, joka vie meitä kohti jatkuvaa anteeksiantamista. Olisi helppoa, jos ihmisten välinen anteeksiantaminen ja sovinto olisi kertakaikkinen tapahtuma: kerran anteeksiannettu, iäksi unohtettu. Pelkään pahoin, että tämä ei ole meille niin helppoa. Jeesuksen tunnettu ohje Pietarille – on annettava anteeksi seitsemänkymmentä kertaa seitsemän kertaa – puhuu myös anteeksiannon prosessiluonteesta. Eläminen sovussa toisten kanssa ja toisen virheiden anteeksianto on pitkä ja tuskallinen tehtävä, usein kamppailua vaativa. Tämän vaikeuden siunaus on siinä, että se vetää meitä yhä uudestaan lähemmäs Jumalaa. Se paljastaa meille taipumuksemme ruokkia katkeruutta ja helliä oikeassa olemisen tarvetta itsessämme.

Samaan aikaan se opettaa meitä asettamaan tunteemme ja muistomme niille kuuluvalla paikalleen: ilman että kielämme niiden voimaa, emme myöskään anna niiden ottaa määräysvaltaa elämässämme. Emme alistu niiden tuhoaville voimille, emmekä niiden vaikutuksen alaisina kiellä anteeksiantoamme siltä, joka sitä tarvitsee, emmekä itse kieltäydy ottamasta sitä vastaan.

On tilanteita, joissa anteeksiannon velvoitetta voidaan käyttää väärin. Kun hiv/aids oli suhteellisen uusi ilmiö Tansaniassa, asiasta saattoi tulla alistamisen väline – ehkä näin käy vielä tänäänkin. Eräs vaimo meni seurakunnan pastorille kauhuissaan kertomaan, että mies on hiv-positiivinen. Mitä hän tekee, kun mies vaatii häneltä seksiä? Tämähän on asia, jossa miehellä on perinteisen ajattelun mukaan määräysvalta. Pastori kehotti vaimoa antamaan miehelleen anteeksi ja suostumaan tämän tahtoon. Kondomin käyttö ei tullut kysymykseenkään, koska sen katsottiin (ja edelleen katsotaan) kuuluvan vain seksityöläisille. Kristityt eivät niitä käytä. On myös lukuisia muita esimerkkejä, joissa anteeksiantamuksen velvoitetta – juuri tätä raamatunkohtaa – käytetään karkeasti väärin erityisesti naisten ihmisoikeuksien polkemiseen ja miesten määräysvallan ja rajoittoman, vastuuttoman vapauden takaamiseksi.

Armo ja anteeksianto ovat uskomme suuria aarteita. Niissä on valtaa, ja niiden käyttäjällä on valtaa. Päästämekö jonkun vapaaksi rikkeestään, julistammeko jonkun syylliseksi vai syyttömäksi – tässä ollaan hengellisen vallan käytön ytimessä. Tuomitsemalla voidaan murtaa ihminen.

Toisaalta anteeksianto voi käydä merkityksettömäksi, jos siitä tehdään halpa. Jotakin tärkeää jää käymättä läpi, jollekin olennaiselle asialle ei anneta sijaa, jos kiirehditään asioiden edelle ja sovintoon pyritään ennen kuin asiat on selvitetty. Jo lasten käyttäytymistä seuraamalla voi ymmärtää, miten pinnalliseksi sovinto jää, jos siihen kiirehditään liian aikaisin. On tavallista, että vanhemmat patistavat lapsiaan pyytämään ja antamaan anteeksi jo siinä vaiheessa, kun kiu-kun kyyneleet vielä valuvat poskilla. Viisas tuomari osaa odottaa otollista hetkeä. Viisas hengellisen vallan käyttäjä tietää, milloin on julistettava armoa ja milloin on johdateltava ihminen ensin katumuksen ja itsetutkiskelun tielle. ■

”Armo ja anteeksianto ovat uskomme suuria aarteita.”

4.7.

HERRAN PALVELUKSESSA

APOSTOLIEN PÄIVÄ

Liturginen väri: punainen

Lk. 5:1 - 11

Virret: 168: 1-5, 420: 1, 9, 178: 1-4, 164, 232 eht., 178: 5

Muuta musiikkia: Yli-Annala: Kuinka ihanat ovat vuorilla -kaanon (KJM/Pr 118), Gabarain: Herra, kun veneille saavuit (UV 2009/28), Salminen/Arola: Verkot heittääkää (A), Kalenius/Kaskinen: Lähden mielin luottavaisin (NSV 2010/80)

Simonin kalat

KALERVO SALO

Kertomus Pietarin kalansaaliista esiintyy evankeliumeissamme kahdesti. Johannes on sijoittanut sen kuvauksiinsa Jeesuksen ylösnousemuksesta. Luukkaalla teksti esiintyy Jeesuksen toiminnan alkupuolella hänen vielä kiertäessä Galileaa ja kerätessä todistajia toiminnalleen. Kertomus soveltuu parhaiten opetuslasten kokemukseksi ylösnousemuksesta. Johannes näyttää siis säilyttäneen alkuperäisen kontekstin.

Näyttää siltä, että Luukas on koonnut tekstinsä kahdesta erillisestä aineksestä. Toisaalta kyseessä on materiaalia Markuksen evankeliumista (Mk. 1:16 - 20; 4:1), toisaalta taas ihmekertomuksesta (paralleelina Jh. 21:1 - 14). Markus puhuu ihmisten kalastamisesta, mutta ei ihmeellisestä kalansaaliista. Johannes taas kertoo ihmeestä, mutta ei ihmisten kalastamisesta. Luukas on tehnyt näistä traditioista yhdistelmän.

Teksti näyttää aluksi keskittyvän Jeesuksen ympärillä tungeksivaan väkijoukkoon. He kuuntelivat Jumalan sanaa. Rannalla oli myös kalastajia arkisissa puuhissaan. Heistä Simon mainitaan nimeltä. Kalastajat eivät näyttäneet mitenkään kiinnostuneen Jeesuksen toiminnasta tai väkijoukosta. Rannalla oli myös kaksi venettä. Aivan kuin niitä olisi tarvittu saarnatoimintaan.

Kertomus jatkuu toisin kuin alun perusteella voisi olettaa. Jeesus lopetti opetuspuheensa ja keskittyi jatkossa vain Simonin ja kalastuksen ongelmiin. Väkijoukko unohtuu. Pietari toimii Jeesuksen kalastusohjeen mukaisesti. Saaliin nostoon tarvittiin toisessakin veneessä olevia. Tarina ei kerro, mistä he saapuivat paikalle. Veneet olivat upota suuren kalamäärän tähden.

Simon ei vakuuttunut Jeesuksen opetuksesta eikä tainnut sitä edes kuunnella. Vasta käsittämättömän suuri kalansaaliis sai hänet pelkäämään ja hämmentymään. Pietari hoiti ensin saaliin kalastajan ammattitaidolla rantaan ja vasta tämän jälkeen alkoi reagoida outoon tilanteeseen. Jaakob ja Johanneskin olivat hämmästyneitä. He tosin ovat paikalla pelkästään statisteja. Yksin Pietari saa kuulla lohduttavan sanan. Hänen ei tarvitse pelätä. Jatkossa hän kalastaa ihmisiä.

Luukas on varmastikin tiennyt Pietarin lähetystehtävän alkaneen vasta ylösnousemuskokemuksen jälkeen. Onhan tämä opetuslapsi selkeä Apostolien tekojen alkupuolen kristinuskon sankari, joka kokee vaarallisia vaiheita ja pelastuu täpärästi Jumalan johdatuksen ja uskon ansioista.

Kertomuksen tähtäyspisteinä on kertoa julistustehtävästä. Uusi työ ei johtunut Pietarin erinomaisista henkilökohtaisista ominaisuuksista, suuresta puhelahjasta tai moitteettoman uskollisesta palveluksesta. Pikemminkin voisi kysyä, hoitiko Jeesuksen rekrytointiprosessin huolella? Simon on vain yksi lenkki todistajien ketjussa. Kirkolla on ainoastaan yksi Herra, joka sitä suvereenisti johtaa. Silti lähetystehtävä kuuluu kaikille. Se koskettaa koko maailmankaikkeutta. Kertomus opettaa, että siellä, missä evankeliumia aidosti julistetaan, siellä tapahtuu jatkuvasti ihmeitä ja muutoksia.

Pietarin suuri kalansaaliis kuvaa varsin oivallisesti kirkon lähetystehtävää. Simon on esimerkki kenestä tahansa meistä. Pelko pois. Saaliinamme on kalojen asemesta ihmisiä. Omat kalajutut (kalavaleet?) saa nyt jättää syrjään. Kirkon tehtävä on omistautua Herran asialle ja kertoa yhä uudelleen sanomaa ylösnousseesta Kristuksesta.

Jeesuksen seurassa ihminen myös havaitsee oman syyllisyytensä. Hän on kaukana Jumalasta toivottomassa tilanteessa. Oman syntisyyden tiedostaminen merkitsee kristityn tarvetta yhä uudelleen turvautua Herraan.

Toisinaan ihmisen työ on varsin turhauttavaa. Yöllä teki si mieli nukkua, ei tehdä työtä. Joskus velvollisuudet kuitenkin vievät unen edelle. Ahkerakaan työnteko ei aina onnistu. Työ on joskus turhauttavaa ja energia kuluu hukkaan. Ponnisteluista ei seuraa toivottua tulosta. Ylösnouseseen Kristuksen antama käsky merkitsee riskin ottamista ja tavanomaisista kaavoista poikkeamista. Suuri kalaparvi lymysi paikassa, jota ammattikalastajat eivät aavistaneet. Riski uskallettiin silti ottaa.

Riskin ottajat eivät toimineet turvallisuushakuisesti. Jeesuksen ristintie oli edessäpäin ja Pietarikin koki lopulta väkivaltaisen kuoleman. Kirkko ei ole jäsentensä maallisen onnen takaaja. Kirkon sanomaan kuuluu sekä risti että viesti: ”älä pelkää.” ■

11.7.

RAKKAUDEN LAKI

7. SUNN. HELLUNTAISTA

Liturginen väri: vihreä

Mt. 5:20 - 30

Virret: 544, 126, 262: 1-4, 401, 275, 459: 5, 8

Muuta musiikkia: Heikkilä/Kaskinen: Kääskylaulu (LEP, PPT 103), Erkkilä/Luther: Kun käskysanaa kymmenen (SK 383), Pohjois-Savo/Olaus Petri: Jos tahdot olla kristitty (SV 262), Tans'ur/Hirvonen: Jos yhtään rikkoo lakia (SK 242)

Kutsuttu rakastamaan

KATI ELORANTA

Eräässä koulutuksessa meidät laitettiin etsimään kymmenen synonyymia sanalle rakkaus. Erisnimiä ei saanut käyttää. Sen jälkeen vastaukset käytiin läpi pienissä ryhmissä ja katsottiin, löytyikö yhtään samanlaisia määritelmiä. Hajonta oli yllättävän suurta. Oli mielenkiintoista huomata, miten eri tavoin me ajattelemme niinkin yleismaailmallisesta ja tutusta sanasta.

Myös Jeesuksella oli oma tapansa ajatella ja tulkita sanaa rakkaus. Ja hän teki sen jotenkin syvällisemmin ja vastuullisemmin kuin mihin oli ja on totuttu. Seitsemännen helluntain jälkeisen sunnuntain aiheena on rakkauden laki, ja aihetta lähestytään vuorisaarnasta käsin.

Evankeliumitekstissä Jeesus tulkitsee uudelleen Mooseksen lakia. Mooseksen laki itsessään on jo hyvin järeää tekstiä, mutta silti Jeesus onnistuu syventämään entisestään lain merkitystä. Älä tapa, sanotaan viidennessä käskyssä. Jeesuksen mukaan jo vihastuminen eikä vasta tappo on kyseisessä käskyssä kielletty. Älä tee aviorikosta, sanotaan kuudennessa käskyssä. Jeesuksen mukaan tämän käskyn rikkomista on kuitenkin jo toisen osapuolen himoitseminen, vääränlaisten katseiden luominen.

Ajatus siitä, että jo vihastuminen on syntiä, tuntuu melko tiukalta, suorastaan kohtuuttomalta. Jokainenhan vihastuu joskus. Sitä paitsi, eikö vihastuminen ole toisinaan oikeutettua? Jeesuskin vihastui temppeliaukiolla ja hyvästä syystä. Eikö ole esim. oikeutettua vihastua, jos näkee epäoikeudenmukaista kohtelua tai tulee itse kohdelluksi väärin? Joskus vihaa tarvitaan, sillä se antaa sisua olla alistumatta vääryyteen. Mutta useimmiten se vain satuttaa. Kun viha purkautuu, se ei purkaudu aina tekoina, vaan useimmiten sanoina. Senkin hölmö, sinä hullu! Ja sanoilla saa myös aikaiseksi pahaa jälkeä, niillä voi jopa tappaa.

Jeesus haluaa meidän rakastavan toista ihmistä vihaamisen sijaan, kääntävän ajatuksemme pois omasta itsestämme toiseen ihmiseen. Häneen, jonka elintilaa oma käytöksemme riistää, vaikka vain sydämen vihalla. Väliäkö sillä, kuka aloitti tai kenen syytä vihanpito on. Tärkeintä on, että itse tekee aloitteen. Selvittää, sovittelee, rakastaa. Viha ja riita eivät jouda odottamaan. Eikä kannatakaan, sillä Jeesuksen vertauskuvassa vihan seuraukset eivät ole vain ajallisia, vaan myös iankaikkisia. Tietyssä mielessä koko elämämme on matkaa kohti viimeistä oikeudenistuntoa.

”Sanoilla saa myös aikaiseksi pahaa jälkeä, niillä voi jopa tappaa.”

Rakastamisesta on kyse myös kuudennen käskyn selityksessä. Jeesuksen mukaan siis jo ajatuksissa pettäminen, vääränlaisten katseiden luominen ovat kyseistä käskyä vastaan rikkomista. Sydämessä tehty aviorikos oli tuttu käsite myös juutalaisessa laissa, joten periaatteessa Jeesus ei tuonut tällä tulkinnalla mitään uutta, ja kuitenkin toi. Sanat silmien viettelemisestä ja synneistä osoitetaan miehille. Tässä suhteessa Jeesus tekee jotain ainutlaatuista. Hän puolustaa naisen arvoa ja kunniaa, mikä ei ollut hänen aikanaan mitenkään itsestään selvää. Naiset merkitsivät nimittäin vaaraa miehen maineelle. Sanat silmien viettelemisestä ja synneistä kuulostavat erittäin ajankohtaisilta edelleen. Me elämme aikakaudella, jolle on ominaista jatkuva seksuaalisuuden ylikorostuminen. Seksillä mainostetaan ja myydään asioita. Se tulee osaksi lasten elämää aivan liian varhain jne. Joten ei ole ollenkaan pieni kysymys, miten silmiä voisi ja pitäisi varjella vinoon vääntyneeltä seksuaalisuudelta.

Huono, himokas katsekin voi haavoittaa ihan yhtä paljon kuin itse toimeen tarttuminen, muistuttaa Jeesus. Kun läheinen ihminen vilkuilee sivuilleen, osoittaa huomiotaan, jopa välittämistään toisaalle, se tekee kipeää ja syö itsetuntoa. On aika järisyttävää tajuta, miten jo pelkillä aikomuksilla ja ajatuksilla voi oikeasti saada aikaan pahaa jälkeä. Ja toisaalta tietoisuus tästä tekee elämästä kaksin verroin haastavampaa ja hankalampaa. Kuka pystyy olemaan läpeensä nuhteeton, kun täytyy tsempata jopa ajatusten suhteen?

Vuorisaarnan Jeesus on hyvin ehdoton eikä päästä seuraajiaan helpolla. Kristitty on kutsuttu rakastamaan, ja rakkauden laki on hyvin selkeä: toista ei saa satuttaa. Mutta onneksi Jeesuksen lähellä on kuitenkin tilaa myös silloin, kun siihen ei pysty, kun käsi puristuu nyrkkiin ja suu suoltaa solvauksia, kun katse lipsuu ja harhailee. Siinä on armo ja hyvä niin. ■

18.7.

KIRKASTETTU KRISTUS

KIRKASTUSSUNNUNTAI

Liturginen väri: valkoinen

Mt.17:1 - 8

Virret: 532: 1-6, 727, 263: 1-3, 6, 301: 1-, 228, 755: 1, 3

Muuta musiikkia: Simojoki: Pyhän kosketus (UM, NSV 2010/88), Saksa/Frostenson: Kirkkaus Heran kasvojen (RVK 332), Simojoki/Kaskinen: Luotujen ylistys (QV 15), Kenrick: Herra, rakkautesi loistaa (PHL 132; = Shine, Jesus, Shine NSV 2005/120)

Nouskaa, älkää pelätkö!

JANI KAIRAVUO

Oikeat vastaukset: a) 1300, b) 300, c) 287124, d) 7400. Opetuslasten kokemuksessa kirkastusvuorella ei ollut kyse uuden tiedon vastaanottamisesta. Nämä Jeesuksen ydinryhmään kuuluvat olivat saaneet nauttia Mestarin opetuksesta jo pitkään. He olivat kuulleet Jeesuksen voimallista opetusta, jutelleet leppoisasti ka- laa nuotion loimussa paistellen ja saaneet omin silmin to- distaa Jeesuksen voimatekoja.

Kirkastumiskokemuksessa oli kysymys opetuslasten sil- mien avautumisesta; aiemmin vastaanotetun tiedon uud- leen jäsentymisestä, Jeesuksen kertoman syvällisestä sisäis- tämisestä, nyt vihdoinkin.

Nykymaailmassa tietoa Jeesuksesta on tarjolla ennennä- kemättömän paljon. Raamattu löytyy netistä muutamalla näppäimenpainalluksella, uutta materiaalia kristinuskosta ilmestyy koko ajan useilla kielillä ja Google-haku syytää hetkessä eteemme valtavat määrät enempi-vähempi paik- kansapitävää tietoa kristinuskosta. Kuitenkaan kristittyjen määrä ei lisäännä samaa vauhtia kristinuskoon liittyvän materiaalin kanssa. Miksei?

Yksi osatekijä on varmasti sama kuin opetuslapsilla. Tie- toa on tarjolla ähkyksi asti, mutta sisäistäminen on jäänyt vähemmälle. Inhimillinen lainalaisuus on, että niin rukous, luovuus, asioiden syvälinen sisäistäminen kuin mikä taha- sa muukin mielen prosessi vaatii aikaa ja tilaa. Kiireen ja asioiden paljouden täyttäessä mieleemme aivojen kapasiteet- ti ei kerta kaikkiaan riitä prosessointiin ja uusiutumiseen.

Jeesus antoi stressin painamille seuraajilleen arvok- kaan esimerkin oman tilan ja ajan tärkeydestä. Mestari- me vetäytyi säännöllisesti pois häntä seuraavien kansan-

joukkojen imusta – hiljaisuuteen ja rauhaan. Hiljaisuutta kaivatessaan hän ei ottanut mukaansa edes kaikkia opetus- lapsiaan, vaan ainoastaan lähimpiä. Näissä Jeesuksen ve- tämissä ”hiljaisuuden retriiteissä” niin Getsemanessa, Kir- kastusvuorella kuin muuallakin lähimmät opetuslapset sai- vat etuoikeuden nähdä läheltä Jumalan suuren pelastus- suunnitelman osasia.

Minulle kuvat Kristuksen kirkastumisesta kertovat aina paitsi oivaltamisesta, myös kohtaamisen tärkeydestä. Kir- kastusvuorella toisensa leikkasi pienen hetken ajan kolme eri aikamuotoa: imperfekti (Mooses ja Elia), presens (Jee- sus) ja futuuri (tulevat apostolit). Tuo eri sukupolvien ja Ju- malan välinen kohtaaminen muistuttaa siitä, mikä valtava voima kätkeytyy jokaiseen ihmistenkin välillä tapahtuvaan kohtaamiseen.

Opetuslasten kokemus Kristuksen kirkastumisen vuo- rella oli väkevä – niin väkevä, että opetuslapset joutuivat al- kuun hämmennyksen valtaan, suorastaan pois tolaltaan. Tapahtumaa kuvaavien alttaritaulujen opetuslapset näyttä- vätkin toinen toistaan oudommilta eri kirkkoissa. Hämmen- nyksen valtaan opetuslapset olisivat saattaneet jäädäkin, el- lei Jeesus olisi heitä jälleen lempeän veljellisesti kannusta- nut: ”Nouskaa, älkää pelätkö!”

Kirjoituksen alussa näit oikeat vastaukset, mutta mihin kysymyksiin ne liittyvät? Ne liittyvät kysymyksiin, ketkä kaikki kaipaisivat tai olisivat kaivanneet elämäänsä kirkas- tusta ja kannustavaa rohkaisua. Oikeat kysymykset: a) Montako itsemurhaa Suomessa tehdään vuosittain? b) Montako suomalaista nuorta keskeyttää peruskoulun vuo- dessa? c) Montako työtöntä työnhakijaa Suomessa oli hel- mikuussa 2010? d) Montako asunnotonta Suomessa on?

Koko nykymaailma tarvitsisi sydämeensä tuota kirkastus- vuoren kokemusta. Tarvitsisimme silmien avautumista, Kris- tuksen jumalallisen voiman todeksi tuleamista elämässämme. Tarvitsisimme auttavia kohtaamisia, ystävällisen otteen kä- destämme ja äänen, joka lausuu: ”Nouskaa, älkää pelätkö!”

Miten voisimme välittää opetuslasten kirkastusvuoriko- kemuksen tämän päivän ihmisten sydämiin? ■

”Rukous, luovuus, asioiden syvälinen sisäistäminen kuin mikä tahansa muukin mielen prosessi vaatii aikaa ja tilaa.”

25.7.

TOTUUS JA HARHA

9. SUNN. HELLUNTAISTA

Liturginen väri: vihreä

Mt. 7:15 - 23

Virret: 484, 130, 115: 1-4, 7, 402, 196 eht., 211

Muuta musiikkia: Heikkilä/Kaskinen: Kuka kertoo LEP, PPT 106), Simojoki: Vesimiehen aika (S 108), Löytty: Vain yksi on tie (JLV, PPT 107), Simojoki/Rautanen: Sä Herra, armon tuoja (UM 25)

Rakkaus punnitsee totuuden

TIINA REINIKAINEN

Hämmästelen usein, miten kaksi ihmistä voi kertoa samasta tapahtumasta aivan erilaisen kertomuksen. Ihmisten välille syntyy toisinaan sellaisia ristiriitoja, ettei sivusta seuraava voi enää sanoa, kuka puhuu totta. Niin itsepäisesti molemmat uskovat kertomaansa. Varsinkin, jos kärkeä saa muhia osapuolien mielissä päivien ja viikkojen ajan ja sitä on kääntelemässä vielä muutama ulkopuolinen, alkaa näyttää siltä, että asiasta on olemassa kaksi totuutta. Ja ehkä tosiasia onkin. Totuus venyy kuin purukumi. Paitsi samanmielisillä, jotka mielestään omistavat sen ainoan totuuden. Se vasta onkin pelottavaa.

Teatterinohjaaja Kristian Smeds sanoi taannoin eräissä haastattelussaan, että harmaan vyöhykkeen ala kasvaa koko ajan yhteiskunnassamme ja peittää alleen sitä, mikä on mustaa ja valkoista. Kun asiat ja ilmiöt muuttuvat entistä moninaisemmiksi ja tieto lisääntyy, on yhä vaikeampaa tehdä eroa oikean ja väärän, toden ja kuplan välille. Vain suurimmat ja äärimmäiset tapaukset jäävät siivilään. Sen läpi valuu koko joukko sellaista, mikä tipahtaa juuri harmaalle alueelle. Harmaaseen vyöhykkeeseen kuuluu vaikkapa omien kopioiden ottaminen työnantajan laskuun, verottajan huijaaminen matkalaskuissa, toisesta selän takana puhuminen tai julkinen mollaaminen netissä. Tekemistä helpottaa usein se, ettei tarvitse katsoa ketään silmiin. Kukaan ei myöskään tartu siihen. Mutta jos joku nyt sattuu ihmettelemään, hänelle vastataan kaikkien tekevän niin.

Vääryys ja harha peittyvät helposti harmauteen ja harmittomuuteen. Tämän sunnuntain vertauksessa Jeesus varoittaa kesyksi määkivistä lampaista, joiden turkin alta löytyy raateleva susi. Toisen vertauskuvan hän ottaa puutar-

han puista. Kukin puu voi tehdä vain lajinsa mukaisia hedelmiä. Myös puun laatu näkyy sen hedelmissä: hyvä puu tekee hyviä ja huono puu huonoja hedelmiä. Tosin hyvänkin omenapuun omenat ovat toisinaan pieniä ja matoisia.

Esitellessään tätä Jeesuksen vertausta Matteuksella on mielessä väärät profectat, joista oli tullut riesa varhaisen kristillisyyden piirissä. Vanhassa testamentissa näillä susilla viitattiin pakanoihin tai Israelin uskottomiin johtajiin. Nyt he vaikuttivat seurakunnan sisällä. Monet heistä olivat hyvin karismaattisia, mutta Matteus ei ollut sinänsä karismaattisuutta vastaan. Hän kritisoi sitä, etteivät hengelliset kyvytkään tee vääristä profectoista oikeita, jos heidän eettinen vaelluksensa ontuu. Väärät profectat antoivat lähimmäisenrakkauden kylmetä, ja Matteuksen mukaan nimenomaan lähimmäisenrakkaus sulki yhteen kaiken sen, mitä laki ja profectat opettivat.

”Lähimmäisenrakkaus ei ole uskoon päälle liimattu koristus, vaan sen ydintä.”

Kaiken harmittomalta ja harmaalta tai jopa kimaltavalt näyttävän keskellä löytyy siis yksi periaate, jonka avulla suunnistaa. Rakkaus on se, mikä määrittelee totuuden ja harhan välisen rajan. Luther kehotti tekemään lähimmäiselle samoin, kuten Kristus on tehnyt sinulle. Hän kirjoittaa: ”Rakkaus on kaikkien hyveiden yhteinen hyve, niiden pää ja lähde. Rakkaus ruokkii, juottaa, pukee, lohduttaa, rukoilee, päästää, auttaa ja pelastaa. Kysy vain neuvoa omalta sydämeltsi! Se antaa sinulle yllin kyllin opetusta: sinun on rakastettava lähimmäistäsi niin kuin itseäsi.” Lähimmäisenrakkauden kriteeri on lähimmäisen tarve. Edes hyvä tarkoitus pelkästään ei riitä. Ei riitä, että ajattelen toisen puolesta hänen parastaan. On vaivauduttava ottamaan selvää, mikä se toisen paras ja tarve oikeasti on.

Lähimmäisenrakkaus ei ole uskoon päälle liimattu koristus, vaan sen ydintä. Kristinuskon leviämiseen vaikutti varsinkin ajanlaskumme ensimmäisinä vuosisatoina se, miten kristityt kohtasivat tarvitsevat lähimmäisensä aikansa yhteiskunnallisista normeista poiketen. On väitetty, että he huolehtivat tarttuneisiin tauteihin sairastuneista ja ottivat hylättyjä lapsia huostaansa. Jopa Rooman keisarit valittivat, että kristinusko sai tämän vuoksi lisää kannattajia. Tänä päivänä sama näkyy yhteiskunnassa myös ”pakollisena rakkautena” silloin, kun oikeus ja esivalta suojelevat heikkoa. Se, mikä on totta ja uskottavaa punnitaan rakkaudessa. Kristitty on lähimmäisensä Kristus. ■

1.8.

USKOLLISUUS JUMALAN LAHJOJEN HOITAMISESSA

10. SUNN. HELLUNTAISTA

Liturginen väri: vihreä

Lk. 16:1 - 9

Virret: 434, 475: 4, 443, 433: 1-, 232, 428: 1-3

Muuta musiikkia: Simojoki/Kaskinen: Vähässä uskolinen (UM 64), Nuutinen/Kaskinen: Tahdon palvella (LKM 164), Simojoki: Rukoile ja työtä tee! (S 117), Nikkola/Rauhala: Nyt matkaan katsein luottavin (UV 2008/40)

Paatumuksesta parannukseen

KATI KEMPPAINEN

Ihmisten luontainen taipumus on pyrkiä antamaan mahdollisimman hyvä kuva itsestään. Joskus se tekee meistä kaksinaismoralisteja. Miten kauan on mahdollista elää Jumalan läheisyydessä ja samalla jatkuvasti rikkoa hänen rakkauttaan ja tahtoaan vastaan?

Taloudenhoitajalla oli paljon vastuuta, eikä kyse ollut hänen omasta omaisuudestaan. Hän oli onnistunut tyrimään työssään, hukannut varoja ja kenties onnistunut vakuuttamaan itselleen, että tällä elämäntyyllillä sopi jatkaa. Kiinnijäämisen riski oli haihtunut mielestä. Taloudenhoitaja ei ollut ainoastaan laiska, kylmentynyt ja välinpitämätön, vaan jossain vaiheessa hän oli ryhtynyt aktiivisesti toimimaan työnantajansa etujen vastaisesti. Passiivinen vastarinta oli muuttunut aktiiviseksi.

Taloudenhoitaja eli lähellä isäntäänsä, samalla valovuosien päässä hänestä. Heillä oli kenties viikoittaisia työtapaamisia, asioita ratkottiin, strategioita suunniteltiin. Koko ajan hän petkutti. Jossain vaiheessa tulee tietenkin seinä vastaan. On selvää, että jos jatkuvasti rikomme Jumalan tahtoa ja rakkautta vastaan, joudumme hänestä etäälle. Sisälläni jokin kertoo, mikä on totta ja oikein, ja samalla jokin toinen osa valitsee toimimisen tätä vastaan. Lopulta kaikki vääristyy niin, ettemme enää näe omia erehdyksiämme, vaan jollakin kieroutuneella tavalla olemme onnistuneet oikeuttamaan tekemisemme itsellemme.

Kautta Raamatun kulkee viesti Jumalan ja ihmisen välisestä kommunikaatiosta. Jumala puhuttelee ihmistä, me

reagoimme. Jumala kysyy: missä olet, missä on veljesi, mitä olet tehnyt, minne olet menossa? Kun Jumalan puhe kajahtaa korviimme, siihen on pakko reagoida. Se voi vetää meitä lähemmäs häntä, tai saatamme päätyä pakenemaan häntä hullun lailla, tai meidät pysäytetään väkisin ja pakotetaan kuulemaan, halusimmepa tai emme. Koko ajan on kyse Jumalan ja ihmisen välisestä suhteesta, talon omistajan ja taloudenhoitajan välisestä suhteesta. Tekstin välittämä kuva Jumalan puheesta ei ole ihan harmiton: ”Mitä minä sinusta kuulen! Tee tili toimistasi, minun talouttani sinä et enää hoida.” Tässä kaikuu tuomion sanat. Kertomuksen dialogi on kohtalokasta luettavaa. Oliko taloudenhoitajalla enää paluuta? Onko niin, että ei ole olemassa paatuneempaa ihmistä kuin läheisyytensä Jumalaan menettänyt hengellisen työn tekijä?

Kertomuksessa on eksegeettiset hankaluutensa saarnanvalmistajalle. Miten voi näyttää siltä, että epärehellisyys ja korruptio kannattavat? Miten Jeesus voi nostaa epärehellisen taloudenhoitajan malliksi? Tähän on vaikeaa löytää selitystä, joka ei ontuisi. African Bible Commentary pohdiskelee kertomusta seuraavasti: kun juutalaisille oli kiellettyä ottaa korkoa rahanlainauksesta, he kiersivät sääntöä ottamalla korkoa tavarasta, tässä tapauksessa vehnästä ja öljystä. Tavallisesti maksut maksettiin taloudenhoitajalle, joka tilitti saatavat lainanantajalle, mutta saattoi itse pitää suurimman osan korosta. Tästä näkökulmasta katsottuna taloudenhoitaja pelastaa oman nahkansa vähentämällä takaisinmaksusta itselleen varaamansa koron osuuden. Näin lainanottajat palauttavatkin vain alussa lainaamansa määrän. Isäntä saa sen mitä pitääkin, ja taloudenhoitaja on varmistanut turvaverkoston itselleen työttömyysuhan alla, vaikka menetti itselleen suunnitteleman voiton.

Kertomusta voidaan verrata myös tuhlaajapojan tarinaan. Poika hassasi perintönsä kelvottomaan elämään, mutta pitkien harhailujen päätteeksi häntä odottikin kotona rakastava, anteeksiantava isä, joka vain halusi poikansa takaisin. Kyse on isän ja lapsen suhteesta, joka on myös meidän ja Jumalan suhde. Tämän päivän kertomuksessa kyse on palkollisesta, uskotusta miehestä, joka ei osoittaudu isäntänsä luottamuksen arvoiseksi. Tässä on kyse työsuhteesta, ei lapseudesta. Merkitseekö tämä ero jotakin? Meiltä ei voida viedä lapsen oikeutta pois, ja tämä oikeus tarkoittaa mahdollisuutta takaisinpaluuseen isän luo, sovintoa ja anteeksiantoa. Tämä on myös paatuneen työntekijän oikeus. Samalla meitä kuitenkin muistutetaan, että olemme tilivelvollisia työnantajallemme, kun hän meiltä sitä vaatii. Kun teemme työtä hänen valtakunnassaan, meidän on vastattava tekemisistämme, kuten kuuluukin. ■

8.8.

ETSIKKOAIKOJA

11. SUNN. HELLUNTAISTA

Liturginen väri: vihreä

Lk. 19:41 – 48

Virret: 408, 325: 3, 4, 412, 311: 1-, 225 eht., 343: 3, 6

Muuta musiikkia: Edlund/Frostenson: Savea pyörä pyörittää (RVK 343), Salminen/Pukkila-Pajunen: Saviruukku (JJ, QV, PPT 110), Bell: Etsi, kutsu minutkin (UV 2009/21), Parsons: Etsikää Herraa ja tulkaa (UM 104)

Jeesus saapuu Jerusalemiin

KALERVO SALO

Jeesuksen julkisen toiminnan kausi Luukkaan evankeliumissa voidaan jakaa kolmeen osaan. Alussa Jeesus kiertää Galileaa ja hankkii seuraajia. Keskimmäisen vaiheen muodostaa matkakertomus (Lk. 9:51 - 19:44). Sen aikana Jeesus matkustaa Jerusalemin pääsiäisjuhille. Matkan aikana Jeesus opettaa ja parantaa sairaita. Silti koko ajan matkaa tehdään päämäärä mielessä. Kolmannen osan muodostaa Jeesuksen toiminta Jerusalemissa: kärsimys, kuolema ja ylösnousemus.

Evankeliumiteksti sijoittuu taitekohtaan. Jerusalemia on koko ajan lähestytty. Nyt päämäärä saavutetaan. Luukas ei kuitenkaan kuvaa, miten Jeesus varsinaisesti saapuu kaupungin muurien sisäpuolelle. Hän ainoastaan etäältä itkee kaupungin kohtaloa (19:41 - 44) ja seuraavaksi alkaa ajaa pois Jerusalemin temppelissä kauppaa käyviä (19:45 - 46). Temppeli soveltuu Jeesuksen opetuspaikaksi (19:47 - 48), vaikka kaikki eivät tästä oikein pitäneetkään.

Jeesus siis itki Jerusalemin tulevaa kohtaloa. Se sinetöityikin juutalaisten tehtyä epäonnistuneen kapinan Roomaa vastaan. Kapinan seurauksena Jerusalemi hävitettiin ja sen temppeli tuhottiin vuonna 70 jKr. Moni menetti henkensä tai vähintäänkin talonsa ja omaisuutensa. Temppelistäkin jäi jäljelle vain osa sitä reunustanutta muuria, joka nykyisin tunnetaan itkumuurina.

Kirkon kannalta Jerusalemin tuhoutuminen merkitsi laajentumisen aikaa. Kaupungin ja temppelin tuho ymmärrettiin Jumalan rangaistuksena katumattomuudesta. Alueellisesti oli entistä välttämättömämpää jättää taakse tuttu kaupunki ja lähteä uusille alueille. Kristinuskon levisi mm. tästä syystä.

Ehkä kaikkein merkittävin Jeesuksen ristille vienyt tapahtuma on kuvattuna tekstissämme. Jeesus teki temppelissä jonkinlaisen provokaation. Teko on ollut riittävän va-

kava, jotta sen seurauksena Jeesus tuomittiin kuolemaan. Samalla se oli riittävän lievä, jotta opetuslapset säästyivät tuomiolta. Teko on vertauskuvallinen, ei väkivaltainen tai avoimeen kapinaan tähtäävä.

Temppeli soveltui vain rukouspaikaksi, eikä siellä Jeesuksen mielestä ollut soveliaista käydä kauppaa. Jeesus ei suvainnut taloudellisen voiton tekemistä temppelissä myytävillä tuotteilla. Paikassa tuli keskittyä ainoastaan rukoukseen.

Temppelin varsinaisen toiminnan kannalta kaupankäynti oli kuitenkin tuottoisaa. Roomalainen (juutalaisesta näkökulmasta väärä) raha tuli vaihtaa puhtaaseen, jotta sillä voitiin maksaa temppelivero. Temppelissä myytiin puhtaita uhrieläimiä. Omankin toki sai uhrattavaksi tuoda, mutta sen tuli olla puhdas, uhraukseen soveltuva.

Kirkko tai kappeli on pyhä, tiettyä käyttöä varten erotettu. Paikka on pyhitetty erityisesti jumalanpalveluksia ja kirkollisia toimituksia varten. Kirkossa ja kappelissa voidaan hoitaa vain sen pyhyyteen soveltuvia tilaisuuksia. Pyhä paikka myös tuntuu pyhältä, muista rakennuksista erotetulta. Kirkko tai kappeli muistuttaa pyhän kohtaamisesta. Samaa pyhyys välittyy esimerkiksi hautausmaalla.

Temppeli merkitsi Jeesukselle opetuspaikkaa. Luukkaan evankeliumin mukaan Jeesus Jerusalemissa ollessaan opetti vain temppelissä, vaikka yönsä hän vietti kaupungin ulkopuolella Öljymäellä. Temppeli siis soveltui erityisen hyvin saarnojen ja teologisten keskustelujen paikaksi. Pyhä voidaan kohdata myös puheen välityksellä.

Meilläkin on pyhä tila, joka soveltuu saarnan paikaksi. Silti kristikunnassa teologinen keskustelu ei ole koskaan rajoittunut ainoastaan tiettyyn paikkaan. Sitä voidaan käydä kaikkialla, missä ihmiset toisiaan kohtaavat, jopa internetin keskustelupalstoilla.

Keskustelu ei ole ainoastaan pappien tai muiden kirkon ammattilaisten asia. Pikemminkin kansalaisyhteiskunnassa on monia avoimia keskustelumahdollisuuksia myös kristinuskon ydinsanomasta. Kansankirkon luonteeseen kuuluu tietty avoimuus. Erilaiset näkökannat ja mielipiteet saavat elää rinnakkain. Kirkon sisälle mahtuu monenlaisia herätysliikkeitä ja ajatustapoja.

Avoin ja rohkea toiminta kohtaa myös vastustusta. Jeesuksen aikana oli niitä, jotka olivat hänen kanssaan eri mieltä. Jotkut näkivät omien pyrkimystensä kannalta Jeesuksen varsin kiusalliseksi. Hänet piti surmaamalla raivata pois tieltä. ■

”Teologista keskustelua voidaan käydä kaikkialla, missä ihmiset kohtaavat, jopa internetin keskustelupalstoilla.”

15.8.

ITSENSÄ TUTKIMINEN

12. SUNN. HELLUNTAISTA

Liturginen väri: vihreä

Lk. 18:9 - 14

Virret: 207, 132, 188: 4-7, 269, 318, 317: 1, 4

Muuta musiikkia: Tikka/Hultgren: Sinun luoksesi, Herra, saan tulla (mm. SK 254), Simojoki/Kaskinen: Synnintunnustus (NSV 2010/53), Maukonen/Grönholm: Pyhä (NSV 2010/56), Van Woerden/Perkiö/Ps. 51:12: Jumala, pyydän sinulta (LKM 135)

Asennetta peliin!

KATI ELORANTA

Nikolaisen kommentaarin mukaan Jeesuksen klassikko-esimerkkikertomuksessa fariseuksesta ja publikaanista on kyse asenteesta Jumalan edessä. On siis kaksi miestä ja kaksi asennetta. Toinen lähestyy Jumalaa itsერიითისena ja itseensä tyytyväisenä, mieltään tarvitsematta, toinen taas nöyränä, suorastaan epätoivoisena, oman syntisyytensä painamana ja armoa anoen.

Tämä sunnuntai kehottaa itsetutkisteluun. Se sopii tekstistä nousevaan ajatukseen asenteesta. Mikä on asenteeni, tai millä asenteella elän Jumalan edessä? On aika selvää, kumpi on Jeesuksen kertomuksen hyvä ja kumpi paha kaveri, mutta vastakkainasetteluun ei kuitenkaan kannata lähteä. Näin ainakin itse ajattelen. Eli kertomuksen kuulijan ei pidä samaistaa itseään vain nöyrään tullimieheen. Miksi? No siksi, että itsestä löytyy kuitenkin myös jotakin fariseukselle ominaista. Ehkäpä hedelmällisintä olisikin lähteä pohtimaan, mitä opittavaa kummankin kaverin asenteesta löytyy.

Ihan alkuun täytyy todeta, ettei fariseusta voi lokeroida automaattisesti osastoon paha kaveri. Hänen hurskautensa ei ole mitenkään väärää. Hän palvelee Jumalaa ja lähimmäisiään, antaa kymmenyksiä ja elää niin kuin pitääkin, mutta se asenne. Tuntuu siltä, ettei hän itseensä ja elämäänsä tyytyväisenä koe tarvitsevansa Jumalaa mihinkään. Nikolainen sanoo, että fariseuksesta tulee itse oman rukouksensa subjekti ja hän harjoittaa hartauttaan ihmisten edessä. Mutta pystyykö Jumala auttamaan, jos ihminen ei tunne tarvitsevansa häntä?

Ja toisaalta fariseus ei anna Jumalan olla Jumala. Hän kiillottaa tylsällä tavalla omaa kilpeään tullimiehen kustannuksella, vaikka tällainen arviointi tulisi jättää vain Juma-

lalle. Tässä kohden on pakko tunnustaa, että tutulta tuntuu. Mikään ei ole niin helppoa kuin toisten tutkistelu ja arvosteleminen. Se meiltä sujuu. Varsinkin hengellisissä piireissä me olemme aika hanakoita niputtamaan ja luokittelemaan toisiamme. Liiallinen konservatiivisuus tai hurmoksellisuus saa ainakin omat karvani nousemaan pystyyn, ja rukous kuuluu aika usein sanoilla: Jumala, minä kiitän sinua, etten ole sellainen kuin muut ihmiset. Niinpä niin. Oman kilven kiillottelu ei kuitenkaan johda mihinkään. Jumalan hyvä on nimittäin tarjolla kaikille sitä kaipaaville, oli titteli ihmisten edessä sitten hyvä tai paha, hurskas tai jumalaton. Jumala ei luokittele eikä lokeroi.

Mikä publikaanin asenteesta on sitten oikeaa, hänen nöyryytensä Jumalan edessä? Hänen uskonsa on rehellistä ja paljasta. Mutta se ei tarkoita sitä, että ainut oikea tapa elää Jumalan edessä, on jatkuva syyllisyyden tunto sydämessä tai oman huonouden liioittelu ja nöyryydellä ylpeily. Oikeanlainen nöyryys on taito antaa Jumalan olla Jumala. Nöyryys on myös kykyä nähdä asiat oikeassa valossa, se on oman paikkansa tietämistä. Nöyryys on sen oivaltamista, että pieni ihminen tarvitsee Jumalan armoa elämässään. ■

”Pystyykö Jumala auttamaan,
jos ihminen ei tunne
tarvitsevansa häntä?”

22.8.

JEEBUS, PARANTAJAMME

13. SUNN. HELLUNTAISTA

Liturginen väri: vihreä

Mk. 7:31 - 37

Virret: 201, 334: 1, 5-8, 123: 1, 2, 6, 333, 229, 84: 6

Muuta musiikkia: Laaksonen/Kaskinen: Kaikuva on kiihtoslaulu (100K, PPT 114), Haapala: Lahjaksi saatu (LJE, PPT 115), Simojoki A ja P: Vieraana itku ja ilo (TIT, S) Jauhainen/ Maukonen: Tässä me olemme (UM 99)

Parantajat vai Parantaja?

JANI KAIRAVUO

Tapasin taannoin junassa tutun lääkärin, joka on erikoistunut hyvin suppealle lääketieteen erikoisalalle. Luettelin oireitani epäillen poskiontelon tulehdusta. Tämä LKT ei halunnut ottaa kantaa, vaan kehotti hakeutumaan ”oikealle lääkärille”.

Jeesuksen elinaikaan lääketiede ei valitettavasti ollut ehtinyt jakaantua miljoonaan pikku spesialiteettiin ja subspecialiteettiin. Jeesus-parka joutui tietämättään hoitamaan usean erikoislääkärin työsarkaa saamatta näistä kuitenkaan spesialistin palkkaa: neurologi (Lk. 5:17 - 26), silmälääkäri (Mt. 20:29 - 34), gynekologi (Mt. 9:20 - 22), tartuntatautilääkäri (Mk. 1:40 - 45), ortopedi (Mt. 12:9 - 13), korva-, nenä- ja kurkkuspecialisti (Mk. 7:31 - 37), psykiatri (Lk. 8:26 - 39). Nainin lesken pojan (Lk. 7:11 - 17) ja Lasaruksen (Jh. 11:1 - 44) caset vaativat jo vähän enemmän pohdintaa – paha mennä sanomaan, onko siinä kyse enemmän tehohoidon, kirurgian vai sisätautien spesialiteetista.

Länsimainen tiede on pirstaloanut ihmisen miljoonaksi pikku osaseksi. Kuitenkin ihmiskunnan tiedossa on ollut jo tuhansia vuosia, että ihminen on jakamaton kokonaisuus, jossa kaikki vaikuttaa kaikkeen.

Kotiseudullani aikanaan toiminutta tohtori Tyrniä pidettiin yleisesti lähes Jeesuksen veroisena parantajana. Ei hänellä kuitenkaan sen kummempia parannuskeinoja ollut kuin muillakaan 1900-luvun alkupuolen kunnanlääkäreillä; sulfaa ja kamferia lähinnä. Syy Tyrnin legendaariseen maineeseen lieneekin siinä, että hän kohtasi ihmisen kokonaisuvaltaisesti. Hän ei hoitanut vain tiettyä sairautta, vaan hänellä oli aikaa ja taitoa hoitaa koko ihmistä.

Mikä yhteys sitten on uskolla ja paranemisella? Seppo Juntunen kuvasi aikanaan pilke silmäkulmassa, miksi monilla lähetyskentillä tapahtuu jatkuvasti paranemisihmeitä:

”Ne on niin tyhmiä, että ne uskoo oikeasti.” Missä uskotaan, siellä tapahtuu ihmeitä. Sen sijaan ihme paranemiset saattavat olla harvinaisempia meille länsimaisille tiedeuskovaisille. Harvinaisempia meille, jotka osaamme järkemme avulla nähdä metaforat, etsiä merkityksiä, demytologisoida ja kontekstualisoida. Harvinaisempia meille, joille Jeesus on ”ikään kuin” parantaja. [”Ikään kuin” terveiset spiritualiteettikurssilaisille!]

Eksegetiikka on hyvin perillä Jeesuksen parantamiskertomusten perusrakenteesta. Sen sijaan nykyajan parantamiskertomuksista on tätä ennen julkaistu hyvin vähän tutkimustietoa. Kairavuo (2010) jakaa nykyajan parantamiskertomukset vaiheisiin seuraavasti:

- 1) Kohde saapuu kiireellä parantajalle.
- 2) Ilmoittautuminen viivakoodilla lukulaitteen ääressä tai ujuttamalla KELA-kortti akvaarion pikku luukusta.
- 3) Siirtyminen steriiliin huoneeseen, jossa ei kästellä influenssauhauhu vuoksi.
- 4) Parantaja tuijottaa pöytää, naputtelee tietokonetta ja kyselee halutessaan muutaman triviaalin yksityiskohdan.
- 5) Parantaja tarkastelee kohdetta tutkimuskäsiin kädessä letkun, linssin tai monitorin välityksellä.
- 6) Kohde poistuu hämmentyneenä.
- 7) Poistuessaan kohde näkee seinällä ilmoituksen: ”Haluatko keskusteluapua? 340 €/h, omavastuu 151 €.”

Jeesuksen taktiikka on erilainen. Hän ei eristäydy käsiin, vaan tulee ihmistä aivan lähelle. Hän ei ulkoista keskustelua, vaan kohtaa kokonaisuvaltaisesti. Hän ei tarkastele ihmistä instrumentin läpi, vaan katsoo suoraan silmiin ja sydämeen. Hän ei lähetä neuvottomana matkaan. Hän tarttuu kädestä, rohkaisee – ja parantaa. ■

”Ihminen on jakamaton kokonaisuus, jossa kaikki vaikuttaa kaikkeen.”

29.8.

LÄHIMMÄINEN

14. SUNN. HELLUNTAISTA

Liturginen väri: vihreä

Lk. 10:25 – 37

Virret: 175, 447: 2, 4, 509, 432, 227, 451: 1, 5

Muuta musiikkia: Taize: Missä rakkaus ja laupeus (T 5, 6), Tikka: Johanneksen kirje (5 L)/Erkkilä: Siinä on rakkaus (5 L), Löytty/Kaskinen: Anna sydän avara (ML, PPT 117), Heikkilä/Kaskinen: Lähimmäinen (LEP, PPT 116)

Olenko minä lähimmäinen?

TIINA REINIKAINEN

Merkillistä kyllä, lähimmäisestä tulee mieleeni ensimmäisenä se kaikkein kauimpana oleva. Hän elää toisella puolella maapalloa, jossa maanjäristys on tehnyt hänet kodittomaksi ja vienyt läheiset sekä elämisen mahdollisuudet vuosiksi. Muutamien päivien tai korkeintaan viikkojen ajan lehtiotsikot ja televisiokuvat tuovat hänet iholleni niin, että empimättä haluan auttaa. Se hoituukin nykyisin vaivattomasti, kun pelkällä tekstiviestillä voin siirtää rahasumman avustustilille. Asia on nopeasti pois päiväjärjestyksestä ja minulle jää hyvä mieli. Kun median mielenkiinto on siirtynyt jo muualle, unohdan samalla tämän kaukaisen lähimmäisenkin.

Mutta ne kaikkein lähimmät ihmiset kotona tai työpaikalla ovat paljon haasteellisempia tapauksia. Yhdessä eletty vuodet ovat tehneet heidät tuttuakin tutummiksi kaikkine kummallisuuksineen ja hankaline piirteineen. Heistä en pääse eroon noin vaan, ja siksi toisaalla niin helposti heryvä avuliaisuus ja myötätunto vaihtuvat kitkeryyteen ja selän kääntämiseen. Joitakin heistä en parhaalla tahdollakaan kutsuisi lähimmäisiksi, vaan pikemminkin vaikeiksi ihmisiksi.

Kaikkein lähintä on usein vaikeinta nähdä. Se näkyy Jeesuksenkin kertomuksessa laupiaasta samarialaisesta. Pappi ja alempaan temppelipapistoon kuuluva leviitta kulkivat rosvojoukon pahoinpitelemän uhrin ohitse. Henkitoreissaan makaava mies oli kuitenkin juutalainen ja nimenomaan siksi pappien lähimmäinen. Lähimmäinen oli juutalaisille samaan kansaan kuuluva ja niinpä nämä papit rikoivat kansallisenkin lähimmäisenrakkauden käskyn. Mahdollisesti työmatkallaan Jerusalemin temppelistä koitehinsa Jerikoon he pelkäsivät ehkä itse joutuvansa vaaraan tai sitten saastuvansa miehestä.

Pappi ja leviitta olivat sinällään lain noudattajia. He olivat sitä niin intohimoisesti, että vaikka he näkivät haavoitetun saman kansan miehen, he eivät kuitenkaan nähneet Jumalaa, joka häneen kätkeytyi. Apuun tullut samarialainen ei taas tuntenut Jumalan lakia, ja toiseen kansaan kuuluva uhri oli hänelle pikemminkin vihollinen. Jeesus sanoo hyvin kauniisti, että samarialaisella tuli kuitenkin haavoitettua sääli. Hän oli valmis laupeuteen, kuten Jeesus itse. Näin rakkaus tulee ennen lakia. Eikä se ole mikään tunne, vaan hyvin käytännöllistä tekemistä. Samarialainen lääkitsee ja hoitaa uhrin haavat ja maksaa sairaan hoidon. Se ei edellyttänyt edes mitään äärimmäistä tekoa tai ponnistelua.

”Lähimmäinen ei ainoastaan velvoita, vaan myös lahjoittaa.”

Tätä kertomusta edelsi lainopettajan kysymys Jeesukselle, kuka on lähimmäiseni. Lainopettajan kysymys piti sisällään jonkinlaisen odotuksen selväpiirteisistä rajoista. Onko lähimmäinen minulle se, jonka voin itse sellaiseksi määritellä? Sellainen lähimmäisenrakkaus olisi parhaimmillaan helppoa ja vaivatonta. Jeesus haluaa viedä meidät pidemmälle. Kertomus laupiaasta samarialaisesta osoittaa, että lähimmäinen, toinen ihminen ei ole teoreettisen pohdiskelun kohde. Se on elämää, jossa toisen tarpeet vievät ennakoimattomiin ja epämiellyttäviinkin tilanteisiin ja haastavat vastaamaan. Jeesus kääntääkin koko kysymyksenasettelun pääläelleen: Kuka on haavoitetun ihmisen lähimmäinen? Olenko minä valmis olemaan toisen lähimmäinen?

Jos lähimmäinen olisi määriteltävissä, hän muuttuisi helposti kristillisen rakkauden ja huolenpidon objektiksi. Häntä vastapäätä on sitten subjekti, jonka vaarana on tässä asetelmassa tulla oman tarvitsevuutensa kieltäväksi kaikkivoipaiseksi auttajaksi. Ihminen molemmissa jää näkemättä. Sen sijaan se, joka on valmis tulemaan toiselle lähimmäiseksi ja uskaltaa katsoa, mitä toinen tarvitsee, löytää lähimmäisen kaikkialta, itsestäänkin. Sillä, että juuri samarialainen huomasi lähimmäisen, Jeesus halusi alleviivata sitä, ettei lähimmäisenrakkaudella ole rajoja. Me tosin luomme niitä, koska ihmisen rakkaus kohdistuu hyvään ja kauniiseen. Siksi Jumalan rakkaus on toisenlaisuudessaan niin häkellyttävää.

Lähimmäinen ei ainoastaan velvoita, vaan myös lahjoittaa. Ihmistä ei ole luotu itseään varten, vaan olemaan suhteessa toisiin, ja siihen kätkeytyy elämän mieli. Vanhan sanonnan mukaan onnen ovi avautuu ulospäin. ■

5.9.

KIITOLLISUUS

15. SUNN. HELLUNTAISTA

Liturginen väri: vihreä

Lk. 17:11 - 19

Virret: 327, 323: 1, 4, 329, 326: 1-, 398 eht., 332

Muuta musiikkia: Simojoki/Kaskinen/Ps. 136: Hänen armonsa pysyy iankaikkisesti (Afr. g; PPT 118), Haapala: Soi kiitoslaulut (LJE, PPT 119), Pesonen/Malmivaara: Herraa kiittäkäämme (mm. HY 21), Negro spiritual: Mä kiitän Herraa (LV 1997)

Leimatut ja merkityt

KATI KEMPPAINEN

Kertomus kymmenestä parannetusta spitaalisesta on karuudessaan arkipäiväinen. Ihmisluonne paljastuu siinä kaunistelematta. Kun olemme saaneet Jumalalta sen, mitä sydämemme kiihkeimmin haluaa, hän itse unohtuu varsin nopeasti. Kaikki kymmenen saivat kokea ihmeen sanan varsinaisessa merkityksessä, mutta vain yhdelle se merkitsi jotakin enemmän kuin fyysistä parantumista. Ei ole tietenkään mitään väärää siinä, että pyydämme Jumalalta erinäisiä asioita. Kun on sairas, saa pyytää paranemista. Kun on vaikeaa, saa pyytää apua. Kun emme pärjää, saamme turvautua Isäämme, joka rakastaa meitä ja tahtoo meille hyvää. Tämä on meidän oikeutemme Jumalan lapsina.

Jumalan tahto kuitenkin on, että hän saisi antaa meille enemmän kuin ymmärrämme pyytää. Ihmiset lähestyivät Jeesusta hädissään, milloin mistäkin syystä, eikä hän koskaan tyytynyt pinnalliseen kohtaamiseen heidän kanssaan. Hän kohtasi ihmisen kokonaisena olentona. Hän pysähtyi kohdalle, kuunteli, mitä ihmisellä oli sanottavana, hän paransi, antoi synnit anteeksi, hän antoi uskon, sovituksen ja pelastuksen. Hän paransi häpeän, muukalaisuuden ja tunte-elämän vammat. Hän mursi ihmisen kahleet.

Yksi kertomuksen ryhmäläisistä oli samarialainen. Muistamme, että juutalaiset eivät olleet heidän kanssaan tekemisissä, mutta nyt oli yhteinen tragedia, spitaali, murtautunut rodulliset ja kansalliset esteet. Nyt he olivat enää sairaita ja tarvitsevia, jotka jakoivat yhteisen kohtalon. Ei ollut enää tarvetta keskinäiseen sosiaaliseen, kulttuuriin, uskonnolliseen eikä rodulliseen jaotteluun. Yhteen ääneen he huusivat Jeesusta. Kaikki uskoivat, että hän voi auttaa.

Kun muut jatkoivat matkaansa malttamattomina, yhden oli palattava kohtaamaan se, joka oli hänet parantanut. Mies teki kirjaimellisesti kääntymyksen, hän pyörsi ympäri ja otti uuden suunnan. Erosiko hänen uskonsa toisten uskosta? Hän halusi jotakin enemmän, ehkä vain tietää hieman enemmän Jeesuksesta. Ehkä hän ei itsekään tiennyt, mitä hän tarkkaan ottaen tarvitsi paranemisen lisäksi, mutta hänen piti palata ottamaan asiasta selvää. Jeesus veti puoleensa.

Nykypäivän spitaali Afrikassa on hiv/aids. Tauti on niin pelätty ja kammottu, että sitä koetetaan piilotella viimeiseen asti. Testiin menoa vältellään ja positiivisen tuloksen saanutta saatetaan neuvoa olemaan kertomatta asiasta kenellekään, edes puolisololle. Silmiinpistävä laihduminen laittaa äkkiä huhut liikkeelle. Parannusta, jota ei ole, haetaan mistä tahansa paikasta, missä sitä luvataan. Lehdissä ilmoitellaan uusista ihmelääkkeistä, perinteiset parantajat mainostavat kykenevänsä parantamaan aidsin. Ihmiset koettavat epätoivoissaan vaikka mitä. Moni elää kalvavan epätietoisuuden vallassa, kun ei halua tietää statustaan. Karmaisevaa on, kun vanhempi hiv-positiivinen mies ilmoittaa yhtäkkiä haluavansa naimisiin puolta nuoremman koskemattoman naisen kanssa.

Miksi kaikki tämä, kun lääkitystä on kuitenkin saatavilla ja hyvän ravinnon ja oikeiden elintapojen kanssa ihmisellä olisi edessään vielä monia elinvoimaisia vuosia? Siksi, koska pahinta ei ole tauti itse, vaan sen tuoma stigma. Hiv-positiivinen joutuu monin paikoin aivan yksin ja hylätyksi. Hän joutuu leirin ulkopuolelle. Hänet saatetaan esimerkiksi erottaa kirkon luottamustehtävistä tai kirkkokuorosta. Jos aids on pitkälle kehittyneessä vaiheessa ja potilas jo kuolinvuoteella, hänet saatetaan ääritapauksessa kantaa konkreettisesti pois kotoa pellon laidalle tai ojanpientareelle kuolemaa odottelemaan. Hänestä tulee täydellisesti yhteisönsä hylkäämä, hänelle ei etsitä edes saattohoitoa. Hiv/aids-työtä tekevät tietenkin monet tahot: kirkot, kirkkojen sairaalat, erilaiset järjestöt ja projektit, myös valtio. Yksi kaikkein tärkeimpiä työmuotoja on sellainen toiminta, joka tähtää yhteyden palauttamiseen. Hiv-positiivisten tukiryhmissä tartunnan saanut saa taas kokea olevansa ihminen. Hän tajuaa, ettei ole yksin. Hän saa rohkeuden sanoa: olen hiv-positiivinen ja minullakin on oikeus olla olemassa. Näissä koontumisissa tapahtuu oikeita ihmeitä. Syntyy toivo, usko, ilo ja kiitollisuus. Tämä on todellinen ihme – Jumalan suuri rakkauden teko, kun kaikki on menetetty. ■

”Nykypäivän spitaali Afrikassa
on hiv/aids.”

12.9.

JUMALAN HUOLENPITO

16. SUNN. HELLUNTAISTA

Liturginen väri: vihreä

Mt. 6:25 – 34

Virret: 397, 475: 4, 370: 1-5, 384: 1-, 374 eht., 270: 1, 5

Muuta musiikkia: Kalenius/Kekäle: Ilman sinua ("Jos ei Herra huonetta rakenna", PM), Lafferty/Matt. 6:33/ Kaskinen: Etsikää ensin Jumalaa (RV 686), Laaksonen/ Kaskinen: Katsokaa taivaan lintuja (100 k, PPT 121), Häkkinen/Hahti: Lapsen lailla (PHL, PPT 120)

Sillä hän pitää sinusta huolen

KATI ELORANTA

Tämä sunnuntai puhuu Jumalan huolenpidosta, mutta siitä puhuminen on itse asiassa melkoinen haaste. Mitä se tarkoittaa, kun luvataan, että Jumala pitää huolen? Vaarana voi olla, että pudotellaan lupauksia liian kevein tai naiivein perustein. Kyllähän Jumala omistaan huolen pitää, niin pitää voida saarnata, mutta ei se huolenpito tarkoita välttämättä sitä, ettei mitään pahaa voisi tapahtua. Eikä se aina tarkoita välttämättä sitäkään, että oma elämäntilanne helpottuisi ja jaksaisi sinnitellä vaikeuksissa paremmin. Joidenkin ihmisten elämä on alusta loppuun pelkkää tuskaa ja kärsimystä, ja tällöin Jumalan huolenpidosta on entistä vaikeampaa puhua. Ja silti kuitenkin yksi kristinuskon lohduttavimpia sanomia on se, että on Jumala, joka pitää luoduistaan huolen.

Mitä siis puhua? Viisainta lienee pohtia, mitä Jeesus opettaa Jumalan huolenpidosta. Evankeliuminkohta vuorisäärnasta antaa vastauksia tähän kysymykseen. Jeesus lähtee liikkeelle ihmisen arvosta. Jumalan luomuksena ihmisen koko elämä ja sen ylläpitäminen sekä varjeleminen ovat Jumalan varassa. Ja Jumala ei ole vain kerran luonut, vaan pitää kaiken aikaa huolta luoduistaan ja on henkilökohtaisesti mukana luomakuntansa kaikissa yksityiskohdissa, myös ja ennen kaikkea ihmisen elämän. Painottaakseen sano- maansa Jeesus käyttää havaintovälineinä kedon kukkia ja taivaan lintuja. Jos kerran niistäkin pidetään huolta, niin tottahan myös ihmisestä. Ajatus siitä, että Jumala on läsnä henkilökohtaisesti jokaisen ihmisen elämässä ja sen kaikissa vaiheissa on melko huikaiseva.

Mitä tästä seuraa? Koska Jumala pitää ihmisestä huolen, ei ihmisen tule murehtia eikä huolehtia turhista. On eletä-

vä tässä ja nyt. Voisiko siis usko ja luottamus Jumalan huolenpitoon saada ihmisen luopumaan liiallisesta pirujen seinille maalailuista, liiallisesta turvallisen elämän kaipuusta ja sen rakentamisesta? Sillä sitähan me teemme, maalaillemme piruja seinille, ajattelemme usein pahinta jne. Oma tyttäreni on vasta kolmenvuotias, mutta olen ehtinyt jo murehtia sitä, mitä kaikkea hänelle voisi tapahtua. Ja siitä seura- ra, että on vaikea päästää irti ja antaa tytön ottaa omia askeleita. Ylivarjelen ja -suojelen. Tuntuu käsittämättömältä, että käytän aikaani niinkin käsittämättömään asiaan kuin ennalta murehtimiseen, vaikka minun pitäisi vain iloita ja nauttia jokaisesta hetkestä, minkä saan hänen kanssaan viettää.

”Vapaana murheista
ihminen uskaltaa tarttua
tähän päivään
ja elää.”

Usko Jumalan huolenpitoon ei saa siis tarkoittaa sitä, että annetaan katteettomia lupauksia murheista ja suruista vapaasta elämästä. Avataan huolenpidon käsitettä tähän tapaan. Elämä tuo minkä tuo, ei siltä oikein voi välttyä. Mutta pitää voida sanoa, että Jumala pitää kaikesta huolimatta huolta jokaisesta luodustaan, tuo elämä eteen mitä tahansa. Usko huolenpitoon voi nimittäin tuoda elämään tiettyä perusluottamusta. Se auttaa parhaimmillaan olemaan ajattele- matta ennalta turhaan sitä, mitä voisi tapahtua. Ja vapaana murheista ihminen uskaltaa tarttua tähän päivään ja elää. Ei tällainen ole mitään tyhmää tai turhaa pilvilinnojen rakentamista, vaan se on toivon tuomista elämään, ja toivoa tarvitsee jokainen. Jos ja kun tapahtuu jotain, mikä järjestyttää elämää, sitä arvioidaan sitten siinä elämäntilanteessa. Mutta silloinkin toivottavasti niin, että omistaan huolta pitävä Jumala kulkee rinnalla.

Kun puhutaan Jumalan huolenpidosta, ei voida sivuuttaa sitä ajatusta, että meidät ihmiset on kutsuttu Jumalan huolenpidon välikappaleiksi. Jumala auttaa ja hoitaa ennen kaikkea toisten ihmisten kautta. Palvellessamme toisiamme, kantaessamme lähimmäistemme taakkoja, me toimimme Jumalan työtovereina ja välitämme toisillemme hänen huolenpitoaan. Eli on siis pitkälti myös meistä kiinni, jääkö Jumalan rakkaus ja huolenpito salatukseksi vai tuleeko siitä todellista sitä tarvitsevien elämässä. ■

19.9.

JEESUS ANTAA ELÄMÄN

17. SUNN. HELLUNTAISTA

Liturginen väri: vihreä

Lk. 7:11 - 16

Virret: 625: 1-4, 323: 1, 5, 604, 517, 93 eht., 249: 4, 6

Muuta musiikkia: Ruots./Hellström: Kuin lilja leh-dossaan (UV 2009/2), Simojoki/ Kaskinen: Kuihtuvaa kosketa (SS, PPT 122), Kilpinen: Psalmi (Ihmisen elin-päivät... mm. HY 29), Simojoki/Kaskinen: Sydäimestä-ni (NSV 2005,PPT 123)

..., yltäkyläisen elämän

JANI KAIRAVUO

Minulle on ainakin pariin kertaan sattunut saar-navuoro peräkanaa kahtena aihepiiriltään samantapaisena sunnuntaina: 13. sunn. helluntaista (Jeesus, parantajamme) ja 17. sunn. helluntaista (Jeesus antaa elämän). Niin kävi nyt näissä kirjoituksisakin. Saarnan virikemateriaalia kirjoista ja lehdistä etsiessään kannattaakin katsoa kummankin pyhän kohdalta, josko jommankumman materiaalit johdattaisivat eteenpäin.

Päiväkerhoiästä alkaen meille on opetettu, että ”Jumala loi auringon, kuun ja järvet ja puut, ihmiset myös”. Välillä tuntuukin hiukan hämmäntävältä lähteä pohtimaan tämän sunnuntain aihetta. Kun isä Jumala on Luoja kaiken elämän antaja ja ylläpitäjä, miten sitten pitää kuitenkin julistaa, että ”Jeesus antaa elämän”? Ei Jeesus poistanut kuolemaa eikä kärsimystä. Jumalan luomaan maailmaan kuuluu Jeesuksen pelastavan toiminnan jälkeenkin katoavaisuuden todellisuus, elämän rajallisuus. Ehkä kysymyksen voisikin asettaa niin, että miten ihmisen elämä muuttui perustavalla tavalla Jeesuksen myötä? Nykymaailman sanoin: Mitä lisäarvoa Jeesus toi elämäämme? – Tänä pikku pääsiäiseksi tai syksyn pääsiäiseksi kutsuttuna pyhänä on varmaan lupa pohtia vähän ohi evankeliumitekstinkin niitä asioita ja vaihteita, jotka kuuluvat Jeesuksen antamaan, uuteen elämään.

1. Syntymä. Jeesuksen meille antamaan elämään astutaan kasteen portin kautta. Uudestisyntyminen kasteen mysteerissä on se vaihe, jossa synnyttään Jeesuksen antamaan elämään. Tulen siirtyminen kastetilaisuudessa pääsiäiskynttilästä pieneen kastekynttilään on silminnähtävä vertauskuva Kristus-valon siirtymisestä pienen kastettavan elämään.

2. Lapsuusaikaan niin biologisessa kuin Jeesuksen antamassakin elämässä kuuluu tietojen ja taitojen asteittainen karttuminen. Lapsuusajan kehitysvaiheeseen kuuluu myös yksiselitteinen usko auktoriteetteihin ja vilpittömän ihailu suurempia ja taitavampia kohtaan. – Ei ole sattuma, että Jeesus ottaa uskon mannekiiniksi juuri lapsen (esim. Mk. 10:14). Lapsen kunnioittavaa, oman rajallisuuden ja auktoriteetin, kaikkivoipaisuuden (”isi korjaa”) tunnistavaa asennetta tarvitaan myös kristityltä. Elämän kehityskaareen kuuluu kuitenkin, että emme voi sen enempää biologisessa kuin kristitynkään elämässä jäädä lapsuuden auvoon. On siirryttävä eteenpäin, kohti epäilyksiä ja uusia haasteita.

3. Puberteetti vaikuttaa ihmisiin eri lailla – myös Jeesuksen antamassa elämässä. Osan meistä se saa suurten tunnekuohujen valtaan ja johtaa kirkasotsaiseen idealismiin, niin kuin erään nuoren teltankorjaajan aikanaan. Toisissa opetuslapsissa Jeesuksen elämän puberteettivaihe herättää voimakkaan tarpeen kyseenalaistaa ja epäillä. Joillakin taas tämä nuoruusaika muodostuu hyvin pitkäaikaiseksi elämänvaiheeksi vailla sen suurempia tunteita, päällimmäisenä vain kokemus tyhjyydestä ja kaipauksesta.

4. Kasvaessaan Jeesuksen antaman elämän aikuisvaiheeseen alkaa ymmärtää ne suuret lahjat, jotka olemme pyytämättämme saaneet eväiksi Jeesuksen antamaan elämään. Raamatun sana ja ehtoollinen ovat näitä ainutlaatuisia energialähteitä. Niiden on tarkoitus auttaa juurtumaan yhä syvemmälle Jeesukseen ja sitä kautta johdattaa armon ja ilon kokemukseen.

5. Biologisessa vanhuudessa vaivat saattavat syrjäyttää elämänilon ja pelko tukahduttaa tunteet. Kristityn ei kuitenkaan tarvitse pelätä, sillä Jeesuksen antamalla elämällä ei ole loppua.

On kuitenkin inhimillistä, että elämäkokemukset saattavat horjuttaa uskon ja toivon perustusta – kristityn vaellus kun ei aina merkitse leipää ja sirkushuveja. Pikemminkin tuntuu, että Kristuksen seuraajille luvassa on verta, hiekä ja kyynelitä. Jumalan valtakunnan todellisuus käy yli ihmisen käsityskyvyn. Heikkouteen kätkeytyy vahvuus, tappioon voitto. Silloinkin, kun tuntuu vaikeimmalta ymmärtää Jeesuksen meille antaman elämän syvyys ja merkitys, saamme luottaa Vapahtajamme lupaukseen: ”Minä olen tullut antamaan elämän, yltäkyläisen elämän.” (Jh.10:10) ■

”Kristityn vaellus ei
aina merkitse leipää ja
sirkushuveja.”

26.9.

KRISTITYN VAPAAUS

18. SUNN. HELLUNTAISTA

Liturginen väri: vihreä

Lk. 14:1 - 6

Virret: 186: 1-4, 129: 2, 3, 4, 415, 315, 276, 416:1, 4

Muuta musiikkia: Tuntematon/Ps. 119:105/Perkiö: Sinun sanasi on lamppu (LKM 151), Simojoki/Kaskinen: Olet vapaa (NSV 2010/31), Maukonen: Kutsu (NSV 2010/62), Ruotsi/Sandell: On Jeesus lunastuksen jo täysin täyttänyt (SK 227)

Mihin on lupa?

TIINA REINIKAINEN

Saako sunnuntaina neuloa sukkaa?” Tämän kysymyksen minulle esitti eräs iäkäs seurakuntalainen, joka pitää sukissa ja lapasissa niin seurakunnan myyjäiset kuin laajan lähipiirinsäkin. Pohdimme yhdessä hänen kanssaan, neulooko hän työkseen vai huvikseen – se lieene tässä oleellista. Kerroin hänelle myös, että olen kuullut täällä Itä-Suomessa joidenkin ortodoksinen sanoneen, että sukan kutominen on kuin meditaatiota ja rukousta.

Päivän evankeliumissa Jeesuksen esittämää kysymystä siitä, mitä sapattina on lupa tehdä, taitavat nykyisin enimmäkseen pohtia enää juuri mummot. Heidän lapsuudessaan ei saanut tehdä pyhänä töitä, joihin neulominenkin laskettiin kuuluvaksi. Tosin lepopäivän pyhittämisen käsky on ollut viime aikoina ajankohtaisesti esillä, kun on keskusteltu kauppojen aukiolosta sunnuntaisin. Tässä keskustelussa on muistutettu siitä, kuinka pyhäpäivästä luopuminen voi johtaa pyhän ja arjen välisen eron katoamiseen ja lisätä ihmisten uupumista ja pahoinvointia. Pyhäpäivän viettäminen on haluttu syystäkin ottaa osaksi kirkon yhteistä pyhä-painopistettä seuraavaksi kolmeksi vuodeksi. Tällä halutaan tuoda esille sunnuntain viettämisen hengellisiä, sosiaalisia, terapeuttisia ja ekologisia ulottuvuuksia.

Jeesus sanoi yksiselitteisesti, että sapattina on lupa tehdä hyvää. Sapatti on Jumalan ilon ja rakkauden päivä, joka ei ole ristiriidassa inhimillisten tarpeiden kanssa. Kun Jeesus parantaa päivän evankeliumissa vesipöhhöä sairastavan miehen fariseuksen kodissa, hän vapauttaa miehen monestakin taakasta, jota sairaus tuohon aikaan merkitsi. Samalla hän haluaa vapauttaa fariseukset ja lainopettajat siitä moralismista, joka tukkii heiltä tien kärsivän veljen luokse. Kris-

titty on rakkaudessa vapaa ja siihen kristityn vapaus on samalla sidottu. Kysyessään, onko sapattina lupa parantaa, Jeesus ei tee sitä teoreettisella tasolla, vaan aivan tiettyssä tilanteessa: hän kysyy, mikä tässä ja nyt on Jumalan tahto.

Niin Jeesuksen ympäriltä kuin hänen kertomistaan vertauksista löytyi aina joku, joka hermostui hyvän tekemisestä. Joku, joka hermostui siitä, että toinen saa jotakin ihan tuosta vaan, ilman omaa ponnistelua ja vaivannäköä. Tai joku, joka närkästyti rohkeudesta irtautua perinnäissäännöistä tai toisten ihmisten mielipiteistä. Sellaisesta närkästyn ja hermostun usein itsekin. Hyvän tahtominen ja sen tekeminen toiselle on sittenkin niin iso juttu, että se vaatii suurta sisäistä vapautta.

Meidän aikanamme, toisin kuin muutama sukupolvi sitten, kysytään yhä harvemmin, mihin on lupa. Vapaus on yksi tavoitelluimpia olomuotoja. Niinpä kirkkokin painii samojen ongelmien kanssa kuin poliittiset puolueet ja erilaiset avustusjärjestöt – kaikki menettävät niihin sitoutuneita jäseniä. Yhä useampi haluaa olla riippumaton oman onnensa seppä. Yhä useampi haluaa tulla uskollaan autuaaksi. Oma sukupolveamme on kutsuttu kulkurisukupolveksi. Se haluaa itse luoda omat sääntönsä, jotka korvaavat vanhat perinnäissäännöt.

Vapaus liitetäänkin sitoutumattomuuteen ja oman yksilöllisyyden korostamiseen. Muuttuuko se kuitenkin omaksi kahleekseen, jos siitä itsessään tulee tavoiteltavaa? Eikö jokainen tarvitse toista viimeistään silloin, kun kaikki ei menekään omien piirustusten mukaan? Onko todellista vapautta olemassa ilman yhteisöllisyyttä ja sitoutumista? Niihän pidetään vapauden ohella myös kristillisinä hyveinä. Merkillisellä tavalla juuri sitoutuneissa ihmisissä voikin aistia sisäistä vapautta ja pulppuvaa iloa. Usein he ovat ottaneet hoitaakseen jonkin tehtävän sen sijaan, että haluaisivat itse tulla joksikin.

Jeesus on suuri esikuva sisäisestä vapaudesta, ja hän on samalla tuon vapauden lahjoittaja. Hän oli niin yhtä Isänsä kanssa, että hän suostui sen vuoksi kaikkien orjaksi ja oli valmis antamaan itsensä ristille saakka. Olisiko suuruuden tavoittelu tai pelkkä kuuliaisuus riittänyt siihen? ■

”Onko todellista vapautta olemassa ilman yhteisöllisyyttä ja sitoutumista?”

KIRJOITTAJAT

KATI ELORANTA

Oppilaitosteologi, Tampereen seurakuntayhtymä

JANI KAIRAVUO

Seurakuntapastori, Keravan seurakunta

KATI KEMPPAINEN

Suomen Lähetysseran lähetystyöntekijä, Tansania

TIINA REINIKAINEN

Kappalainen, Pielisensuun seurakunta

KALERVO SALO

Dosentti, kirkkoherra, Leppävaaran seurakunta

VIRRET JA MUSIIKKI

HEINI KATAJA-KANTOLA

Kanttori, Ilmajoen seurakunta

VIRSI- JA MUSIIKKIVINKEISTÄ

Virsiens järjestys seuraava ellei toisin mainita: alkuvirsi, kolminaisuusvirsi, päivän virsi, uhrivirsi, ehtoollisvirsi, ylistys/päätösvirsi. Erityisesti klassisen kirkkomusiikin etsimisessä (urut, kuoro, soolo) kannattaa käyttää Sibelius-Akatemian runsaita sivuja Kirkkovuosi soi www.siba.fi/kirkkovuosisoi.

LAULUJEN LÄHTEITÄ

PM	Psalmimessu, Perussanoma Oy 2006	JLV	Jaakko Löytyn virsikirja. Kirjapaja ja Fazer Musiikki Oy 1994
JJ	Jalanjäljissä, Jukka Salminen, SLS 2001	LKM	Laula kaikki maa
SK	Siionin Kannel, sley-kirjat Oy 1999	S	Kaikki tai ei mitään. Simojoki SLS 2001
UM	Uusia messulauluja. Kirjapaja 2007	100 K	100 kauneinta laulua. Laaksonen, Kaskinen. Kirjapaja 2001
KJM/Pr.	KJM:n Proprium-aineistoa	LJE	Laulut jäävät elämään. Mustarastaan laulut ja muut. SLS 2001
UV 2009	Uudet virret. Kirjapaja 2009	TIT	Tunnet ihmisen tien. Psalmilauluja. SLS 1998
UV 2008	Uudet virret. Kirjapaja 2008	TOT	Taivas on tie. Simojoki, Kaskinen. Kirjapaja Oy 2005
A	Tuulien teitä – Pirkko Arolan kauneimmat laulut. Päivä Oy 2006	T	Taize - rukouslauluja. Kirjapaja Oy 2005
NSV 2010	Nuoren seurakunnan veisukirja 2010	5 L	1. Vesa Erkkilän viisi laulua Raamatun sanoihin/2. Kari Tikan viisi laulua Raamaun sanoihin
LEP	Lauluja elämänpuusta. Heikkilä, Kaskinen. Gospel Power ry. 2002	ML	Messulauluja. Toim. Laaksonen. Kirjapaja 2002
PPT	Polvesta polveen täällä. Tampereen hiippakunnan jumalanpalvelus- ja musiikkityö 2008	AFR. G.	Afrikkalainen gospelmessu (Simojoki/ Kaskinen)
SV	Siionin virret	HY	Hartaisiin hetkiin - hengellisiä yksinlauluja...
RVK	Ruotsin kirkon virsikirja suomeksi	Bells LV 1997	Lasten virsi 1997
QV	Quo vadis? Laulukirja. Otava 2005	SS	Syttyköön sydämiin. Simojoki. SLS 2003
PHL	Parhaat hengelliset laulut. Kirjapaja ja Warner/Chappell Music Finland Oy 2001		
S	Pekka Simojoki. Kaikki tai ei mitään. SLS 2001		

**AKAVAN KIRKOLLISET AMMATILIITOT —
KYRKLIGA FACKFÖRBUND INOM AKAVA AKI R.Y.**
Perustettu 25.1.2001

**SUOMEN KIRKON PAPPISLIITTO
FINLANDS KYRKAS PRÄSTFÖRBUND R.Y.**

www.pappisliitto.fi, pappisliitto@akiliitot.fi
Perustettu 14.1.1918

Puheenjohtaja, Pappisliitto

Jukka Huttunen
Espoon seurakuntayhtymän yhteisen seurakuntatyön päällikkö, TM
Puh. (09) 8050 2330
GSM 040 544 1695
jukka.huttunen@evl.fi

**SUOMEN KANTTORI-URKURILIITTO
FINLANDS KANTOR-ORGANISTFÖRBUND R.Y.**

www.skul.fi
kanttori-urkuriliitto@akiliitot.fi
Perustettu 15.6.1907

**Puheenjohtaja, AKI
Puheenjohtaja, Kanttori-urkuriliitto**

Mikael Helenelund
Kantor i Borgå svenska domkyrkoförsamling, FM
Puh. 040 584 9952
mikael.helenelund@evl.fi

AKIN TOIMISTO

Akavatalo, Rautatööläisenkatu 6,
00520 Helsinki
Avoimna arkisin klo 9-15
Puh. (09) 150 2453, faksi (09) 148 5875
toimisto@akiliitot.fi

LAKIMIESPALVELUT AKIN JÄSENILLE

Puhelinpalvelu työhön ja virkaan liittyvissä lakiasioissa: ti klo 9–12 varatuomari Anna Hellén
Puh. 050 463 8699
anna.hellen@akiliitot.fi

Puhelinpalvelu yksityiselämän oikeusasioissa:

arkisin klo 10–16 Asianajotoimisto Bützow
Puh. (09) 431 531
Mainitse minkä liiton jäsen olet.

Toiminnanjohtaja

Esko Jossas, TT
Puh. (09) 150 2467
GSM 050 511 6683
esko.jossas@akiliitot.fi

Vesa Engström, teol. yo
Puh. (09) 150 2455
GSM 050 597 5231
vesa.engstrom@akiliitot.fi
Pappisliiton opiskelijatyö, neuvonta opiskelijoiden harjoittelu-, mentoointi- ja työllistymiskysymyksissä

Apulaistoiminnanjohtajat

Annamari Jokinen, VTM
Puh. (09) 150 2445
GSM 040 865 6630
annamari.jokinen@akiliitot.fi

AKIn neuvottelu- ja luottamusmies-toiminta, AKIn alaostastoiminta, Kanttori-urkuriliiton hallinto, kanttorien ammatilliset asiat, palvelussuhdeneuvonta

Johdon assistentti

Tuula Anttonen, HSO-sihteeri
Puh. (09) 150 2453
tuula.anttonen@akiliitot.fi

AKI-hallinnon ja johdon sihteeri, Pappisliiton hallintoelinten pöytäkirjanpitäjä, matka- ja kokousjärjestelyt, Internet-kotisivut

Merja Laaksamo, pastori, TM
Puh. (09) 150 2466
GSM 050 542 3664
merja.laaksamo@akiliitot.fi

Cruxin päätoimittaja, AKIn viestintä, Pappisliiton hallinto, opintomatkat, pappien ammatilliset asiat, palvelussuhdeneuvonta

Toimistos sihteeri

Tuija Kukkonen, yo-merkonomi
Puh. (09) 150 2446
tuija.kukkonen@akiliitot.fi
Jäsenyysasiat, alaostatot, luottamusmieskurssit

Opiskelija-asiamiehet

Paula Huju, mus. yo
Puh. (09) 150 2455
GSM 050 518 4038
paula.huju@akiliitot.fi
(annukka Ruusulan vanhempainvapaan sijainen)
Kanttori-urkuriliiton opiskelijatoiminta, neuvonta opiskelijoiden harjoittelu- ja työllistymiskysymyksissä

Heli Meinola
Puh. (09) 150 2653
heli.meinola@akiliitot.fi

Cruxin toimitussihteeri, jäsenyysasiat, opintomatkat

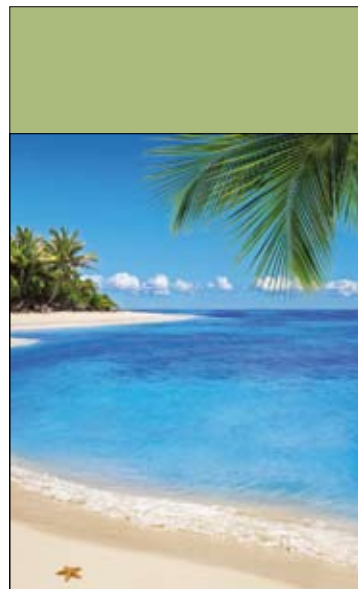

Anne Taanila
Puh. (09) 150 2657
anne.taanila@akiliitot.fi
Kirjanpito ja maksuliikenne

**ERITYISKOULUTETTujen
TYÖTÖMYYSSASSA**

Asemamiehenkatu 2 C,
00520 Helsinki

Puh. (09) 7206 4343 ma-to klo 12–15
Faksi (09) 272 1212
erityiskoulutettujen.tk@erko.fi
www.erko.fi

Tjäreborg

Arvottava palkinto on Tjäreborgin matkalahjakortti, jonka arvo on 1 000 euroa.

**Vastaa lukijakyselyyn
ja voita upea
matkalahjakortti!**

Samalla voit antaa aihe-ehdotuksia ja vaikuttaa lehden sisältöön.

Vastaa heti lyhyeen kyselyyn osoitteessa

www.mcipress.fi/lukijapalvelu

Vastaaminen on helppoa.

1. Kirjautu osoitteeseen www.mcipress.fi/lukijapalvelu.
2. Valitse kyseinen lehti.
3. Merkitse tilaajanumero-kohtaan numerosarja 0248
4. Tämän jälkeen pääset lukijakyselyyn klikkaamalla tutkimukseen-painiketta.

Ja sitten vain onnea arvontaan!

Lukijakyselyyn voi vastata kahden viikon sisällä lehden ilmestymisestä. Kyselyyn voivat osallistua kaikki MCI Press olyn tuottamien lehtien lukijat. Voit osallistua kyselyyn jokaisen ilmestyvän numeron yhteydessä, mutta vain yhdellä vastauksella lehden numeroa kohten. Kysely ja arvonta koskevat lehtiä, jotka ilmestyvät kevätkaudella 2010. Palkinnon arvontaan osallistuvat kaikki vastanneet. Palkinto arvotaan 31.7.2010. Voittajalle ilmoitetaan sähköpostitse tai kirjeitse.

Kaikkea maan ja taivaan väliltä.

Kotimaakauppa uudistuu
toukokuussa 2010.

Kirjautumalla seurakunta-asiakkaaksi
saat heti näkyviin seurakuntien omat
tuoteryhmät ja seurakuntahinnat.
Seurakunnan työntekijänä saat myös
omat ostoksesi seurakuntahinnoin.

39⁸⁰/₇

Sammeli Juntunen
**Kirkon raamattuteologiasta ja
sen puutteesta**

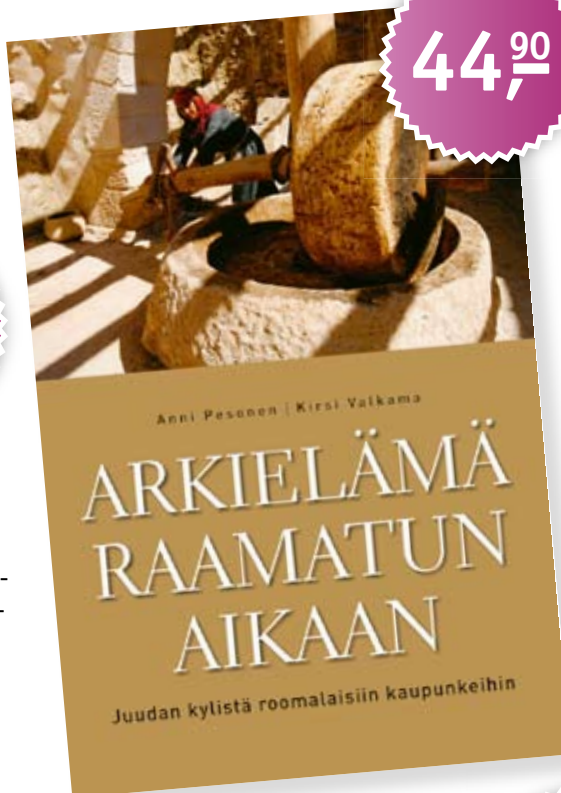
Onko Suomen evankelis-luterilainen kirkko kiinnostunut teologiasta? Kirja ei tyydy esittelemään kirkon raamattuteologian ongelmia, vaan etsii niille myös ratkaisua.

22⁹⁰/₇

Ilkka Sipiläinen

Maa on Jumalan ruumis
Luomakunnan rukouksia. Kauniit,
raikkaat rukoukset koskettavat
sydäntä ja auttavat havaitsemaan
Luoja läsnäolon maailmassa.

44⁹⁰/₇

Anni Pesonen, Kirsi Valkama
Arkielämä Raamattun aikaan

Laaja teos kuvaa elävästi Raamattun
ajan elämäntapaa: työtä ja juhlaa,
terveyttä ja sairautta, perhesuhteita
ja uskontoa.

KIRJAPAJA

kotimaakauppa.fi

KAIKKEA MAAN JA TAIVAAN VÄLILTÄ.

38⁹⁰/₇

Eeva Eerola

Vahva turva aina – postilla

Postilla avaa lukijalle raamattukohdan joka pyhäpäiväksi koko kirkkovuoden läpi.

25⁹⁰/₇

SEURAKUNTAHINNAT
21,90,- (1–19 kpl)
19,90,- (yli 20 kpl)

Tytti Pietilä, Paavo Ranta (toim.)
Seurakunnan luottamushenkilön kirja

Kirja antaa seurakunnan luottamushenkilölle olennaiset perustiedot luottamustehtävän hoitamiseen sekä rohkaisee ja kannustaa heitä menestymään tehtävässään.

* . MK83 *

Tervetuloa Papiston päiville

12.–13.10. Hämeenlinnan Verkatehtaalle!

Päivien teemana on kontekstuaalisuus. Tarkastellaan eri näkökulmista kirkon toimintaympäristöä ja sen muutoksia. Tutkitaan muutosten vaikutuksia kirkon ja papiston työhön sekä pappeuteen.

Tule mukaan valtakunnallisesti suurimpaan papistolle suunnattuun koulutus- ja neuvottelutapahtumaan. Koe yhteyttä, tapaa kollegoja, pureudu aiheisiin kanavien, teatterin tai elokuvan keinoin.

Kanavien teemat:

1. Kirkosta kiinni - millainen kuva kirkosta heijastuu nuorille aikuisille?
2. Miten meillä ja miten muualla (Ruotsin kirkossa)?
3. Facebookia papeille
4. Outoina ja muukalaisina – kontekstuaalisen teologian etsimistä
5. Häpeän teologiaa

Iltajuhlassa julmistetaan vuoden pappi 2010 sekä teologimatrikkeli Suomen Teologit - Finlands Teologer 2010.

Päivillä on materiaalinäyttely ja AKIn edunvalvontapiste.

Papiston päivien ohjelma ja ilmoittautumislinkki ovat verkkosivuilla www.pappisliitto.fi. Ilmoittautumislomake ja ohjelma löytyvät myös Cruxin edellisestä numerosta 2.

Hinta jäsenelle 190 euroa, ilmoittaudu ennen elokuun loppua, säästät 40 euroa.

Tapaamisiin Papiston päivillä!

Papiston päivien työryhmä